

**Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Albanien, å andra sidan, samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen**

**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det i Luxemburg i juni 2006 mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Albanien, å andra sidan, ingångna stabiliserings- och associeringsavtalet samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Avtalet är till karaktären ett avtal med delad behörighet, ett s.k. blandavtal i vilket bestämmelserna delvis hör till medlemsstatens behörighet och delvis till Europeiska gemenskapens behörighet.

Avtalet har som mål att stödja Albanien strävan att befästa demokrati och rättsstat, bidra till politisk, ekonomisk och institutionell stabilitet i Albanien samt till stabilisering av västra Balkan genom samarbete på olika områden, särskilt i rättsliga och inrikes frågor; att utveckla en politisk dialog mellan parterna, stödja Albanien strävan att utveckla sitt ekonomiska och internationella samarbete bl.a. genom tillnärmning av landets lagstiftning till gemenskapens lagstiftning; att stödja Albanien strävan att fullfölja övergången till fungerande

marknadsekonomi samt gradvis upprätta ett frihandelsområde mellan gemenskapen och Albanien.

I ingressen till avtalet godkänner de avtalslutande parterna Albanien ställning som potentiell kandidat för EU-medlemskap på grundval av fördraget om Europeiska unionen under förutsättning att Albanien uppfyller de kriterier som Europeiska rådet fastställde vid sitt möte i juni 1993 och genomför avtalet framgångsrikt. Genom avtalet förbättras Albanien beredskap att ansluta sig till Europeiska unionen gradvis.

Avtalet skall ratificeras eller godkännas av parterna enligt deras egna förfaranden. Ratificerings- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Europeiska unionens råds generalsekretariat. Avtalet träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då det sista ratificerings- eller godkännandeinstrumentet har deponerats. Lagförslaget avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president.

## INNEHÅLL

|  |    |
|--|----|
| PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL .....   | 1  |
| INNEHÅLL .....   | 2  |
| ALLMÄN MOTIVERING.....   | 4  |
| 1 INLEDNING.....   | 4  |
| 2 NULÄGE.....  | 4  |
| 2.1 Avtals- och handelsförbindelser mellan Europeiska gemenskapen och Albanien ....  | 4  |
| 2.2 Bilateral avtals- och handelsförbindelser mellan Finland och Albanien .....  | 5  |
| 2.3 Bedömning av nuläget.....  | 5  |
| 3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....   | 5  |
| 4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER.....   | 6  |
| 4.1 Ekonomiska konsekvenser.....   | 6  |
| 4.2 Konsekvenser i fråga om myndigheternas verksamhet.....   | 6  |
| 4.3 Miljökonsekvenser.....   | 6  |
| 4.4 Samhälleliga konsekvenser.....   | 6  |
| 5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN.....  | 6  |
| 5.1 Beredningen inom Europeiska unionen.....   | 6  |
| 5.2 Den nationella beredningen .....   | 7  |
| 6 ANDRA OMSTÄNDIGHETER SOM INVERKAT PÅ PROPOSITIONENS<br>INNEHÅLL .....  | 7  |
| DETALJMOTIVERING.....  | 8  |
| 1 Avtalets innehåll och dess förhållande till lagstiftningen i Finland.....  | 8  |
| AVDELNING I: ALLMÄNNA PRINCIPER.....   | 8  |
| AVDELNING II: POLITISK DIALOG.....   | 8  |
| AVDELNING III: REGIONALT SAMARBETE.....  | 9  |
| AVDELNING IV: FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR .....  | 9  |
| KAPITEL I.....   | 9  |
| Industriprodukter .....  | 9  |
| KAPITEL II.....  | 10 |
| Jordbruk och fiske.....  | 10 |
| KAPITEL III.....   | 10 |
| Gemensamma bestämmelser.....   | 10 |
| AVDELNING V: ARBETSTAGARES RÖRLIGHET, ETABLERING,<br>TILLHANDAHÅLLANDE AV TJÄNSTER, LÖPANDE BETALNINGAR OCH<br>KAPITALRÖRELSER ..... | 11 |
| KAPITEL I.....   | 11 |
| Arbetstagares rörlighet .....  | 11 |
| KAPITEL II.....  | 12 |
| Etablering.....  | 12 |
| KAPITEL III.....   | 12 |
| Tillhandahållande av tjänster .....  | 12 |
| KAPITEL IV.....  | 13 |
| Löpande betalningar och kapitalrörelser .....  | 13 |
| KAPITEL V.....   | 13 |
| Allmänna bestämmelser .....  | 13 |
| AVDELNING VI: TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNINGEN, KONTROLL<br>AV DESS EFTERLEVNING SAMT KONKURRENSBESTÄMMELSER.....                      | 14 |
| AVDELNING VII: RÄTTVISA, FRIHET OCH SÄKERHET.....  | 15 |

|  |    |
|--|----|
| KAPITEL I.....   | 15 |
| Inledning .....  | 15 |
| KAPITEL II.....  | 15 |
| Samarbete när det gäller fri rörlighet för personer .....  | 15 |
| KAPITEL III.....   | 15 |
| Samarbete när det gäller bekämpning av penningtvätt, finansiering av terrorism,<br>narkotika samt när det gäller bekämpning av terrorism .....   | 15 |
| KAPITEL IV.....  | 16 |
| Samarbete i straffrättsliga frågor .....   | 16 |
| AVDELNING VIII: SAMARBETE PÅ OLIKA OMRÅDEN.....  | 16 |
| AVDELNING IX: FINANSIELLT SAMARBETE.....   | 16 |
| AVDELNING X: INSTITUTIONELLA OCH ALLMÄNNA BESTÄMMELSER<br>SAMT SLUTBESTÄMMELSER.....   | 17 |
| 2 Lagförslag.....  | 19 |
| 3 Ikraftträdande .....   | 19 |
| 4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.....   | 20 |
| 4.1 Behovet av riksdagens samtycke.....  | 20 |
| 4.2 Behandlingsordning .....   | 22 |
| LAGFÖRSLAG.....  | 23 |
| om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i<br>stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras<br>medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Albanien, å andra sidan..... | 23 |
| AVTALSTEXTEN.....  | 24 |

## ALLMÄN MOTIVERING

### 1 Inledning

Stabiliserings- och associeringsprocessen som inleddes 1999 utgör grunder för Europeiska unionens politik i västra Balkan. Målet för processen har varit att i länderna i västra Balkan, Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kroatien, Makedonien, Montenegro och Serbien, utveckla en på europeiska förfaranden och standarder baserad beredskap för att upprätthålla stabila demokratiska institutioner, befästa rättsstatsprincipen och bevara en öppen och sund ekonomi. Stabiliserings- och associeringsprocessen förutsätter både av Europeiska unionen och av länderna i västra Balkan att de förbinder sig till målet som är fullständig integrering i unionen och att de vidtar nödvändiga åtgärder.

En hörnsten i stabiliserings- och associeringsprocessen är det stabiliserings- och associeringsavtal som sluts med vart och ett av länderna i västra Balkan. Stabiliserings- och associeringsavtalen är breda avtal med delad behörighet och de omfattar, utöver frihandel, bestämmelser om vidareutveckling av den politiska dialogen och samarbetet på flera olika områden. I inledningen till avtalet nämns aktuella ländernas ställning som potentiella kandidater för medlemskap i Europeiska unionen.

Stabiliserings- och associeringsavtalen är avtal med delad behörighet som ingåtts med stöd av artikel 310 i EG-fördraget och som innehåller bestämmelser som både hör till gemenskapens behörighet och medlemsstaternas behörighet. Gemenskapen har exklusiv behörighet när det gäller de handelspolitiska bestämmelserna i avtalen. De flesta andra samarbetsområdena innehåller däremot frågor som också omfattas av medlemsstaternas behörighet. Avtalen skall därför godkännas av såväl gemenskapen som medlemsstaterna. I princip är alla avtal av samma typ, men vissa landsvisa skillnader finns dock.

Europeiska gemenskapen har för närvarande gällande stabiliserings- och associeringsavtal med Kroatien och

Makedonien. Ett avtal med Montenegro paraferades i mars 2007. Med Bosnien och Hercegovina har de tekniska avtalsförhandlingarna avslutats, men landet har inte gjort tillräckliga framsteg i fråga om de reformer som är ett villkor för att ett avtal skall kunna ingås. Avtalsförhandlingarna med Serbien pågår.

Stabiliserings- och associeringsavtalet med Albanien undertecknades i Luxemburg den 12 juni 2006. Avtalet träder i kraft när samtliga parter har godkänt det i enlighet med sina nationella förfaranden.

### 2 Nuläge

#### 2.1 Avtals- och handelsförbindelser mellan Europeiska gemenskapen och Albanien

I väntan på att stabiliserings- och associeringsavtalet skall träda i kraft har bestämmelser som gäller handel och handelsrelaterade frågor satts i kraft genom ett interimsavtal mellan Europeiska gemenskapen och republiken Albanien om handel och handelsrelaterade frågor (EUT L 239, 1.9.2006, s. 2) som trädde i kraft den 1 december 2006. Interimsavtalet ersatte bestämmelserna om handel i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Albanien om handel och kommersiellt och ekonomiskt samarbete (EUT L 343, 25.11.1992, s. 2) som trädde i kraft den 1 december 1992. Stabiliserings- och associeringsavtalet ersätter de ovan nämnda avtalen från och med den dag det träder i kraft.

Jämsides med interimsavtalet fortsätter tillämpningen av de handelsmedgivanden som lämnats med stöd av rådets förordning (EG) nr 2007/2000 om införande av särskilda handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till Europeiska unionens stabiliserings- och associeringsprocess (EUT L 240, 23.9.2000, s. 1) jämte ändringar till den del som de är mer gynnsamma än de medgivanden som lämnas i avtalet.

Europeiska gemenskapen är Albanien viktiga handelspartner. År 2005 uppgick värdet på importen från Albanien till Europeiska gemenskapen till ca 0,5 miljarder euro. Produkter från textil- och konfektionsindustrin, transportmedel och jordbruksprodukter var de viktigaste produktgrupperna. Värdet på Europeiska gemenskapens export till Albanien var 2005 ca 1,3 miljarder euro. Exporten bestod huvudsakligen av jordbruksprodukter, produkter från textil- och konfektionsindustrin samt primärmotorer och kemikalier.

Ramavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Albanien om de allmänna principerna för Republiken Albanien deltagande i gemenskapsprogram trädde i kraft den 11 juli 2005 (EUT L 192, 22.7.2005, s. 2). Avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Albanien om återtagande av personer utan uppehållstillstånd trädde i kraft den 1 maj 2006 (EUT L 124, 17.7.2005, s. 22). Ett avtal mellan Europeiska gemenskapen och Albanien om underlättande av beviljandet av kortvariga visum paraferades i april 2007.

## **2.2 Bilateral avtals- och handelsförbindelser mellan Finland och Albanien**

Mellan Finland och Albanien finns ett gällande avtal om främjande av och skydd för investeringar (FördrS 15-16/1999), ett avtal om ekonomiskt, industriellt och vetenskapligt-tekniskt samarbete (FördrS 39/1992) samt ett avtal om internationell godstransport på landsväg (FördrS 55-56/1984). Avsikten är att avtalet om ekonomiskt, industriellt och vetenskapligt-tekniskt samarbete sägs upp när stabiliserings- och associeringsavtalet mellan EU och Albanien träder i kraft, eftersom det inte längre behövs.

Handeln mellan Finland och Albanien är obetydlig. Enligt Tullstyrelsens statistik var värdet på Finlands export till Albanien ca 3,8 miljoner euro. De största exportartiklarna var telekommunikationsteknik samt trävaror. Importen från Albanien uppgick till ca 0,6

miljoner euro. En stor del av importen bestod av datorkomponenter.

## **2.3 Bedömning av nuläget**

Det kan anses ändamålsenligt att ordna Finlands förbindelser med Albanien genom det stabiliserings- och associeringsavtal som ingås inom ramen för Europeiska unionen.

## **3 Målsättning och de viktigaste förslagen**

Stabiliserings- och associeringsavtalet med Albanien är både till uppbyggnad och till innehåll mycket likt de avtal som Europeiska gemenskapen redan tidigare ingått med Kroatien och Makedonien. Avtalet omfattar förutom politisk dialog bestämmelser om rörlighet för varor, arbetskraft, tjänster och kapital, regionalt samarbete samt tillnärmning av Albanien lagstiftning till gemenskapens lagstiftning. Avtalet innehåller dessutom bestämmelser om samarbete inom olika områden, bl.a. i rättsliga och inrikes frågor.

Upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater samt Albanien verkställs etappvis och genomförs fullständigt under en övergångsperiod på högst tio år, som är uppdelad i två på varandra följande etapper. Avsikten med detta är att det skall göras en grundlig översyn av tillämpningen av avtalet i fråga om Albanien framsteg och möjlighet att inleda den andra etappen. När det gäller lagstiftning och kontroll av dess efterlevnad är avsikten att Albanien under den första etappen inriktar sig på de grundläggande delarna av regelverket för den inre marknaden.

Syftet med den politiska dialogen mellan parterna är att främja Albanien integrering i samfundet av demokratiska nationer och landets gradvisa närmande till Europeiska unionen, en ökad samstämmighet i parternas ståndpunkter och en gemensam syn i internationella frågor och på säkerheten och stabiliteten i Europa, samt att främja regionalt samarbete. Ett syfte är också samarbete för att förhindra terrorism och spridning av massförstörelsevapen.

I avtalets handelsbestämmelser förbinder sig parterna att gradvis upprätta ett frihandelsområde inom en period på högst tio år räknat från interimsavtalets ikraftträdande. Parternas medgivanden är asymmetriska i den meningen att gemenskapens medgivanden är betydligt större än Albanien medgivanden och de övergångsperioder som gemenskapen skall tillämpa märkbart kortare än de som Albanien skall tillämpa. I fråga om industriprodukter avskaffar gemenskapen tullar omedelbart när interimsavtalet träder i kraft, medan Albanien sänker sina tullar successivt så att resterande tullar avskaffas senast fem år efter interimsavtalets ikraftträdande. Beträffande jordbruks- och fiskeriprodukter samt bearbetade jordbruksprodukter beviljar parterna varandra ömsesidiga medgivanden, dock så, att de medgivanden som gemenskapen beviljar är mer omfattande än Albanien medgivanden. Vidare skall stabiliserings- och associeringsrådet enligt protokoll 2 till avtalet besluta om utvidgningar av förteckningarna över de i protokollet nämnda bearbetade jordbruksprodukterna, ändringar av tullsatsen samt utökning eller avskaffande av tullkvoter.

Stabiliserings- och associeringsrådet som inrättas med stöd av avtalet skall övervaka genomförandet och tillämpningen av avtalet. För dialogen på parlamentnivå inrättas en stabiliserings- och associeringskommitté.

## **4 Propositionens konsekvenser**

### **4.1 Ekonomiska konsekvenser**

Avtalet upprättar ett frihandelsområde mellan parterna och har därför stor betydelse för utvecklingen av handelsutbytet mellan Europeiska unionen och Albanien. På området för finansiellt samarbete och handel erbjuder avtalet bättre möjligheter till samarbete och export även för Finland och för finska företag i jämförelse med tredje länder.

### **4.2 Konsekvenser i fråga om myndigheternas verksamhet**

Avtalet har inga konsekvenser i fråga om myndigheternas verksamhet. De uppgifter som stabiliserings- och associeringsrådets och stabiliserings- och associeringskommitténs och deras underavdelningars möten medför kan skötas med nuvarande personal på det sätt som normal praxis förutsätter.

### **4.3 Miljökonsekvenser**

Avtalet har inga direkta miljökonsekvenser. Miljön nämns som ett område inom vilket parternas samarbete skall utvecklas. Målet är att främja utvecklandet av miljölagstiftningen i Albanien och tillnärma den till europeiska gemenskapens motsvarande lagstiftning. Vidare bestäms i avtalet att man bör se till att också miljöaspekter från början till fullo integreras i samarbete på olika områden.

### **4.4 Samhälleliga konsekvenser**

Syftet med avtalet är att främja samarbetet mellan parterna på en lång rad olika områden, som är ägnade att åstadkomma positiva samhälleliga verkningar i synnerhet i Albanien. Avtalet syftar till bättre rättssäkerhet och jämlikhet på arbets- och sociallagstiftningens område för sådana medborgare i de avtalslutande staterna som vistas lagligen i landet. Avtalet förutsätter bl.a. att medborgare i stabiliserings- och associeringslandet inte får diskrimineras t.ex. när det gäller arbetsvillkor, lön eller avskedande. Avsikten är också att beakta och samordna pensionsförmåner oberoende av i vilket land arbetet utförts. Avtalet påverkar inte de bestämmelser som gäller i en medlemsstat i fråga om inresa.

Finlands bilaterala förbindelser med Albanien är problemfria. Det bör konstateras att stabiliserings- och associeringsavtalet inte ersätter de bilaterala förbindelserna utan kompletterar dem.

## **5 Beredningen av propositionen**

### **5.1 Beredningen inom Europeiska unionen**

I juni 2001 rekommenderade kommissionen att associeringsförhandlingar med Albanien skall inledas. Kommissionen ansåg att inledande av förhandlingar var det bästa sättet att bidra till de politiska och ekonomiska reformerna och uppmuntra Albanien att fortsätta utöva ett konstruktivt och resonligt inflytande i regionen. Rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser bemyndigade den 21 oktober 2002 kommissionen att inleda förhandlingar med Albanien och godkände förhandlingsanvisningarna. Förhandlingarna inleddes i januari 2003, avtalet paraferades den 18 februari 2006 och undertecknades i Luxemburg den 12 juni 2006. Vid detta tillfälle undertecknade också Finland avtalet.

### **5.2 Den nationella beredningen**

Med stöd av 97 § i grundlagen överlämnades till riksdagens stora utskott redogörelser över beredningen av stabiliserings- och associeringsavtalet och interimsvtalet den 18 december 2001, den 19 mars 2003 och den 8 maj 2006.

Utlåtanden om stabiliserings- och associeringsavtalet och ett utkast till regeringsproposition, som har beretts som tjänsteuppdrag vid utrikesministeriet, begärdes av handels- och industriministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogbruksministeriet, justitieministeriet, undervisningsministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet samt Folkpensionsanstalten, Konkurrensverket, Finlands Bank, Tullstyrelsen och Utlänningsverket. Dessutom begärdes ett utlåtande av Ålands landskapsstyrelse. De synpunkter som framfördes i de inkomna

utlåtandena har beaktats vid den slutliga beredningen av propositionen.

### **6 Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll**

Ett stabiliserings- och associeringsavtal är ett jämförelsevis omfattande avtal, i vilket ett stort antal bilagor ingår som en integrerad del av avtalet. I Finland är utgångspunkten att fördrag som är bindande för Finland som stat samt andra internationella förpliktelser publiceras i Finlands författningssamling. Undantag från detta utgör endast de situationer som förtecknas i 9 § i lagen om Finlands författningssamling (188/2000). Med stöd av den nämnda bestämmelsen är det av särskilda skäl möjligt att låta bli att publicera ett fördrag som inte kräver riksdagens godkännande. Även om paragrafen endast nämner fördrag, kan det tänkas att den också kan tillämpas på separata protokoll eller bilagor som hör till ett fördrag. Ett protokoll eller en bilaga i ett avtal med delad behörighet som omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet och som därför inte kräver riksdagens godkännande, behöver sålunda inte publiceras under förutsättning att de övriga villkoren för ett beslut att inte publicera texten uppfylls. Men stöd av vad som anförts ovan och med beaktande av att avtalstexten har publicerats i sin helhet i Europeiska unionens råds offentliga register över rådets handlingar ”<http://register.consilium.europa.eu>”, bifogas till denna proposition inte de tekniska och detaljerade bilagorna I-III och protokoll 1-4, som behandlar rörligheten för varor och som omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet.

## DETALJMOTIVERING

### 1 Avtalets innehåll och dess förhållande till lagstiftningen i Finland

Inledning. I avtalets ingress konstateras bl.a. Europeiska unionens vilja att i så hög grad som möjligt integrera Albanien i den politiska och ekonomiska huvudfåran i Europa och Albanien som potentiell kandidat för EU-medlemskap under förutsättning att Albanien uppfyller de kriterier som fastställdes i juni 1993.

Artikel 1. I artikeln upprättas en associering mellan gemenskapen och dess medlemsstater samt Albanien och anges målen för associeringen.

#### AVDELNING I: ALLMÄNNA PRINCIPER

Artikel 2. I artikeln hänvisas till internationella överenskommelser och förklaringar om demokratiska principer och mänskliga rättigheter samt marknadsekonomins principer.

Artikel 3. I artikeln hänvisas till stabiliserings- och associeringsprocessen, vars centrala faktorer är fred, stabilitet och goda grannförbindelser. Stabiliserings- och associeringsavtalet är en del av det tillvägagångssätt i regionen som Europeiska unionen antog 1997 och det beaktar Albanien egna meriter.

Artikel 4. Albanien förbinder sig att fortsätta och främja samarbetet och de goda grannförbindelserna med övriga länder i regionen, särskilt i fråga om bekämpning av organiserad brottslighet, korruption, penningtvätt, illegal migration och människohandel samt narkotikahandel.

Artikel 5. Parterna bekräftar den betydelse de tillmäter kampen mot terrorism och fullgörandet av internationella skyldigheter på detta område.

Artikel 6. I artikeln konstateras att associeringen sker under en övergångsperiod på högst tio år, som är uppdelad i två etapper. Dessa två etapper gäller inte avdelning IV i avtalet (fri rörlighet för varor), för vilken en

särskild tidsplan fastställs i den avdelningen. När det gäller tillnärmning av lagstiftning och kontroll av dess efterlevnad är avsikten att Albanien under den första etappen inriktar sig på de grundläggande inslagen i regelverket för den inre marknaden. Det stabiliserings- och associeringsråd som inrättas med stöd av avtalet skall regelbundet se över tillämpningen av avtalet. Det skall utvärdera Albanien framsteg under det femte året efter avtalets ikraftträdande och besluta om de är tillräckliga för att landet skall kunna övergå till följande etapp som leder till fullständig associering.

Artikel 7. I artikeln konstateras att avtalet är förenligt med relevanta WTO-bestämmelser, GATT 1994 och GATS.

#### AVDELNING II: POLITISK DIALOG

Artikel 8. I artikeln redogörs för den politiska dialogen som är en betydelsefull del av avtalet och hör till EU-medlemsstaternas behörighet. Dialogen syftar särskilt till att främja Albanien fullständiga integrering i samfundet av demokratiska nationer och landets gradvisa närmande till Europeiska unionen, ökad samstämmighet i parternas ståndpunkter i internationella frågor, regionalt samarbete och goda grannförbindelser samt en gemensam syn på säkerheten och stabiliteten i Europa, inbegripet samarbete på områden som omfattas av Europeiska unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. I punkt 3 kommer parterna överens om att samarbeta i och bidra till ansträngningarna att förhindra spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att till fullo iaktta och på nationell nivå genomföra sina skyldigheter enligt internationella fördrag och överenskommelser om nedrustning och icke-spridning och andra internationella skyldigheter på området. Parterna är dessutom överens att upprätta ett effektivt system för nationell exportkontroll. Den politiska dialogen om förhindrande av



massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen förs på regional grundval.

Artikel 9-11. Här anges vid vilka andra forum den politiska dialogen som i första hand skall föras inom stabiliserings- och associeringsrådet också kan föras. På parlamentarisk nivå förs dialogen i den parlamentariska stabiliserings- och associeringskommittén. Den politiska dialogen kan föras på multilateral och regional nivå, då också de övriga länderna i regionen deltar i dialogen.

### AVDELNING III: REGIONALT SAMARBETE

Artikel 12. Albanien förbinder sig att aktivt främja regionalt samarbete som gemenskapen kommer att stödja genom sina program för tekniskt bistånd. Albanien skall underrätta gemenskapen och dess medlemsstater om landet planerar att stärka sitt samarbete med något av de länder som avses i artiklarna 13, 14 och 15. Albanien skall se över sina gällande bilaterala avtal med alla berörda länder eller ingå nya avtal, så att det kan säkerställas att samtliga avtal är förenliga med principerna i det samförståndsavtal om underlättande och liberalisering av handeln som undertecknades i Bryssel i juni 2001.

Artikel 13. I artikeln bestäms att Albanien skall inleda förhandlingar med länder som redan har undertecknat stabiliserings- och associeringsavtal i syfte att ingå bilaterala överenskommelser. Överenskommelserna skall bl.a. omfatta politisk dialog, upprättande av ett frihandelsområde och samarbete i rättsliga och inrikes frågor. Dessa överenskommelser skall ingås inom två år efter stabiliserings- och associeringsavtalets ikraftträdande. Albanien beredvillighet att ingå sådana överenskommelser anses vara ett villkor för vidareutveckling av förbindelserna med Europeiska unionen. Albanien skall inleda motsvarande förhandlingar med de återstående länderna i regionen så snart de har undertecknat ett stabiliserings- och associeringsavtal.

Artikel 14. Albanien skall bedriva regionalt samarbete med de övriga länder som berörs av stabiliserings- och associeringsprocessen på något eller samtliga av de samarbetsområden som omfattas av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan EU och Albanien. Detta samarbete skall vara förenligt med principerna och målen i avtalet.

Artikel 15. Albanien får utveckla sitt samarbete med, och ingå överenskommelser om regionalt samarbete med alla kandidatländer för anslutning till Europeiska unionen. Albanien skall inleda förhandlingar med Turkiet med sikte på att upprätta ett frihandelsområde mellan de två parterna.

### AVDELNING IV: FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR

Artikel 16. Artikeln innehåller bestämmelsen om upprättandet av ett frihandelsområde och fastställer övergångsperioderna. Den bastullsats på vilken de gradvisa sänkningarna skall göras skall för varje produkt vara den tullsats som faktiskt tillämpades generellt dagen före den dag då avtalet undertecknades, eller, om det efter avtalets undertecknande sker en generell sänkning av en tullsats, särskilt en sänkning som följer tullförhandlingarna inom WTO, skall den nedsatta tullsatsen ersätta bastullsatsen.

#### KAPITEL I

##### Industriprodukter

Artikel 17-23. I artiklarna fastställs att industriprodukter från Albanien har tull- och kvotfritt tillträde till marknaden i Europeiska unionen. Gemenskapen får på motsvarande sätt med undantag för de produkter med ursprung i gemenskapen som förtecknas i bilaga I tullfritt tillträde och för alla produkter kvotfritt tillträde till marknaden den dag då avtalet med Albanien träder i kraft. För känsliga produkter inom olika branscher sänks importtullen gradvis så att alla importtullar avskaffas den 1 januari det

femte året efter avtalets ikraftträdande. Albanien förklarar sig berett att sänka sina tullar i en snabbare takt om landets allmänna ekonomiska situation och situationen inom den berörda ekonomiska sektorn tillåter. Stabiliserings- och associeringsrådet skall granska situationen i detta hänseende och utfärda nödvändiga rekommendationer. I protokoll 1 fastställs den ordning som skall tillämpas när det gäller järn- och stålprodukter.

## KAPITEL II

### Jordbruk och fiske

Artikel 24-31. I artikel 24-31 bestäms om de arrangemang som skall gälla jordbruks- och fiskeriprodukter. När det gäller basprodukter skall gemenskapen i praktiken avskaffa tullar och andra avgifter med motsvarande verkan som rör jordbruksprodukter den dag då avtalet träder i kraft, med undantag för vissa produkter i Kombinerade nomenklaturen. Sockerprodukter får importeras tullfritt till gemenskapen inom ramen för en årlig tullkvot på 1 000 ton. Den dag då avtalet träder i kraft skall Albanien avskaffa de tullar som gäller för import av de jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga II a, gradvis sänka de tullar som gäller för import av de jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga II b samt avskaffa de tullar som gäller för import av de jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga II c, inom ramen för den tullkvot som anges för var och en av produkterna. När det gäller bearbetade jordbruksprodukter (protokoll 2) tillämpar gemenskapen inga tullar och Albanien tillämpar antingen inga tullar eller sänker tullarna gradvis. I protokoll 3 fastställs de arrangemang som tillämpas på viner och spritdrycker. När avtalet träder i kraft skall gemenskapen avskaffa tullarna på fisk och fiskeriprodukter, med undantag för de som förtecknas i bilaga III. De produkter som förtecknas i bilaga III skall omfattas av bestämmelserna i den bilagan. Albanien skall avskaffa alla tullar eller avgifter med motsvarande verkan på fisk och fiskeriprodukter. Senast sex år efter avtalets ikraftträdande skall parterna i stabiliserings-

och associeringsrådet undersöka möjligheterna att lämna varandra ytterligare medgivanden i syfte att genomföra en större liberalisering av handeln med jordbruks- och fiskeriprodukter. På handeln med jordbruks- och fiskeriprodukter skall tillämpas en skyddsklausul som gör det möjligt att tillgripa ensidiga skyddsåtgärder om det behövs.

## KAPITEL III

### Gemensamma bestämmelser

Artikel 32. Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas på handel med alla produkter mellan parterna, om inte annat föreskrivs i detta kapitel eller i protokoll 1, 2 eller 3.

Artikel 33-42. Några nya import- eller exporttullar eller kvantitativa restriktioner får inte införas och de som redan tillämpas får inte höjas, skattemässig diskriminering förbjuds, bestämmelserna om avskaffande av importtullar skall också tillämpas på tullar av skattemässig karaktär, avtalet skall inte hindra upprätthållandet eller upprättandet av tullunioner, frihandelsområden eller ordningar för gränshandel och åtgärder som gäller dumpning och subventioner fastställs. Vidare bestäms om skyddsåtgärder och otillräckligt utbud (bristklausul). Albanien skall anpassa statliga monopol så att det fyra år efter avtalets ikraftträdande inte förekommer någon diskriminering mellan medborgare i medlemsstaterna och i Albanien. Vidare fastställs ursprungsregler (protokoll 4). Handelsrestriktioner som är berättigade med hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet tillåts.

Artikel 43. Parterna kommer överens om administrativt samarbete och förbinder sig att bekämpa oegentligheter och bedrägerier i tullfrågor och därmed sammanhängande frågor. I artikeln bestäms vidare om åtgärder vid underlåtenhet av dessa skyldigheter.

Artikel 44. I artikeln fastställs åtgärder i situationer där de behöriga myndigheterna gör misstag vid förvaltningen av exportförmånsordningen och tillämpningen bestämmelserna i protokoll 4 (definition av begreppet "ursprungsprodukter" och metoder för administrativt samarbete).

Artikel 45. Avtalet begränsar inte tillämpningen av bestämmelserna i gemenskapsrätten på Kanarieöarna.

AVDELNING V: ARBETSTAGARES  
RÖRLIGHET,  
ETABLERING,  
TILLHANDAHÅLLAND  
E AV TJÄNSTER,  
LÖPANDE  
BETALNINGAR OCH  
KAPITALRÖRELSER

KAPITEL I

Arbetstagares rörlighet

Artikel 46. Enligt artikeln får medborgare i Albanien som är lagligen anställda på en medlemsstats territorium inte diskrimineras på grundval av medborgarskap när det gäller arbetsvillkor, lön och avskedande. Även arbetstagares makar och barn har tillträde till medlemsstatens arbetsmarknad under den tid arbetstagaren har arbetstillstånd. Undantag utgör säsongarbetare och arbetstagare som omfattas av bilaterala avtal enligt artikel 47. Albanien skall garantera motsvarande rättigheter för medborgare i en medlemsstat som är lagligen anställda i landet samt för deras makar och barn som är lagligen bosatta i landet, om inte annat följer av de villkor och förfaringsätt som gäller i Albanien.

Genomförandet av icke-diskrimineringsprincipen anknyter i Finland bl.a. till 6 § i grundlagen, 2 kap. 2 § i arbetsavtalslagen (55/2001) och 47 kap. 3 § i strafflagen (39/1889). Utlänningars inresa och deras vistelse och arbete i Finland regleras i utlänningslagen (301/2004).

Artikel 47. I artikeln bestäms att de möjligheter till tillgång till anställning för albanska arbetstagare som medlemsstater erbjuder enligt bilaterala avtal bör bevaras och om möjligt förbättras. De andra medlemsstaterna skall undersöka möjligheten att ingå liknande avtal. Stabiliserings- och associeringsrådet skall undersöka möjligheter till andra förbättringar inbegripet tillgång till yrkesutbildning i enlighet med gällande regler och förfaranden i medlemsstaterna och med hänsyn till arbetsmarknadsläget i medlemsstaterna och gemenskapen.

Artikel 48. Artikeln innehåller bestämmelser om samordningen av de sociala trygghetssystemen, för vilken stabiliserings- och associeringsrådet fastställer lämpliga regler. Rådets regler får dock inte påverka rättigheter och skyldigheter enligt bilaterala avtal mellan Albanien och medlemsstaterna, om de föreskriver en mer gynnsam behandling av medborgare i Albanien och i medlemsstaterna. Alla perioder under vilka arbetstagare som är medborgare i Albanien har varit försäkrade, anställda eller bosatta i olika medlemsstater läggs samman bl.a. med avseende på pensioner. Enligt punkt 1 andra strecksatsen kan de i strecksatsen angivna pensionerna fritt överföras till den ersättningsnivå som tillämpas enligt lagstiftningen i den betalande medlemsstaten. Enligt tredje strecksatsen får arbetstagare som är medborgare i Albanien familjebidrag för sina familjemedlemmar som är bosatta på medlemsstatens territorium. Albanien skall å sin sida ge arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat samt deras familjemedlemmar motsvarande rättigheter som de som anges i andra och tredje strecksatsen.

Bestämmelser om samordning av de sociala trygghetssystemen när medborgare i medlemsstaterna rör sig mellan olika medlemsstater finns i rådets förordning (EEG) nr 1408/71. Förordningen har genom rådets förordning (EG) nr 859/2003 utvidgats till att gälla medborgare i tredjeländer som är lagligen bosatta inom gemenskapen och som endast på grund av sitt medborgarskap inte har omfattats av tillämpningen av förordning 1408/71. Förordning 859/2003 trädde i kraft den 1 juni 2003 och i fråga om social trygghet garanterar den medborgare i tredjeländer nästan samma ställning som medborgare i medlemsstater när de rör sig inom gemenskapen. Enligt förordning 859/2003 läggs bl.a. albanska medborgares alla försäkrings-, anställnings – eller bosättningsperioder som fullgjorts i en medlemsstat samman och ger rätt till pension.

Finland och Albanien har inte någon bilateral överenskommelse om social

trygghet som inverkar på rättigheterna i fråga om social trygghet.

## KAPITEL II

### Etablering

Artikel 49-53. Parterna garanterar bolag, dotterbolag och filialer på varandras territorier en likvärdig behandling. Utgångspunkten är att i så stor utsträckning som möjligt eliminera diskriminering. Fem år efter avtalets ikraftträdande fastställer stabiliserings- och associeringsrådet regler som skall gälla rätten för medborgare från de båda parterna att etablera sig för att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare. När det gäller finansiella tjänster kan parterna vidta åtgärder för att säkra integriteten och stabiliteten, bl.a. åtgärder som skyddar investerare, insättare och försäkringstagare. I bilaga IV definieras vad som avses med "finansiella tjänster".

T.ex. enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) får försäkringsbolag vars hemstat inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte bedriva försäkringsrörelse i Finland utan koncession. I försäkringslagstiftningen finns också andra motsvarande begränsningar som kan anses höra till de åtgärder som säkrar stabiliteten och integriteten som avses i artikeln.

Mellan Finland och Albanien finns en överenskommelse om främjande och skydd av investeringar. Behandlingen enligt denna överenskommelse är inom vissa viktiga områden, t.ex. när det gäller tvistlösning och kapitalöverföringar, gynnsammare än enligt stabiliserings- och associeringsavtalet. Den bilaterala överenskommelsen är också mer täckande när det gäller olika former av investeringar.

Artikel 54. Till stabiliserings- och associeringsrådets behörighet hör att undersöka vilka åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra ömsesidigt godkännande av kvalifikationer.

Artikel 55. Artikeln innehåller bestämmelser om utstationerade arbetstagare i nyckelställning.

Artikeln innehåller bestämmelser om rätten för bolag som är etablerade på endera partens område att genom interna förflyttningar anställa personer för ledningsuppgifter eller uppgifter som kräver särskild sakkunskap. Också under förberedelserna för en etablering av ett dotterbolag eller en filial tilläts medborgare från den andra parten att tillfälligt vistas i landet. Bestämmelserna motsvarar i stor utsträckning Finlands åtaganden inom ramen för Världshandelsorganisationens avtal om tjänstehandel (GATS).

Enligt 79 § i Finlands utlänningslag har en person med tidsbegränsat uppehållstillstånd som hör till den högsta ledningen, ledningen på mellannivå samt sakkunniga med specialkompetens i ett företag rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd för arbetstagare. Rätt att förvärvsarbeta har också den som förbereder ett företags etablering. Bestämmelsen i avtalet kräver därför inte att det görs några ändringar i finsk lagstiftning.

Artikel 56. I artikeln redogörs för de avvikelser som gäller vid etablering (t.ex. omstrukturering). Tidsgränsen för undantagen är fem år efter den dag då avtalet träder i kraft, varefter avvikande åtgärder får införas eller bibehållas endast med stabiliserings- och associeringsrådets tillåtelse och på de villkor som fastställs av rådet.

## KAPITEL III

### Tillhandahållande av tjänster

Artikel 57. I punkt 1 konstateras att parterna åtar sig att vidta nödvändiga åtgärder för att gradvis möjliggöra tillhandahållande av tjänster som utförs av gemenskapsbolag och medborgare i gemenskapen samt albanska bolag och medborgare i Albanien som är etablerade i en annan part än den där den person för vilken tjänsterna är avsedda är etablerad. Enligt punkt 3 skall stabiliserings- och associeringsrådet fem år efter avtalets ikraftträdande vidta nödvändiga åtgärder för att gradvis genomföra bestämmelserna i punkt 1.

Artikel 58. I artikeln bestäms att det inte skall vidtas några åtgärder som betydligt begränsar villkoren för tillhandahållandet av tjänster i jämförelse med den situation som rådde innan avtalet trädde ikraft.

Artikel 59. I artikeln fastställs att förhållandet mellan parterna regleras av bestämmelserna i protokoll 5 när det gäller landtransporter. När det gäller internationell sjötransport åtar sig parterna att tillämpa principen om obegränsat tillträde till marknaden och trafiken på kommersiella grunder. I fråga om ömsesidigt tillträde till marknaderna för lufttransport skall parterna ingå ett särskilt avtal.

Avdelning III i protokoll 5 gäller vägtransporter. I avvaktan på att det ingås ett avtal mellan gemenskapen och Albanien om tillträde till vägtransportmarknaden, liksom ett avtal om vägskatter, skall Albanien samarbeta med medlemsstaterna för att ändra gällande bilaterala avtal eller instrument så att de anpassas till protokollet. Mellan Finland och Albanien finns en bilateral överenskommelse om internationella vägtransporter.

#### KAPITEL IV

##### Löpande betalningar och kapitalrörelser

Artikel 60. I artikeln åtar sig parterna att i enlighet med bestämmelserna i artikel VIII i stadgan för Internationella valutafonden tillåta alla betalningar och överföringar på betalningsbalansens avräkningskonto i fritt konvertibel valuta mellan gemenskapen och Albanien.

Artikel 61. Enligt artikeln skall parterna garantera fri rörlighet för kapital i samband med direkta investeringar i bolag som bildats i överensstämmelse med värdlandets lagstiftning. Från och med det femte året efter avtalets ikraftträdande skall den fria rörligheten utvidgas till att gälla portföljinvesteringar och finansiella lån och krediter med en löptid på mindre än ett år. I artikeln regleras möjligheten för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater att förvärva fastigheter i Albanien. Parterna får vidta säkerhetsåtgärder med avseende på kapitalrörelser mellan gemenskapen och Albanien, om kapitalrörelser mellan

gemenskapen och Albanien orsakar eller riskerar att orsaka allvarliga svårigheter vid bedrivandet av valuta- eller penningpolitiken. Bestämmelserna i artikeln begränsar inte parternas ekonomiska aktörer från att omfattas av en mer gynnsam behandling som eventuellt föreskrivs i gällande bilaterala eller multilaterala avtal som inbegriper parterna. Mellan Finland och Albanien finns en bilateral överenskommelse om främjande och skydd av investeringar.

Artikel 62. Enligt artikeln skall parterna under de tre första åren efter avtalets ikraftträdande vidta åtgärder för att skapa förutsättningarna för en gradvis utvidgad tillämpning av gemenskapens regler om fri rörlighet för kapital. Vid utgången av det tredje året skall stabiliserings- och associeringsrådet fastställa förfaringsätt för en fullständig tillämpning av gemenskapens regler om fri rörlighet för kapital.

#### KAPITEL V

##### Allmänna bestämmelser

Artikel 63. I artikeln konstateras att bestämmelserna i denna avdelning skall tillämpas med förbehåll för begränsningar som är motiverade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. De skall inte omfatta verksamhet på någondera partens territorium som, ens tillfälligt, har anknytning till myndighetsutövning.

Artikel 64. I artikeln konstateras att nationella lagar och förordningar får tillämpas på fysiska personers inresa och vistelse, anställning, arbetsvillkor och etablering samt på tillhandahållande av tjänster, under förutsättning att de inte upphäver eller begränsar fördelar som tillkommer parterna enligt detta avtal.

Artikel 65. I artikeln konstateras att bestämmelserna i denna avdelning också gäller bolag som kontrolleras och uteslutande ägs gemensamt av albanska bolag eller medborgare i Albanien och gemenskapsbolag eller medborgare i gemenskapen.

Artikel 66. I artikeln föreskrivs att skatteförmåner som beviljas på grundval av avtal för att undvika dubbelbeskattning inte

omfattas av bestämmelserna i denna avdelning. Bestämmelserna skall inte heller tolkas så att de hindrar åtgärder som syftar till att förhindra skatteundandragande eller skatteflykt. Bestämmelserna skall inte heller hindra parterna att skilja mellan skattebetalare som inte befinner sig i identiska situationer, särskilt i fråga om bosättningsort.

Artikel 67. Artikel 71 innehåller bestämmelser för situationer där en eller flera medlemsstater eller Albanien har svårigheter med betalningsbalansen.

Artikel 68. I artikeln föreskrivs att bestämmelserna i denna avdelning skall anpassas gradvis, särskilt mot bakgrund av de krav som uppkommer till följd av artikel V i Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS).

Artikel 69. Bestämmelserna i avtalet skall inte hindra vidtagande av åtgärder som gäller tredjeländers tillträde till parternas marknader.

#### AVDELNING VI: TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNINGEN, KONTROLL AV DESS EFTERLEVAD SAMT KONKURRENSBESTÄ MMELSER

Artikel 70. Albanien skall sträva efter att dess gällande och framtida lagstiftning gradvis bringas i överensstämmelse med gemenskapens regelverk. Albanien skall säkerställa att dess nu gällande och framtida lagstiftning genomförs och dess efterlevnad övervakas på ett korrekt sätt. Tillnärningen av lagstiftningen skall inledas den dag då avtalet undertecknas och den skall gradvis utvidgas, fram till utgången av en övergångsperiod på tio år, till att omfatta alla de delar av gemenskapens regelverk som avses i avtalet. Under den första etappen koncentrerar sig tillnärningen på grundläggande delar av gemenskapens regelverk för den inre marknaden. Under den andra etappen skall Albanien inrikta sig på återstående delar av gemenskapens regelverk. Albanien skall också i samförstånd med Europeiska gemenskapernas kommission fastställa detaljerade regler för

övervakning av och genomförandet av lagstiftningstillnärningen och kontrollen av lagstiftningens efterlevnad.

Artikel 71. Artikel 71 innehåller konkurrensbestämmelser och andra ekonomiska bestämmelser. Avtal mellan företag i syfte att begränsa konkurrensen, missbruk av en dominerande ställning och allt statligt stöd som snedvrider konkurrensen skall vara oförenligt med avtalet. Förfaranden som strider mot artikeln skall utvärderas på grundval av de kriterier som följer av tillämpningen av gemenskapens gällande konkurrensbestämmelser, i synnerhet artiklarna 81, 82, 86 och 87 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och de rättsakter för tolkning av dessa bestämmelser som antagits av gemenskapsinstitutionerna. Punkt 4-7 innehåller bestämmelser om statliga stöd i Albanien. Inom fyra år från den dag då avtalet träder i kraft skall Albanien inrätta en oberoende myndighet som är behörig i fråga om statligt stöd. I punkt 8 fastställs att förfaranden som strider mot punkt 1 i fråga om jordbruks- och fiskeriprodukter skall utvärderas enligt de kriterier som gemenskapen fastställer på grundval av artiklarna 36 och 37 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och särskilda gemenskapsrättsakter som antagits på grundval av dessa artiklar.

Artikel 72. Artikel 72 innehåller bestämmelser om offentliga företag. I fråga om offentliga företag och företag som har beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter skall Albanien före utgången av det tredje året efter avtalets ikraftträdande tillämpa principerna i fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 86.

Artikel 73. Parterna bekräftar den vikt de fäster vid att säkerställa ett lämpligt och effektivt skydd för och hävdande av immateriella, industriella och kommersiella rättigheter. Albanien skall senast fyra år efter avtalets ikraftträdande ha uppnått en skyddsnivå för dessa rättigheter som motsvarar den som finns i gemenskapen. Albanien åtar sig att inom fyra år efter avtalets ikraftträdande ansluta sig till de multilaterala konventioner om immateriell, industriell och kommersiell äganderätt som

anges i bilaga V. Eventuella problem skall behandlas i stabiliserings- och associeringsrådet.

Artikel 74. Artikel 74 innehåller bestämmelser om offentliga upphandlingskontrakt. En öppen tilldelning av offentliga upphandlingskontrakt på en icke-diskriminerande och ömsesidig grundval anses vara ett eftersträvansvärt mål.

Artikel 75. Albanien skall vidta åtgärder för att gradvis uppnå överensstämmelse med de tekniska föreskrifterna i gemenskapen och med europeiska förfaranden för standardisering, metrologi, ackreditering och bedömning av överensstämmelse.

Artikel 76. Parterna skall samarbeta för att anpassa nivån på konsumentskyddet i Albanien till nivån i gemenskapen.

Artikel 77. Albanien skall gradvis harmonisera sin lagstiftning med gemenskapens lagstiftning på områdena arbetsvillkor, hälsa och säkerhet i arbetet samt lika möjligheter för män och kvinnor.

## AVDELNING VII: RÄTTVISA, FRIHET OCH SÄKERHET

### KAPITEL I

#### Inledning

Artikel 78. Parterna förbinder sig att befästa rättsstatprinciperna och förstärka institutionerna inom rättsliga och inrikes frågor. Samarbetet skall särskilt inriktas på att stärka domstolsväsendets oberoende och på att öka dess effektivitet, förbättra polisväsendets och andra rättsvårdande organs sätt att fungera, tillhandahålla lämplig utbildning och bekämpa korruption och organiserad brottslighet.

Artikel 79. Albanien förbinder sig att harmonisera sin lagstiftning om skydd av personuppgifter med gemenskapsrättsliga och andra internationella bestämmelser samt att inrätta ett oberoende tillsynsorgan.

### KAPITEL II

Samarbete när det gäller fri rörlighet för personer

Artikel 80. Parterna förbinder sig att samarbeta när det gäller visering, gränskontroll, asyl och migration och att upprätta en ram för detta samarbete, även på regional nivå. Samarbetet skall bygga på samråd och nära samordning samt inbegripa tekniskt och administrativt bistånd.

Artikel 81. I artikeln föreskrivs om förebyggande och stävande av illegal invandring samt återtagande. Parterna är överens om att Albanien och medlemsstaterna på begäran och utan ytterligare formaliteter skall återta sina medborgare som olagligen uppehåller sig på den andra partens territorium samt tredjeländers medborgare och statslösa personer som har kommit in på Albanien territorium genom eller från en medlemsstat eller som har kommit in på en medlemsstats territorium genom eller från Albanien. Särskilda förfaranden som gäller detta har fastställts i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Albanien om återtagande av personer utan uppehållstillstånd, undertecknat den 14 april 2005. Albanien samtycker också till att ingå avtal om återtagande med de andra länder som ingår i stabiliserings- och associeringsprocessen. I artikeln föreskrivs vidare att stabiliserings- och associeringsrådet skall fastställa andra gemensamma insatser som kan göras för att förhindra illegal invandring, inbegripet människohandel och nätverk för illegal invandring.

### KAPITEL III

Samarbete när det gäller bekämpning av penningtvätt, finansiering av terrorism, narkotika samt när det gäller bekämpning av terrorism

Artikel 82. Parterna skall samarbeta för att förhindra att deras finansiella system används för att tvätta intäkter från brottslig verksamhet, i synnerhet från narkotikabrott, eller för finansiering av terrorism. Samarbetet på detta område får omfatta administrativt och tekniskt bistånd för att förbättra genomförandet av normer och metoder som antagits av internationella

forum, särskilt arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt (FATF).

Artikel 83. Parterna förbinder sig att samarbeta när det gäller olaglig narkotika. Målet är att minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika samt införa en effektivare kontroll av prekursorer. De samarbetsmetoder som parterna skall komma överens om och åtgärder som vidtas skall grundas på principer som överensstämmer med Europeiska unionens strategi för narkotikabekämpning.

Artikel 84. Parterna kommer överens om att samarbeta för att förebygga och bekämpa terroristhandlingar och deras finansiering särskilt när de inbegriper gränsöverskridande verksamhet. De skall göra detta bl.a. genom utbyte av information om terroristgrupper och deras stödnätverk och genom utbyte av erfarenheter när det gäller medel och metoder för att bekämpa terrorism samt utbildning.

#### KAPITEL IV

##### Samarbete i straffrättsliga frågor

Artikel 85. Parterna förbinder sig att samarbeta för att bekämpa och förebygga brottslighet och annan olaglig verksamhet, oberoende av om den är organiserad eller inte. Samarbetet gäller bl.a. bekämpning av människosmuggling och människohandel, valutaförfalskning, olaglig ekonomisk verksamhet, korruption, olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen, olaglig handel med vapen och bilar samt internetrelaterad brottslighet.

##### AVDELNING VIII: SAMARBETE PÅ OLIKA OMRÅDEN

Artikel 86. Artikel 86 innehåller allmänna bestämmelser om samarbete på olika områden. Syftet med samarbetet är att bidra till Albanians utvecklings- och tillväxtpotentialer och stärka de befintliga ekonomiska förbindelserna på bredast möjliga grund till nytta för båda parter. I samband med politiska handlingsprogram skall det säkerställas att också miljöaspekter integreras i programmen redan från början.

Samarbetet skall integreras i en regional ram för samarbete och särskild uppmärksamhet skall ägnas åtgärder som bidrar till regional stabilitet. Stabiliserings- och associeringsrådet får fastställa prioriteringar mellan och inom de samarbetsområden som beskrivs nedan. Samarbetsområdena är: ekonomisk politik och handelspolitik (artikel 87), statistiksamarbete (artikel 88), bank- och försäkringstjänster och andra finansiella tjänster (artikel 89), samarbete i fråga om revision och finansiell kontroll (artikel 90), främjande och skydd av investeringar (artikel 91), industriellt samarbete (artikel 92), små och medelstora företag (artikel 93), turism (artikel 94), jordbruk och den agroindustriella sektorn (artikel 95), fiske (artikel 96), tull (artikel 97 och protokoll 6), skatt (artikel 98), samarbete i sociala frågor (artikel 99), utbildning (artikel 100), kulturellt samarbete (artikel 101), samarbete på det audiovisuella området (artikel 102), informationssamhället (artikel 103), elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (artikel 104), information och kommunikation (artikel 105), transport (artikel 106), energi (artikel 107), miljö (artikel 108), samarbete i fråga om forskning och teknisk utveckling (artikel 109), regional och lokal utveckling (artikel 110), offentlig förvaltning (artikel 111). Bestämmelserna om samarbete inom de olika områdena är i regel generella och av målsättningskaraktär.

##### AVDELNING IX: FINANSIELLT SAMARBETE

Artikel 112. Artikel 112 nämner finansiellt stöd från gemenskapen i form av gåvobistånd och lån, inbegripet lån från Europeiska investeringsbanken.

Artikel 113. Finansiellt stöd i form av gåvobistånd ges inom ramen för ett vägledande flerårigt program. Stödet kan omfatta alla samarbetsområden. Särskild uppmärksamhet fästs vid rättvisa, frihet och säkerhet, tillnärmning av lagstiftningen och ekonomisk utveckling.

Artikel 114. I artikel 114 föreskrivs om möjligheten att i undantagsfall bevilja makroekonomiskt stöd.



Artikel 115. Gemenskapens bidrag ges i nära samordning med bidrag från andra källor.

AVDELNING X: INSTITUTIONELLA  
OCH ALLMÄNNA  
BESTÄMMELSER  
SAMT  
SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 116-121. Genom avtalet inrättas ett stabiliserings- och associeringsråd som skall sammanträda regelbundet och ha till uppgift att övervaka tillämpningen och genomförandet av avtalet. Det skall bestå av medlemmar i Europeiska unionens råd och ledamöter av Europeiska gemenskapernas kommission, å ena sidan, och medlemmar av den albanska regeringen, å andra sidan. I ärenden som rör Europeiska investeringsbanken skall banken delta i rådets arbete som observatör. Ordförandeskapet i stabiliserings- och associeringsrådet skall växelvis innehas av en företrädare för gemenskapen och en företrädare för Albanien, i enlighet med de bestämmelser som skall fastställas i en arbetsordning. De beslut som fattas i stabiliserings- och associeringsrådet skall vara bindande för parterna. Rådet får även utfärda rekommendationer. Det skall upprätta sina beslut och rekommendationer i samförstånd med parterna. Tvister avseende tillämpningen och tolkningen av avtalet kan biläggas genom bindande beslut. Stabiliserings- och associeringsrådet biträds av en stabiliserings- och associeringskommitté som skall bestå av företrädare för Europeiska unionens råd och företrädare för Europeiska gemenskapernas kommission, å ena sidan, och företrädare för Albanien, å andra sidan. Stabiliserings- och associeringsrådet får delegera sina befogenheter till stabiliserings- och associeringskommittén. Stabiliserings- och associeringsrådet får inrätta underkommittéer. När beslut fattas om inrättande av underkommittéer och fastställande av deras mandat skall vederbörlig hänsyn tas till vikten av ett korrekt handläggande av migrationsrelaterade frågor, särskilt med

avseende på bestämmelserna i avtalets artikel 80 och 81.

Artikel 122. En parlamentarisk kommitté skall inrättas som skall vara ett forum för ledamöterna av det albanska parlamentet och Europaparlamentet där de kan sammanträda och utbyta åsikter. Kommittén skall själv fastställa hur ofta den skall sammanträda.

Artikel 123. Vardera parten åtar sig att säkerställa att medborgare från den andra parten utan diskriminering har tillgång till parternas behöriga domstolar och administrativa organ.

Enligt 6 § i Finlands grundlag (731/1999) är alla lika inför lagen. Ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas t.ex. på grund av ursprung eller språk. Enligt 21 § har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan.

Artikel 124. I artikeln föreskrivs om åtgärder, i synnerhet i anslutning till säkerhetsintressen, som bestämmelserna i avtalet inte hindrar parterna från att vidta inom ramen för sin behörighet. Sådana åtgärder är bl.a. åtgärder i anslutning till utlämnandet av upplysningar, produktionen av eller handeln med vapen, ammunition eller krigsmateriel samt upprätthållandet av säkerhet och allmän ordning i händelse av inre störningar och allvarlig internationell spänning.

Artikeln överensstämmer med artikel 296 i fördraget om Europeiska unionen, enligt vilken medlemsstaterna i vissa situationer tillåts avvikelser när det gäller säkerhet och försvar. Artikeln påverkar också andra bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet samt flera bestämmelser i den nationella lagstiftningen. Sådana lagar är t.ex. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), beredskapslagen (1080/1991), lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992), lagen om försvarstillstånd (1083/1991), lagen om offentlig upphandling (1505/1992) och lagen om export och transitering av försvarsmateriel (242/1990). Artikeln har

också samband med åtgärder som Finland vidtar för att genomföra sina skyldigheter enligt kapitel VII i FN-stadgan (FördrS 1/1951), t.ex. i enlighet med artikel 301 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Artikeln förutsätter inte några ändringar av finsk lagstiftning i och med att den uttryckligen säkerställer att Finland vid behov kan vidta sådana åtgärder som det bl.a. föreskrivs om i de nämnda lagarna.

Artikel 125. Enligt artikeln får de ordningar som tillämpas inom de områden som omfattas av avtalet inte ge upphov till någon diskriminering.

Artikel 126. Parterna förbinder sig att fullgöra de skyldigheter som följer av avtalet. Om en part anser att den andra parten har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt avtalet får den vidta lämpliga åtgärder. Innan den gör detta skall den, förutom i särskilt brådskande fall, förse stabiliserings- och associeringsrådet med alla relevanta upplysningar som behövs för en grundlig undersökning av situationen.

Artikel 127. I artikeln bestäms om samråd i frågor som rör tolkningen eller tillämpningen av avtalet.

Artikel 128. Avtalet skall inte beröra de rättigheter som garanteras genom befintliga avtal som är bindande för medlemsstaterna och Albanien.

Artikel 129. I artikeln föreskrivs att bilaga I-V och protokoll 1-6 skall utgöra en integrerad del av avtalet. Vidare föreskrivs att ramavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Albanien om de allmänna principerna för Republiken Albanien deltagande i gemenskapsprogram, undertecknat den 22 november 2004, jämte bilaga skall utgöra en integrerad del av avtalet. Stabiliserings- och associeringsrådet kan vid behov ändra ramavtalet.

Artikel 130. Avtalet ingås på obestämd tid. Varje part får säga upp avtalet, och avtalet skall upphöra att gälla sex månader efter dagen för en sådan anmälan.

Artikel 131-135. I artiklarna föreskrivs om avtalets parter och tillämpningsområde, depositarie, giltiga språk och tidpunkten för avtalets ikraftträdande.

Artikel 136. Artikeln innehåller bestämmelser om ett interimsavtal mellan

gemenskapen och Albanien genom vilket vissa bestämmelser som hör till gemenskapens behörighet (fri rörlighet för varor, transport) sätts i kraft. I de artiklar och protokoll som innehåller bestämmelser om detta avser uttrycket ”den dag då detta avtal träder i kraft” den dag då interimsavtalet träder i kraft.

Artikel 137. Stabiliserings- och associeringsavtalet skall från och med dess ikraftträdande ersätta avtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Albanien om handel och kommersiellt och ekonomiskt samarbete, undertecknat den 11 maj 1992.

Bilagor och protokoll som ingår i avtalet

Bilaga I. Innehåller i enlighet med artikel 19 en förteckning över industriprodukter från gemenskapen som Albanien gradvis kommer att avskaffa tullsatserna för fram till början av det femte året efter avtalets ikraftträdande.

Bilaga II a, b och c. Innehåller i enlighet med artikel 27 förteckningar över de jordbruksråvaror och andra varor med ursprung i gemenskapen som Albanien avskaffar tullsatserna för fr.o.m. avtalets ikraftträdande (II a), sänker gradvis (II b) eller avskaffar inom ramen för en tullkvot fr.o.m. avtalets ikraftträdande (II c).

Bilaga III. Innehåller i enlighet med artikel 28 i avtalet gemenskapens medgivande för fisk och fiskeriprodukter från Albanien.

Bilaga IV. Definitioner av de finansiella tjänster som avses i avdelning V kapitel II i avtalet, dvs. alla försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster, banktjänster och andra finansiella tjänster.

Bilaga V. I bilagan förtecknas de multilaterala konventioner gällande immateriella, industriella och kommersiella rättigheter som avses i artikel 73 i avtalet och som Albanien åtar sig att ansluta sig till inom fyra år efter avtalets ikraftträdande, och de skyldigheter som följer av vissa konventioner och som parterna i stabiliserings- och associeringsrådet bekräftar att de fäster vikt vid.

Protokoll 1. I protokollet fastställs de arrangemang som skall tillämpas på handel med järn- och stålprodukter. Vidare fastställs

de förutsättningar under vilka Albanien i undantagsfall kan bevilja statligt stöd för omstrukturering av sin järn- och stålindustri under fem år efter avtalets ikraftträdande.

Protokoll 2. I protokollet ingår bestämmelser om handeln mellan Albanien och gemenskapen med bearbetade jordbruksprodukter. Stabiliserings- och associeringsrådet beslutar om utvidgning av förteckningen över produkter och utökning eller avskaffande av tullkvoterna.

Protokoll 3. Protokollet innehåller ett avtal mellan Europeiska gemenskapen och Albanien om ömsesidiga förmånsmedgivanden för vissa viner och om ömsesidigt erkännande och skydd och ömsesidig kontroll av namn på viner, spritdrycker och aromatiserade viner.

Protokoll 4. I protokollet definieras begreppet ”ursprungsprodukter” och fastställs metoder för administrativt samarbete, bl.a. ömsesidigt bistånd, kontroll av ursprungsbidrag och tvistlösning.

Protokoll 5. I protokollet behandlas samarbete när det gäller landtransporter, i synnerhet transittrafik. Samarbetet omfattar väg- och järnvägstransporter samt kombinerade transporter och därtill hörande infrastruktur. Transittrafiken liberaliseras helt fr.o.m avtalets ikraftträdande. Om gemenskapsåkeriernas transittrafik ökar så mycket att det uppstår problem fastställs åtgärder. Parterna kommer överens om avtal mellan gemenskapen och Albanien om tillträde till vägtransportmarknaden, beskattning av vägfordon och underlättande av kontroller och formaliteter i anslutning till godstrafik.

Protokoll 6. Protokollet behandlar ömsesidigt administrativt samarbete i tullfrågor i syfte att sörja för en korrekt tillämpning av tullagstiftningen. Protokollet skall inte påverka bestämmelserna om ömsesidigt bistånd i brottmål.

#### Slutakt och förklaringar

I de gemensamma förklaringar som åtföljer slutakten meddelar parterna sin tolkning av artikel 22 och 29, 41, 46, 48, 61, 73, 80, 126 i avtalet, laglig migration, fri rörlighet och arbetstagares rättigheter, Andorra och Sam

Marino rörande protokoll 4 samt protokoll 5. I en ensidig förklaring som åtföljer slutakten förklarar gemenskapen tillämpningen av de särskilda handelsåtgärder som gemenskapen beviljar med stöd av förordning (EG) nr 2007/2000. Förklaringarna är inte rättsligt bindande dokument. Varken slutakten eller förklaringarna publiceras i bilagorna till denna regeringsproposition. Texterna är tillgängliga i Europeiska unionens råds offentliga register över rådets handlingar "<http://register.consilium.europa.eu>"

## 2 Lagförslag

1 §. Paragrafen innehåller den sedvanliga blankettlagsbestämmelsen genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. För de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen redogörs längre fram i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president samtidigt som avtalet träder i kraft.

## 3 Ikraftträdande

Avtalet skall ratificeras eller godkännas av parterna enligt deras egna förfaranden. Ratificerings- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Europeiska unionens råds generalsekretariat. Avtalet träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då det sista ratificerings- eller godkännandeinstrumentet har deponerats. Vid tidpunkten för avlåtandet av propositionen har godkännande anmälts av Albanien, Irland, Lettland, Slovenien, Spanien, Sverige och Ungern. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid samma tidpunkt som avtalet träder i kraft.

Stabiliserings- och associeringsavtalet med Albanien innehåller bestämmelser som omfattas av landskapet Ålands

lagstiftningsbehörighet enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Enligt 59 § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland måste Ålands lagting ge sitt bifall till den föreslagna lagen om ikraftträdande.

#### 4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

##### 4.1 Behovet av riksdagens samtycke

###### *Befogenhetsfördelningen mellan Europeiska gemenskapen och medlemsstaterna*

Stabiliserings- och associeringsavtalet med Albanien är ett avtal med delad behörighet, ett s.k. blandavtal som innehåller både bestämmelser som hör till gemenskapens behörighet och till medlemsstaternas behörighet. Vissa bestämmelser hör till gemenskapens exklusiva behörighet, medan andra hör till gemenskapens och medlemsstaternas delade behörighet. En del av de frågor som omfattas av avtalet hör enbart till medlemsstaternas behörighet. Enligt vedertagen praxis godkänner riksdagen dessa avtal endast till de delar som hör till Finlands behörighet (t.ex. GrUU 6/2001 rd, GrUU 31/2001 rd, GrUU 16/2004 rd, GrUU 24/2004 rd).

Avtalet i sig innehåller inte någon bestämmelse om fördelningen av behörighet. *Gemenskapen* skall dock anses ha *exklusiv behörighet* i fråga om de bestämmelser i stabiliserings- och associeringsavtalet som också ingår i interimsavtalet om handel och handelsrelaterade frågor mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Albanien. Sådana bestämmelser är bestämmelserna om fri rörlighet för varor (avdelning IV, bilaga I, II a, II b, II c, III, protokoll 1-4) samt i direkt anslutning till detta bestämmelser om vägtransporter vid transittrafik (de punkter som berör detta i protokoll 5). Till gemenskapens exklusiva behörighet hör också bestämmelserna om betalningar och överföringar i anslutning till betalningsbalansen (avdelning V artikel 60) och restriktioner i anslutning till svårigheter med betalningsbalansen (avdelning V artikel 67). Detsamma gäller konkurrensbestämmelser (avdelning VI

artikel 71 och 72), bestämmelser om immateriella, industriella och kommersiella rättigheter (avdelning VI artikel 73 och bilaga V) samt om samarbete i tullfrågor (avdelning VIII artikel 97). Protokoll 6 om ömsesidigt administrativt samarbete i tullfrågor som utgör en integrerad del av avtalet ingår också i gemenskapens interimsavtal och bestämmelserna i detta kan sålunda anses höra till gemenskapens exklusiva behörighet.

Gemenskapen har inte behörighet att föra en politisk dialog med tredje land, varför bestämmelserna om detta i avtalet (avdelning II) faller inom området för *medlemsstaternas behörighet*. Dessa bestämmelser (artikel 8-10) förutsätter inte ändringar i gällande lagstiftning i Finland.

Till andra än ovan nämnda delar faller bestämmelserna i avtalet *delvis inom området för Europeiska gemenskapens och delvis medlemsstaternas behörighet*. Medlemsstaterna är i betydande utsträckning behöriga, i synnerhet när det gäller bestämmelserna om rörlighet för arbetstagare, etablering, tillhandahållande av tjänster, löpande betalningar och kapitalrörelser (avdelning V). Detsamma gäller bestämmelserna om rättvisa, frihet och säkerhet (avdelning VII) och samarbete på olika områden (avdelning VIII). Också regionalt samarbete (avdelning III), tillnärmning av lagstiftningen och kontroll av dess efterlevnad (avdelning VI) samt finansiellt samarbete (avdelning IX) hör åtminstone delvis till medlemsstaternas behörighet. Avtalets institutionella och andra horisontala bestämmelser (avdelning X) hör till gemenskapens behörighet till den del som de tillämpas i anslutning till tillämpningen av sådana andra bestämmelser i avtalet som hör till gemenskapens behörighet. När det gäller frågor som faller under medlemsstaternas behörighet, hör avtalets institutionella bestämmelser på motsvarande sätt till denna del till medlemsstaternas behörighet.

###### *Bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen*

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande bl.a. för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt riksdagens grundlagsutskotts tolkningspraxis avser denna grundlagsfästa befogenhet hos riksdagen alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. En avtalsbestämmelse skall anses höra till området för lagstiftningen 1) om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) ifall det om den sak som bestämmelsen gäller enligt grundlagen skall föreskrivas i lag, 4) om det finns lagbestämmelser om den sak som lagen gäller eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland skall lagstiftas om saken. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

I avtalets artikel 2 konstateras att respekt för de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna, såsom de definieras i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, europeiska människorättskonventionen, Helsingforsavtalets slutakt och Parisstadgan för ett nytt Europa, utgör väsentliga beståndsdelar av avtalet. Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 45/2000 rd, GrUU 31/2001 rd) att sådana generella bestämmelser som liknar deklARATIONER där parterna bekräftar sina åtaganden att respektera de mänskliga rättigheterna, inte påverkar innehållet eller omfattningen av Finlands internationella förpliktelser inom människorättsområdet. Dessa bestämmelser har dock numera i jämförelse med tidigare en bindande verkan av ny typ till följd av samråds- och sanktionsförfarandet i artikel 126 och därför kan avtalets människorättsbestämmelser anses höra till området för lagstiftningen (se GrUU 31/2001 rd).

Genomförandet av icke-diskrimineringsprincipen i artikel 46 i avtalet anknyter i Finland bl.a. till 6 § i grundlagen, 2 kap. 2 § i

arbetsavtalslagen (55/2001) och 47 kap. 3 § i strafflagen (39/1889). Utlänningars inresa och deras vistelse och arbete i Finland regleras i utlänningslagen (301/2004). Även om bestämmelserna i artikeln inte förutsätter några lagändringar, hör de till området för lagstiftningen, eftersom de gäller omständigheter som hör samman med grunderna för individens rättigheter och skyldigheter och de regleras på lagnivå i Finland.

Bestämmelserna i artikel 48 om samordning av systemen för social trygghet gäller individens rättigheter och skyldigheter. De hör samman med grundlagens 19 § om hur det allmänna skall se till rättigheterna som gäller social trygghet. Bestämmelserna hör sålunda till området för lagstiftningen. Avtalet förutsätter trots detta inte att det görs några ändringar i lagstiftningen.

Artiklarna 49-59 samt bilaga IV som behandlar etableringsrätt och tillhandahållande av tjänster innehåller reglering som delvis hör till medlemsstaternas behörighet och i Finland hör till området för lagstiftningen. Gemenskapens regler angående etablering och friheten att tillhandahålla tjänster gäller i princip inte förvärvsverksamhet som bedrivs av personer eller bolag från tredjeländer. När en person eller ett bolag från ett tredjeländ vill börja utöva ett yrke eller etablera ett bolag i en medlemsstat tillämpas den nationella lagstiftningen i vederbörande medlemsstat. Bestämmelserna om etableringsrätt anknyter till 18 § 1 mom. i grundlagen enligt vilket var och en i enlighet med lag har rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Bestämmelserna hör till området för lagstiftningen.

I artikel 87-111 i avtalet fastställs vilka områden som skall vara samarbetsområden. Etablerandet av samarbete hör inte till området för lagstiftningen och kräver inte i sig lagstiftningsåtgärder, men i sak hör många av de samarbetsområden som behandlas i artiklarna i Finland till området för lagstiftningen.

Artiklarna 116-121 innehåller bestämmelser om inrättandet av ett stabiliserings- och associeringsråd och dess

verksamhet. Medlemsstaterna representeras i rådet genom representanten för Europeiska unionens råd. Stabiliserings- och associeringsrådet kan, förutom att utfärda rekommendationer, också fatta beslut som är bindande för parterna. Avtalet innehåller dock en jämförelsevis liten möjlighet att stabiliserings- och associeringsrådets beslut kommer att gälla frågor som enligt upprättandefördragen hör till medlemsstaternas behörighet och enligt Finlands grundlag till området för lagstiftningen. Eftersom stabiliserings- och associeringsrådet som skall administrera avtalet har befogenhet att fatta beslut som binder parterna, hör bestämmelserna om inrättandet av ett stabiliserings- och associeringsråd och dess verksamhet till dessa delar till området för lagstiftningen och kräver riksdagens samtycke.

Enligt artikel 123 åtar sig vardera parten att säkerställa att fysiska och juridiska personer från den andra parten, utan diskriminering i förhållande till de egna medborgarna har tillgång till parternas behöriga domstolar och administrativa organ för att kunna försvara sina personliga rättigheter och sin äganderätt. Bestämmelsen innehåller även sådan reglering som hör till medlemsstaternas behörighet och som i Finland anknyter till iakttagandet av grundlagens 6 och 21 § och hör till området för lagstiftningen.

En bestämmelse med samma ordalydelse som avtalets artikel 124 ingår också i interimsavtalet om handel och handelsrelaterade frågor. I anslutning till stabiliserings- och associeringsavtalet inverkar denna artikel, som innehåller bestämmelser om tillåtna avvikelser, också

på andra bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet samt på flera bestämmelser i den nationella lagstiftningen. Sådana lagar är t.ex. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), beredskapslagen (1080/1991), lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992), lagen om försvarstillstånd (1083/1991), lagen om offentlig upphandling (1505/1992) och lagen om export och transitering av försvarsmateriel (242/1990). Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen.

#### 4.2 Behandlingsordning

Avtalet innehåller inte bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen. Enligt regeringens uppfattning kan avtalet godkännas med enkel majoritet och förslaget till ikraftträdandelag kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås

*att Riksdagen godkänner det i Luxemburg den 12 juni 2006 mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Albanien, å andra sidan, ingångna stabiliserings- och associeringsavtalet till de delar avtalet omfattas av Finlands behörighet.*

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

## **Lag**

**om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Albanien, å andra sidan**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

|   |   |
|---|---|
| 1 §<br>De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Luxemburg den 12 juni 2006 mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Albanien, å andra sidan, | ingångna stabiliserings- och associeringsavtalet gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.<br>2 §<br>Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president. |
|---|---|

Helsingfors den 29 juni 2007

**Republikens President**

**TARJA HALONEN**

Utrikesminister *Ilkka Kanerva*

**STABILISERINGS- OCH ASSOCIERINGSAVTAL****MELLAN EUROPEISKA GEMENSKAPERNA  
OCH DERAS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN,  
OCH REPUBLIKEN ALBANIEN, Å ANDRA SIDAN**

KONUNGARIKET BELGIEN,  
REPUBLIKEN TJECKIEN,  
KONUNGARIKET DANMARK,  
FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,  
REPUBLIKEN ESTLAND,  
REPUBLIKEN GREKLAND,  
KONUNGARIKET SPANIEN,  
REPUBLIKEN FRANKRIKE,  
IRLAND,  
REPUBLIKEN ITALIEN,  
REPUBLIKEN CYPERN,  
REPUBLIKEN LETTLAND,  
REPUBLIKEN LITAUEN,  
STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,  
REPUBLIKEN UNGERN,  
REPUBLIKEN MALTA,  
KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,  
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,  
REPUBLIKEN POLEN,  
REPUBLIKEN PORTUGAL,  
REPUBLIKEN SLOVENIEN,



REPUBLIKEN SLOVAKIEN,

REPUBLIKEN FINLAND,

KONUNGARIKET SVERIGE,

FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

fördragsslutande parter i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen samt fördraget om Europeiska unionen, nedan kallade "medlemsstaterna", och

EUROPEISKA GEMENSKAPEN OCH EUROPEISKA  
ATOMENERGIGEMENSKAPEN, nedan kallade "gemenskapen",  
å den ena sidan, och

REPUBLIKEN ALBANIEN, nedan kallad "Albanien",  
å andra sidan,

SOM BEAKTAR de starka banden och värdegemenskapen mellan parterna och deras önskan att stärka dessa band och upprätta nära och varaktiga förbindelser grundade på ömsesidighet och gemensamma intressen, vilket bör göra det möjligt för Albanien att ytterligare stärka och utvidga de förbindelser med gemenskapen och dess medlemsstater som tidigare upprättats genom 1992 års avtal med gemenskapen om handel och kommersiellt och ekonomiskt samarbete,

SOM BEAKTAR betydelsen av detta avtal, inom ramen för stabiliserings- och associeringsprocessen med länderna i sydöstra Europa, när det gäller att upprätta och befästa en stabil europeisk ordning grundad på samarbete och med Europeiska unionen som stöttepelare, samt inom ramen för stabilitetspakten,

SOM BEAKTAR parternas åtagande att med alla till buds stående medel bidra till den politiska, ekonomiska och institutionella stabiliseringen i Albanien liksom i regionen, genom utveckling av det civila samhället och demokratisering, institutionell uppbyggnad och reform av den offentliga förvaltningen, regional handelsintegration och utökat ekonomiskt samarbete, samarbete på en lång rad olika områden, särskilt i rättsliga och inrikes frågor, samt stärkande av den nationella och regionala säkerheten,

SOM BEAKTAR parternas åtagande att utvidga de politiska och ekonomiska friheter som ligger till grund för detta avtal samt deras åtagande att respektera de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen, inbegripet rättigheter för nationella minoriteter, samt de demokratiska principerna genom fria och rättvisa val i ett flerpartisystem, som beaktar parternas åtagande att till fullo tillämpa alla principer och bestämmelser i FN-stadgan och för OSSE, särskilt de i Helsingforsavtalets slutakt, i slutdokumenten från konferenserna i Madrid och Wien, i Parisstadgan för ett nytt Europa samt i stabilitetspakten för sydöstra Europa, i syfte att bidra till regional stabilitet och samarbete mellan länderna i regionen, som beaktar parternas åtagande att iaktta principerna för en fri marknadsekonomi och gemenskapens beredvillighet att bidra till de ekonomiska reformerna i Albanien,

SOM BEAKTAR parternas åtagande att främja frihandel, i enlighet med de rättigheter och skyldigheter som följer av WTO-avtalen,

SOM BEAKTAR parternas önskan att vidareutveckla den regelbundna politiska dialogen om bilaterala och internationella frågor av gemensamt intresse, inbegripet regionala aspekter, med beaktande av Europeiska unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik,

SOM BEAKTAR parternas åtagande att bekämpa organiserad brottslighet och att utöka samarbetet i fråga om bekämpning av terrorism på grundval av förklaringen från den europeiska konferensen den 20 oktober 2001,

SOM ÄR ÖVERTYGADE om att detta avtal kommer att skapa ett nytt klimat för de ekonomiska förbindelserna parterna emellan, framför allt för utvecklingen av handel och investeringar som är avgörande faktorer för ekonomisk omstrukturering och modernisering, som beaktar Albanien åtagande att på relevanta områden närma sin lagstiftning till gemenskapens och att tillämpa den på ett effektivt sätt,

SOM BEAKTAR gemenskapens beredvillighet att tillhandahålla avgörande stöd för genomförandet av reformer och att i detta syfte utnyttja alla till buds stående samarbetsformer samt tekniskt bistånd och finansiellt och ekonomiskt stöd, inom ramen för ett omfattande, vägledande flerårigt program,

SOM BEKRÄFTAR att Förenade kungariket och Irland är bundna av de bestämmelser i detta avtal som omfattas av avdelning IV i tredje delen av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som separata avtalsslutande parter och inte som en del av Europeiska gemenskapen, till dess att Förenade kungariket eller Irland (beroende på vem som berörs) meddelar Albanien att det har blivit bundet av bestämmelserna som en del av Europeiska gemenskapen i enlighet med protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, som är bifogat fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen; samma sak gäller för Danmark i enlighet med protokollet om Danmarks ställning, som är bifogat dessa fördrag,

SOM ERINRAR om toppmötet i Zagreb, där ett ytterligare bekräftande av förbindelserna mellan de länder som ingår i stabiliserings- och associeringsprocessen och Europeiska unionen samt ett utökat regionalt samarbete efterlystes, som erinrar om att toppmötet i Thessaloniki befäste stabiliserings- och associeringsprocessen som den politiska ramen för Europeiska unionens förbindelser med länderna på västra Balkan och framhävde deras utsikter till integration med Europeiska unionen på grundval av varje lands framsteg i reformarbetet och egna meriter,

SOM ERINRAR om det samförståndsavtal om underlättande och liberalisering av handeln som undertecknades i Bryssel den 27 juni 2001 och genom vilket Albanien tillsammans med andra länder i regionen åtog sig att förhandla fram ett nätverk av bilaterala frihandelsavtal i syfte att stärka regionens förmåga att dra till sig investeringar och dess utsikter till en bättre integration i världsekonomin,

SOM ERINRAR om Europeiska unionens beredvillighet att i så hög grad som möjligt integrera Albanien i den politiska och ekonomiska huvudfåran i Europa samt Albanien ställning som potentiell kandidat för medlemskap i Europeiska unionen på grundval av fördraget om Europeiska unionen och av landets

UPPFYLLANDE av de kriterier som Europeiska rådet fastställde vid sitt möte i juni 1993, under förutsättning att detta avtal genomförs framgångsrikt, särskilt när det gäller regionalt samarbete,

HAR ENATS OM FÖLJANDE:

## ARTIKEL 1

1. Härmed upprättas en associering mellan gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Albanien, å andra sidan.

2. Målen för denna associering är att

- stödja Albaniens strävan att befästa demokrati och rättsstat,
- bidra till politisk, ekonomisk och institutionell stabilitet i Albanien och till stabilisering av regionen,
- skapa en lämplig ram för politisk dialog för att göra det möjligt att utveckla nära politiska förbindelser mellan parterna,
- stödja Albaniens strävan att utveckla sitt ekonomiska och internationella samarbete, även genom tillnärmning av landets lagstiftning till gemenskapens lagstiftning,
- stödja Albaniens strävan att fullfölja övergången till fungerande marknadsekonomi, främja harmoniska ekonomiska förbindelser och gradvis upprätta ett frihandelsområde mellan gemenskapen och Albanien,
- främja regionalt samarbete på alla områden som omfattas av detta avtal.

## AVDELNING I

### ALLMÄNNA PRINCIPER

#### ARTIKEL 2

Respekt för de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna, såsom de proklamerats i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och definieras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, i Helsingforsavtalets slutakt och i Parisstadgan för ett nytt Europa, respekt för folkrättsliga principer och rättsstatsprincipen samt respekt

för de marknadsekonomiska principer som anges i dokumentet från ESK:s konferens i Bonn om ekonomiskt samarbete skall ligga till grund för parternas inrikes- och utrikespolitik och utgöra väsentliga beståndsdelar av detta avtal.

#### ARTIKEL 3

Internationell och regional fred och stabilitet samt upprättandet av goda grannförbindelser är centrala faktorer för den stabiliserings- och associeringsprocess som avses i Europeiska unionens råds slutsatser av den 21 juni 1999. Ingåendet och tillämpningen av detta avtal bygger på Europeiska unionens råds slutsatser av den 29 april 1997 och grundas på en bedömning av Albaniens egna meriter.

Albanien förbinder sig att fortsätta och främja samarbetet och de goda grannförbindelserna med övriga länder i regionen, däribland att i lämplig omfattning införa ömsesidiga medgivanden som gäller rörlighet för personer, varor, kapital och tjänster och utvecklande av projekt av gemensamt intresse, särskilt i fråga om bekämpning av organiserad brottslighet, korruption, penningtvätt, illegal migration och olaglig handel, särskilt människohandel och narkotikahandel. Detta åtagande utgör en nyckelfaktor för utvecklingen av förbindelserna och samarbetet mellan parterna och bidrar sålunda till regional stabilitet.

#### ARTIKEL 5

Parterna bekräftar den betydelse de tillmäter kampen mot terrorism och fullgörandet av internationella skyldigheter på detta område.

#### ARTIKEL 6

Associeringen skall ske etappvis och skall genomföras fullständigt under en övergångsperiod på högst tio år, som är uppdelad i två på varandra följande etapper.

Dessa två etapper skall inte gälla avdelning IV, för vilken en särskild tidsplan fastställs i den avdelningen.

Syftet med denna uppdelning i på varandra följande etapper är att det skall göras en grundlig översyn av detta avtals tillämpning efter halva övergångsperioden. När det gäller tillnärmning av lagstiftning och kontroll av dess efterlevnad kommer Albanien under den första etappen att, med hjälp av särskilda riktmärken, inrikta sig på de grundläggande inslagen i gemenskapens regelverk, såsom beskrivs i avdelning VI.

Det stabiliserings- och associeringsråd som inrättas enligt artikel 116 skall, mot bakgrund av ingressen och på grundval av de allmänna principerna i detta avtal, regelbundet se över tillämpningen av detta avtal och hur Albanien genomför de rättsliga, administrativa, institutionella och ekonomiska reformerna.

Den första etappen skall inledas den dag då detta avtal träder i kraft. Under det femte året efter detta avtals ikraftträdande skall stabiliserings- och associeringsrådet utvärdera Albaniens framsteg och besluta om de är tillräckliga för att landet skall kunna övergå till följande etapp, som leder till fullständig associering. Stabiliserings- och associeringsrådet skall också besluta om eventuella särskilda bestämmelser som det anser vara nödvändiga för att styra den andra etappen.

#### ARTIKEL 7

Detta avtal skall vara fullt förenligt med, och genomföras i överensstämmelse med, relevanta WTO-bestämmelser, särskilt artikel XXIV i Allmänna tull- och handelsavtalet från 1994 (GATT) och artikel V i Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS).

#### AVDELNING II

#### AVDELNING II POLITISK DIALOG

#### ARTIKEL 8

1. Den politiska dialogen mellan parterna skall vidareutvecklas inom ramen för detta avtal. Den skall ledsaga och befästa närmandet mellan Europeiska unionen och Albanien och bidra till att upprätta en nära solidaritet och nya samarbetsformer mellan parterna.

2. Den politiska dialogen syftar särskilt till att främja

- Albaniens fullständiga integrering i samfundet av demokratiska nationer och landets gradvisa närmande till Europeiska unionen,
- ökad samstämmighet i parternas ståndpunkter i internationella frågor, även genom lämpligt informationsutbyte, och då särskilt frågor som kan få betydande följder för parterna,
- regionalt samarbete och utveckling av goda grannförbindelser,
- en gemensam syn på säkerheten och stabiliteten i Europa, inbegripet samarbete på områden som omfattas av Europeiska unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.

3. Parterna anser att spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen, till såväl statliga som icke-statliga aktörer, utgör ett av de allvarligaste hoten mot internationell stabilitet och säkerhet. Parterna är därför överens om att samarbeta i och bidra till ansträngningarna att förhindra spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att till fullo iakttä och på nationell nivå genomföra sina skyldigheter enligt internationella fördrag och överenskommelser om nedrustning och icke-spridning och andra internationella skyldigheter på området. Parterna är överens om att denna bestämmelse är en väsentlig beståndsdel av detta avtal och att den skall omfattas av den politiska dialog som ledsagar och befäster dessa frågor.

Parterna är dessutom överens om att samarbeta i och bidra till ansträngningarna

att förhindra spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att

- vidta åtgärder i syfte att, beroende på vilket instrument det gäller, underteckna, ratificera eller ansluta sig till alla andra relevanta internationella instrument samt till fullo genomföra dem,
- upprätta ett effektivt system för nationell exportkontroll som omfattar kontroll av export och transitering av varor med koppling till massförstörelsevapen, inbegripet kontroll av slutanvändningen av teknik med dubbla användningsområden i samband med massförstörelsevapen, och som även innefattar effektiva påföljder i fall då reglerna för exportkontroll överträds.

Den politiska dialogen i denna fråga kan föras på regional grundval.

#### ARTIKEL 9

1. Den politiska dialogen skall föras inom stabiliserings- och associeringsrådet, som skall ha det övergripande ansvaret för de frågor som parterna kan komma att vilja ta upp i det.

2. På parternas begäran kan den politiska dialogen även föras i följande former:

- Möten, vid behov, mellan högre tjänstemän som företräder Albanien, å ena sidan, och ordförandeskapet i Europeiska unionens råd och kommissionen, å andra sidan.
- Fullständigt utnyttjande av alla diplomatiska kanaler mellan parterna, däribland lämpliga kontakter i tredjeländer och inom Förenta nationerna, OSSE, Europarådet och andra internationella forum.

- Alla andra former som kan ge ett värdefullt bidrag när det gäller att befästa, utveckla och intensifiera denna dialog,

#### ARTIKEL 10

På parlamentarisk nivå skall den politiska dialogen föras inom ramen för den parlamentariska stabiliserings- och associeringskommitté som inrättas genom artikel 122.

#### ARTIKEL 11

Den politiska dialogen kan föras både i ett multilateralt sammanhang och som en regional dialog som inbegriper andra länder i regionen.

### AVDELNING III

#### REGIONALT SAMARBETE

#### ARTIKEL 12

I överensstämmelse med sitt engagemang för internationell och regional fred och stabilitet och för utveckling av goda grannförbindelser skall Albanien aktivt främja regionalt samarbete. Gemenskapen kan genom sina program för tekniskt bistånd dessutom stödja projekt med en regional eller gränsöverskridande dimension.

Om Albanien planerar att stärka sitt samarbete med något av de länder som avses i artiklarna 13–15, skall Albanien underrätta och samråda med gemenskapen och dess medlemsstater i enlighet med avdelning X.

Albanien skall se över sina gällande bilaterala avtal med alla berörda länder eller ingå nya avtal, så att det kan säkerställas att samtliga avtal är förenliga med principerna i det samförståndsavtal om underlättande och liberalisering av handeln som undertecknades i Bryssel den 27 juni 2001.

## ARTIKEL 13

*Samarbete med andra länder som undertecknat ett stabiliserings- och associeringsavtal*

Efter undertecknandet av detta avtal skall Albanien inleda förhandlingar med de länder som redan har undertecknat ett stabiliserings- och associeringsavtal, med sikte på att ingå bilaterala överenskommelser om regionalt samarbete vars syfte skall vara att utöka räckvidden för samarbetet mellan de berörda länderna.

De viktigaste inslagen i dessa överenskommelser skall vara följande:

- Politisk dialog.
- Upprättande av ett frihandelsområde mellan parterna som är förenligt med de relevanta WTO-bestämmelserna.
- Ömsesidiga medgivanden beträffande rörlighet för arbetstagare, etablering, tillhandahållande av tjänster, löpande betalningar och kapitalrörelser samt andra politikområden med anknytning till personers rörlighet, på en nivå som motsvarar nivån i detta avtal.
- Bestämmelser om samarbete på andra områden, oavsett om de omfattas av detta avtal eller inte, särskilt på området rättsliga och inrikes frågor.

Dessa överenskommelser skall vid behov innehålla bestämmelser om inrättande av nödvändiga institutionella mekanismer.

Dessa överenskommelser skall ingås inom två år efter detta avtals ikraftträdande. Albanien beredvillighet att ingå sådana överenskommelser kommer att vara ett villkor för vidareutveckling av förbindelserna mellan Albanien och Europeiska unionen.

Albanien skall inleda motsvarande förhandlingar med de återstående länderna i regionen så snart de har undertecknat ett stabiliserings- och associeringsavtal.

## ARTIKEL 14

Samarbete med övriga länder som berörs av stabiliserings- och associeringsprocessen

Albanien skall bedriva regionalt samarbete med de övriga länder som berörs av stabiliserings- och associeringsprocessen på något eller samtliga av de samarbetsområden som omfattas av detta avtal, särskilt på områden av gemensamt intresse. Detta samarbete skall vara förenligt med principerna och målen i detta avtal.

## ARTIKEL 15

*Samarbete med kandidatländer för anslutning till Europeiska unionen*

1. Albanien får utveckla sitt samarbete med, och ingå överenskommelser om regionalt samarbete med, alla kandidatländer för anslutning till Europeiska unionen på samtliga de samarbetsområden som omfattas av detta avtal. En sådan överenskommelse bör syfta till att gradvis anpassa de bilaterala förbindelserna mellan Albanien och det berörda landet till relevanta aspekter av förbindelserna mellan gemenskapen och dess medlemsstater och det landet.

2. Albanien skall inleda förhandlingar med Turkiet med sikte på att på för bägge parter fördelaktiga grunder ingå ett avtal om upprättande av ett frihandelsområde mellan de två parterna, i överensstämmelse med artikel XXIV i GATT, och om liberalisering av etablering och tillhandahållande av tjänster parterna emellan, i överensstämmelse med artikel V i GATS, på en nivå som motsvarar nivån i det här avtalet.

Dessa förhandlingar skall inledas snarast möjligt, med sikte på att ett sådant avtal skall ingås före utgången av den övergångsperiod som anges i artikel 16.1.

## AVDELNING IV

**FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR**

## ARTIKEL 16

1. Inom en period på högst tio år räknat från detta avtals ikraftträdande skall gemenskapen och Albanien gradvis upprätta ett frihandelsområde i enlighet med bestämmelserna i det här avtalet och i överensstämmelse med bestämmelserna i GATT 1994 och WTO. De skall då ta hänsyn till de särskilda villkor som fastställs nedan.

2. Kombinerade nomenklaturen skall tillämpas vid klassificeringen av varor i handeln mellan de två parterna.

3. Den bastullsats på vilken de gradvisa sänkningarna enligt detta avtal skall tillämpas skall för varje produkt vara den tullsats som faktiskt tillämpades generellt dagen före den dag då detta avtal undertecknades.

4. De nedsatta tullar som skall tillämpas av Albanien, beräknade på det sätt som anges i detta avtal, skall avrundas till närmaste heltal enligt normala aritmetiska principer. Således skall alla decimaltal med 50 eller mindre efter decimalkommat avrundas nedåt till närmaste heltal och alla decimaltal med över 50 efter decimalkommat avrundas uppåt till närmaste heltal.

5. Om det efter detta avtals undertecknande sker en generell sänkning av en tullsats, särskilt en sänkning som följer av tullförhandlingarna inom WTO, skall den nedsatta tullsatsen ersätta den bastullsats som avses i punkt 3 från och med den dag då sänkningen tillämpas.

6. Gemenskapen och Albanien skall meddela varandra sina respektive bastullsatser.

## KAPITEL I

**INDUSTRIPRODUKTER**

## ARTIKEL 17

1. Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas på de produkter med ursprung i gemenskapen eller i Albanien som förtecknas

i kapitlen 25–97 i Kombinerade nomenklaturen, med undantag av de produkter som förtecknas i punkt 1 ii i bilaga 1 till avtalet om jordbruk (GATT 1994).

2. Handeln mellan parterna med produkter som omfattas av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen skall bedrivas i överensstämmelse med bestämmelserna i det fördraget.

## ARTIKEL 18

1. Alla tullar på import till gemenskapen av produkter med ursprung i Albanien skall avskaffas den dag då detta avtal träder i kraft.

2. Alla kvantitativa restriktioner för import till gemenskapen av produkter med ursprung i Albanien och alla åtgärder med motsvarande verkan skall avskaffas den dag då detta avtal träder i kraft.

## ARTIKEL 19

1. Tullar på import till Albanien av produkter med ursprung i gemenskapen skall avskaffas den dag då detta avtal träder i kraft, med undantag för de produkter som förtecknas i bilaga I.

2. Tullar på import till Albanien av de produkter med ursprung i gemenskapen som förtecknas i bilaga I skall gradvis sänkas enligt följande tidsplan:

- Den dag då detta avtal träder i kraft skall importtullen sänkas till 80 % av bastullsatsen.
- Den 1 januari det första året efter avtalets ikraftträdande skall importtullen sänkas till 60 % av bastullsatsen.
- Den 1 januari det andra året efter avtalets ikraftträdande skall importtullen sänkas till 40 % av bastullsatsen.

- Den 1 januari det tredje året efter avtalets ikraftträdande skall importtullen sänkas till 20 % av bastullsatsen.
- Den 1 januari det fjärde året efter avtalets ikraftträdande skall importtullen sänkas till 10 % av bastullsatsen.
- Den 1 januari det femte året efter avtalets ikraftträdande skall resterande importtullar avskaffas.

3. Alla kvantitativa restriktioner för import till Albanien av produkter med ursprung i gemenskapen och alla åtgärder med motsvarande verkan skall avskaffas den dag då detta avtal träder i kraft.

#### ARTIKEL 20

Den dag då detta avtal träder i kraft skall gemenskapen och Albanien i handeln dem emellan avskaffa alla avgifter med en verkan som motsvarar importtullar.

#### ARTIKEL 21

1. Den dag då detta avtal träder i kraft skall gemenskapen och Albanien sinsemellan avskaffa alla exporttullar och avgifter med motsvarande verkan.

2. Den dag då detta avtal träder i kraft skall gemenskapen och Albanien sinsemellan avskaffa alla kvantitativa exportrestriktioner och åtgärder med motsvarande verkan.

#### ARTIKEL 22

Albanien förklarar sig berett att sänka sina tullar i handeln med gemenskapen i snabbare takt än vad som anges i artikel 19 om landets allmänna ekonomiska situation och situationen inom den berörda ekonomiska sektorn så tillåter.

Stabiliserings- och associeringsrådet skall granska situationen i detta hänseende och utfärda nödvändiga rekommendationer.

#### ARTIKEL 23

I protokoll 1 fastställs den ordning som skall tillämpas på järn- och stålprodukter enligt kapitlen 72 och 73 i Kombinerade nomenklaturen.

#### KAPITEL II

#### JORDBRUK OCH FISKE

#### ARTIKEL 24

##### *Definition*

1. Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas på handel med jordbruks- och fiskeriprodukter med ursprung i gemenskapen eller i Albanien.

2. Med jordbruks- och fiskeriprodukter avses de produkter som förtecknas i kapitlen 1–24 i Kombinerade nomenklaturen och de produkter som förtecknas i punkt 1 ii i bilaga 1 till avtalet om jordbruk (GATT 1994).

3. Denna definition inbegriper fisk och fiskeriprodukter enligt kapitel 3, nummer 1604 och 1605

och samt undernummer 0511 91, 2301 20 00 och 1902 20 10 i Kombinerade nomenklaturen.

#### ARTIKEL 25

I protokoll 2 fastställs den handelsordning som skall tillämpas på de bearbetade jordbruksprodukter som förtecknas i det protokollet.

#### ARTIKEL 26

1. Den dag då detta avtal träder i kraft skall gemenskapen avskaffa alla kvantitativa restriktioner för import av jordbruks- och fiskeriprodukter med ursprung i Albanien och alla åtgärder med motsvarande verkan.

2. Den dag då detta avtal träder i kraft skall Albanien avskaffa alla kvantitativa restriktioner för import av jordbruks- och



fiskeriprodukter med ursprung i gemenskapen och alla åtgärder med motsvarande verkan.

#### ARTIKEL 27

##### *Jordbruksprodukter*

1. Den dag då detta avtal träder i kraft skall gemenskapen avskaffa alla tullar på import av jordbruksprodukter med ursprung i Albanien och alla avgifter med motsvarande verkan, med undantag för produkter enligt nummer 0102, 0201, 0202, 1701, 1702 och 2204 i Kombinerade nomenklaturen.

2. Från och med den dag då detta avtal träder i kraft skall gemenskapen tillämpa tullfritt tillträde för import till gemenskapen av produkter enligt nummer 1701 och 1702 i Kombinerade nomenklaturen med ursprung i Albanien, inom ramen för en årlig tullkvot på 1 000 ton.

3. Den dag då detta avtal träder i kraft skall Albanien

För produkter enligt kapitlen 7 och 8 i Kombinerade nomenklaturen, för vilka Gemensamma tulltaxan föreskriver värdetullar och en specifik tull, gäller avskaffandet endast värdetullen.

a) avskaffa de tullar som gäller för import av vissa jordbruksprodukter med ursprung i gemenskapen som förtecknas i bilaga II a,

b) gradvis sänka de tullar som gäller för import av vissa jordbruksprodukter med ursprung i gemenskapen som förtecknas i bilaga II b, enligt den tidsplan som anges för var och en av produkterna i den bilagan,

c) avskaffa de tullar som gäller för import av vissa jordbruksprodukter med ursprung i gemenskapen som förtecknas i bilaga II c, inom ramen för den tullkvot som anges för var och en av produkterna.

4. I protokoll 3 fastställs den ordning som skall tillämpas på de vin- och spritprodukter som avses i det protokollet.

#### ARTIKEL 28

##### *Fisk och fiskeriprodukter*

1. Den dag då detta avtal träder i kraft skall gemenskapen fullständigt avskaffa tullarna på fisk och fiskeriprodukter med ursprung i Albanien, med undantag för de produkter som förtecknas i bilaga III. De produkter som förtecknas i bilaga III skall omfattas av bestämmelserna i den bilagan.

2. Från och med den dag då detta avtal träder i kraft skall Albanien inte tillämpa några tullar på fisk och fiskeriprodukter med ursprung i Europeiska gemenskapen eller några avgifter med motsvarande verkan.

#### ARTIKEL 29

Med beaktande av omfattningen av handeln med jordbruks- och fiskeriprodukter mellan parterna, av dessa produkters särskilda känslighet, av reglerna för gemenskapens gemensamma jordbruks- och fiskeripolitik och för Albaniens jordbruks- och fiskeripolitik, av jordbrukets och fiskets betydelse för Albaniens ekonomi och av följderna av de multilaterala handelsförhandlingarna inom ramen för WTO skall gemenskapen och Albanien senast sex år efter detta avtals ikraftträdande i stabiliserings- och associeringsrådet, produkt för produkt och på en ordnad och lämplig ömsesidig grundval, undersöka möjligheterna att lämna varandra ytterligare medgivanden i syfte att genomföra en större liberalisering av handeln med jordbruks- och fiskeriprodukter.

#### ARTIKEL 30

Bestämmelserna i detta kapitel skall inte på något sätt hindra någondera parten från att på ensidig grundval tillämpa mer gynnsamma åtgärder.

## ARTIKEL 31

Med hänsyn till jordbruks- och fiskemarknadernas särskilda känslighet skall båda parter, utan hinder av andra bestämmelser i detta avtal, särskilt artiklarna 38 och 43, omedelbart inleda samråd för att finna en lämplig lösning, ifall import av sådana produkter med ursprung hos någon av de två parterna som omfattas av medgivanden enligt artiklarna 25, 27 och 28 allvarligt stör den andra partens marknader eller inhemska regleringsmekanismer. I avvaktan på en sådan lösning får den berörda parten vidta de lämpliga åtgärder som den anser nödvändiga.

## KAPITEL III

## GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

## ARTIKEL 32

Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas på handel med alla produkter mellan parterna, om inte annat föreskrivs i detta kapitel eller i protokollen 1–3.

## ARTIKEL 33

*Frysningssklausul*

1. Från och med den dag då detta avtal träder i kraft får det i handeln mellan gemenskapen och Albanien inte införas några nya import- eller exporttullar eller avgifter med motsvarande verkan, och de tullar och avgifter som redan tillämpas får inte höjas.

2. Från och med den dag då detta avtal träder i kraft får det i handeln mellan gemenskapen och Albanien inte införas några nya kvantitativa import- eller exportrestriktioner eller åtgärder med motsvarande verkan, och de restriktioner och åtgärder som redan finns får inte göras mer restriktiva.

3. Utan att det påverkar de medgivanden som lämnats enligt artikel 26, skall

bestämmelserna i punkterna 1 och 2 i den här artikeln inte på något sätt utgöra ett hinder för bedrivandet av Albanien och gemenskapens respektive jordbrukspolitik eller för vidtagandet av åtgärder inom ramen för denna politik, förutsatt att importordningen enligt bilagorna II och III inte påverkas.

## ARTIKEL 34

*Förbud mot skattemässig diskriminering*

1. Parterna skall avstå från att anta åtgärder eller förfaranden av internt skattemässig karaktär, samt avskaffa de som redan existerar, om dessa åtgärder eller förfaranden direkt eller indirekt innebär diskriminering av den ena partens produkter i förhållande till likadana produkter med ursprung i den andra partens territorium.

2. Återbetalningen av interna indirekta skatter för produkter som exporteras till den ena partens territorium får inte överstiga beloppet av den indirekta skatt som lagts på dessa produkter.

## ARTIKEL 35

Bestämmelserna om avskaffande av importtullar skall även tillämpas på tullar av skattemässig karaktär.

## ARTIKEL 36

*Tullunioner, frihandelsområden och ordningar för gränshandel*

1. Detta avtal skall inte hindra upprätthållandet eller upprättandet av tullunioner, frihandelsområden eller ordningar för gränshandel, förutsatt att dessa inte ändrar de handelsordningar som fastställs i detta avtal.

2. Under de övergångsperioder som anges i artikel 19 skall detta avtal inte påverka tillämpningen av de särskilda förmånsordningar som reglerar rörligheten för varor och som antingen fastställs i gränsavtal som tidigare ingåtts mellan en

eller flera medlemsstater och Albanien eller följer av de bilaterala avtal som avses i avdelning III och som ingåtts av Albanien i syfte att främja regional handel.

3. Parterna skall i stabiliserings- och associeringsrådet samråda om sådana avtal som avses i punkterna 1 och 2 och, på begäran, om andra viktiga frågor som rör deras respektive handelspolitik med tredjeländer. Sådant samråd skall hållas i synnerhet om ett tredjeland ansluter sig till gemenskapen, i syfte att säkerställa att hänsyn tas till gemenskapens och Albanien gemensamma intressen enligt detta avtal.

#### ARTIKEL 37

##### *Dumpning och subventioner*

1. Ingen av bestämmelserna i detta avtal skall hindra någondera parten från att vidta handelspolitiska skyddsåtgärder i enlighet med punkt 2 i denna artikel och artikel 38.

2. Om en av parterna finner att dumpning eller utjämningsbar subventionering förekommer i handeln med den andra parten, får den första parten vidta lämpliga åtgärder mot detta bruk i enlighet med WTO-avtalet om tillämpning av artikel VI i Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT 1994), WTO-avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder och därmed sammanhängande nationell lagstiftning.

#### ARTIKEL 38

##### *Allmän skyddsklausul*

1. Bestämmelserna i artikel XIX i GATT 1994 och WTO-avtalet om skyddsåtgärder skall tillämpas mellan parterna.

2. Om importen av en produkt från den ena parten till den andra partens territorium ökar så mycket och sker under sådana förhållanden att den förorsakar eller hotar att förorsaka

– allvarlig skada för inhemska producenter av likadana eller direkt konkurrerande produkter på den importerande partens territorium, eller

– allvarliga störningar inom en ekonomisk sektor eller svårigheter som kan leda till att den ekonomiska situationen i en region i den importerande parten allvarligt försämras,

får den importerande parten vidta lämpliga åtgärder i enlighet med villkoren och förfarandena i denna artikel.

3. Bilaterala skyddsåtgärder som riktas mot import från den andra parten får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att avhjälpa de svårigheter som har uppstått och bör normalt bestå i att en ytterligare sänkning av tullsatsen för den berörda produkten enligt detta avtal skjuts upp eller att tullsatsen för den produkten höjs upp till en högsta gräns som motsvarar den tillämpliga tullsatsen för mest-gynnad-nation (MGN) för samma produkt. Åtgärderna skall klart utformas så att de gradvis avvecklas senast vid utgången av den fastställda tiden, och de skall gälla i högst ett år. I särskilda undantagsfall får åtgärder gälla i sammanlagt högst tre år. Om en produkt tidigare varit föremål för en skyddsåtgärd får en ny bilateral skyddsåtgärd inte tillämpas på importen av denna produkt under en period av minst tre år från det att den första åtgärden upphört att gälla.

4. I de fall som anges i denna artikel skall gemenskapen eller Albanien, innan de vidtar åtgärder enligt denna artikel eller snarast möjligt i de fall som omfattas av punkt 5 b, förse stabiliserings- och associeringsrådet med alla relevanta upplysningar i syfte att nå en för båda parter godtagbar lösning.

5. För tillämpning av punkterna ovan gäller följande bestämmelser:

a) De svårigheter som en sådan situation som avses i denna artikel ger upphov till skall hänskjutas till stabiliserings- och associeringsrådet för prövning, och detta får fatta nödvändiga beslut för att undanröja dessa svårigheter.

Om stabiliserings- och associeringsrådet eller den exporterande parten inte har fattat något beslut som undanröjer svårigheterna eller om ingen annan tillfredsställande lösning har nåtts inom 30 dagar efter det att frågan hänskjutits till stabiliserings- och associeringsrådet, får den importerande parten vidta lämpliga åtgärder för att avhjälpa problemet i enlighet med denna artikel. Vid valet av skyddsåtgärder skall i första hand de åtgärder tillgripas som minst stör tillämpningen av detta avtal. Skyddsåtgärder som tillämpas i enlighet med artikel XIX i GATT 1994 och WTO-avtalet om skyddsåtgärder skall upprätthålla nivån eller marginalen för de förmåner som beviljas enligt detta avtal.

b) När särskilda och kritiska omständigheter som kräver ett omedelbart ingripande medför att underrättelse eller undersökning i förväg är omöjlig, får den berörda parten i de situationer som anges i denna artikel genast tillämpa provisoriska åtgärder som är nödvändiga för att hantera situationen, och den skall då omedelbart underrätta den andra parten om detta.

Skyddsåtgärderna skall omedelbart anmälas till stabiliserings- och associeringsrådet och skall vara föremål för regelbundna samråd inom detta, särskilt i syfte att fastställa en tidtabell för avskaffande av åtgärderna så snart som omständigheterna tillåter det.

6. Om gemenskapen eller Albanien gör import av produkter som kan ge upphov till sådana svårigheter som avses i denna artikel till föremål för ett administrativt förfarande som syftar till att snabbt skaffa fram upplysningar om utvecklingen av handelsflödena, skall den underrätta den andra parten om detta.

## ARTIKEL 39

### *Bristklausul*

1. Om iakttagandet av bestämmelserna i denna avdelning leder till

a) allvarlig brist eller risk för brist på livsmedel eller andra produkter som är väsentliga för den exporterande parten, eller

b) återexport till ett tredjeland av en produkt gentemot vilken den exporterande parten upprätthåller kvantitativa exportrestriktioner, exporttullar eller åtgärder eller avgifter med motsvarande verkan, och om de situationer som avses ovan medför eller sannolikt kommer att medföra allvarliga svårigheter för den exporterande parten,

får den parten vidta lämpliga åtgärder på de villkor och i enlighet med de förfaranden som anges i denna artikel.

2. Vid valet av åtgärder skall i första hand de åtgärder tillgripas som minst stör tillämpningen av detta avtal. Åtgärderna får inte tillämpas på ett sätt som under samma omständigheter skulle utgöra ett medel för godtycklig eller omotiverad diskriminering eller som skulle utgöra en förtäckt begränsning av handeln, och de skall avskaffas när omständigheterna inte längre motiverar att de upprätthålls.

3. Gemenskapen eller Albanien, beroende på vem som berörs, skall innan de vidtar de åtgärder som avses i punkt 1, eller så snart som möjligt i de fall som omfattas av punkt 4, förse stabiliserings- och associeringsrådet med alla relevanta upplysningar i syfte att nå en för båda parter godtagbar lösning. Parterna i stabiliserings- och associeringsrådet får enas om de medel som är nödvändiga för att undanröja svårigheterna. Om ingen överenskommelse har nåtts inom 30 dagar efter det att frågan hänskjutits till stabiliserings- och associeringsrådet, får den exporterande parten vidta åtgärder enligt denna artikel beträffande exporten av produkten i fråga.

4. När särskilda och kritiska omständigheter som kräver ett omedelbart ingripande medför att underrättelse eller undersökning i förväg är omöjlig, får

gemenskapen eller Albanien, beroende på vem som berörs, genast tillämpa försiktighetsåtgärder som är nödvändiga för att hantera situationen, och den berörda parten skall då omedelbart underrätta den andra parten om detta.

5. Varje åtgärd som vidtas enligt denna artikel skall omedelbart anmälas till stabiliserings- och associeringsrådet och skall vara föremål för regelbundna samråd inom detta, särskilt i syfte att fastställa en tidtabell för avskaffande av åtgärderna så snart som omständigheterna tillåter det.

#### ARTIKEL 40

##### *Statliga monopol*

Albanien skall gradvis anpassa eventuella statliga handelsmonopol, så att det vid utgången av det fjärde året efter den dag då detta avtal träder i kraft inte förekommer någon diskriminering mellan medborgare i medlemsstaterna och i Albanien i fråga om villkoren för anskaffning och saluföring av varor. Stabiliserings- och associeringsrådet skall underrättas om de åtgärder som vidtas för att uppnå detta mål.

#### ARTIKEL 41

I protokoll 4 fastställs, om inte något annat anges i detta avtal, ursprungsregler för tillämpningen av bestämmelserna i detta avtal.

#### ARTIKEL 42

##### *Tillåtna restriktioner*

Detta avtal skall inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner avseende import, export eller transitering av varor som är berättigade av hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors, djurs och

växternas hälsa och liv, nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde, immateriella, industriella och kommersiella rättigheter eller regleringar avseende guld och silver. Förbudet eller restriktionerna får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan parterna.

#### ARTIKEL 43

1. Parterna är överens om att administrativt samarbete är av största vikt för tillämpningen och kontrollen av den förmånsbehandling som beviljas inom ramen för denna avdelning och framhåller sin vilja att bekämpa oegentligheter och bedrägerier i tullfrågor och därmed sammanhängande frågor.

2. Om en part på grundval av objektiva uppgifter har fastställt en underlåtenhet att tillhandahålla administrativt samarbete eller en oegentlighet eller ett bedrägeri som omfattas av denna avdelning, får den berörda parten i enlighet med denna artikel tillfälligt avbryta förmånsbehandlingen av den eller de berörda produkterna.

3. För tillämpning av denna artikel skall med underlåtenhet att tillhandahålla administrativt samarbete avses bl.a. följande:

a) Att skyldigheten att kontrollera den berörda produktens eller de berörda produkternas ursprungsstatus åsidosätts upprepade gånger.

b) Att utförandet av kontroll i efterhand av ursprungsintyg eller meddelandet av kontrollresultaten upprepade gånger nekas eller otillbörligen fördröjs.

c) Att beviljandet av tillstånd att, inom ramen för det administrativa samarbetet, på plats kontrollera äktheten av handlingar eller riktigheten av uppgifter som är av betydelse för beviljandet av ifrågavarande förmånsbehandling upprepade gånger nekas eller otillbörligen fördröjs.

För tillämpning av denna artikel kan det fastställas att oegentligheter eller bedrägeri föreligger bl.a. om varuimporten snabbt och utan tillfredsställande förklaring ökar så, att den överstiger den andra partens normala produktionsnivå och exportkapacitet och det finns objektiva upplysningar om oegentligheter eller bedrägeri i detta sammanhang.

4. För tillfälligt avbrytande av förmånsbehandlingen skall följande villkor gälla:

a) Den part som på grundval av objektiva uppgifter fastställt en underlåtenhet att tillhandahålla administrativt samarbete eller en oegentlighet eller ett bedrägeri skall utan otillbörligt

dröjsmål anmäla detta till stabiliserings- och associeringskommittén tillsammans med de objektiva uppgifterna och, på grundval av alla relevanta uppgifter och objektiva

fastställanden, inleda samråd i stabiliserings- och associeringskommittén i syfte att finna en för båda parter godtagbar lösning.

b) Om parterna har inlett samråd i stabiliserings- och associeringskommittén och inte har kunnat enas om en godtagbar lösning inom tre månader efter anmälan, får den berörda parten

tillfälligt avbryta förmånsbehandlingen av den berörda produkten eller de berörda produkterna. Ett sådant tillfälligt avbrytande skall anmälas till stabiliserings- och associeringskommittén utan otillbörligt dröjsmål.

c) Ett tillfälligt avbrytande enligt denna artikel får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att skydda den berörda partens finansiella intressen. Det skall gälla för en period av högst sex månader, som dock får förlängas. Ett tillfälligt avbrytande skall omedelbart efter antagandet anmälas till stabiliserings- och associeringskommittén.

Det skall bli föremål för regelbundna samråd i stabiliserings- och associeringskommittén, särskilt i syfte att det skall upphävas så snart förutsättningarna för dess tillämpning inte längre föreligger.

5. Samtidigt med anmälan till stabiliserings- och associeringskommittén enligt punkt 4 a skall den berörda parten i sin officiella tidning offentliggöra ett meddelande till importörer. I meddelandet till importörer skall det för den berörda produkten anges att en underlåtenhet att tillhandahålla administrativt samarbete eller en oegentlighet eller ett bedrägeri har fastställts på grundval av objektiva uppgifter.

#### ARTIKEL 44

Om de behöriga myndigheterna gör ett misstag vid förvaltningen av exportförmånsordningen, särskilt vid tillämpningen av bestämmelserna i protokollet om definition av begreppet "ursprungsprodukter" och om metoder för administrativt samarbete, och om detta misstag får följder som inverkar på importtullar, får den part som drabbas av dessa följder begära att stabiliserings- och associeringsrådet undersöker möjligheterna att anta lämpliga åtgärder för att råda bot på situationen.

#### ARTIKEL 45

Tillämpningen av detta avtal skall inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i gemenskapsrätten på Kanarieöarna.

#### AVDELNING V

### **ARBETSTAGARES RÖRLIGHET, ETABLERING, TILLHANDAHÅLLANDE AV TJÄNSTER, LÖPANDE BETALNINGAR OCH KAPITALRÖRELSER**

## KAPITEL I

## ARBETSTAGARES RÖRLIGHET

## ARTIKEL 46

1. Om inte annat följer av de villkor och förfaringsätt som gäller i var och en av medlemsstaterna skall

– den behandling som ges arbetstagare som är medborgare i Albanien och som är lagligen anställda på en medlemsstats territorium vara fri från all diskriminering på grundval av medborgarskap i jämförelse med medlemsstatens egna medborgare när det gäller arbetsvillkor, lön och avskedande,

– lagligen bosatta makar och barn till arbetstagare som är lagligen anställda på en medlemsstats territorium, med undantag av säsongarbetare och arbetstagare som omfattas av bilaterala avtal enligt artikel 47, om inte något annat anges i dessa avtal, ha tillträde till den medlemsstatens arbetsmarknad under den tid arbetstagaren har arbetstillstånd.

2. Om inte annat följer av de villkor och förfaringsätt som gäller i landet skall Albanien ge arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat och lagligen anställda på landets territorium samt deras makar och barn som är lagligen bosatta i landet den behandling som anges i punkt 1.

## ARTIKEL 47

1. Med beaktande av arbetsmarknadssituationen i medlemsstaterna och om inte annat följer av deras lagstiftning och gällande regler på området för arbetstagares rörlighet

- bör de möjligheter till anställning för albanska arbetstagare som medlemsstater erbjuder enligt bilaterala avtal bevaras och om möjligt förbättras,
- skall de andra medlemsstaterna undersöka möjligheten att ingå liknande avtal.

2. Stabiliserings- och associeringsrådet skall undersöka möjligheter till andra förbättringar, inbegripet tillgång till yrkesutbildning, i enlighet med gällande regler och förfaranden i medlemsstaterna och med hänsyn till arbetsmarknadssituationen i medlemsstaterna och i gemenskapen.

## ARTIKEL 48

1. Regler skall fastställas i syfte att samordna de sociala trygghetssystemen för arbetstagare som är medborgare i Albanien och som är lagligen anställda på en medlemsstats territorium och för deras familjemedlemmar som är lagligen bosatta där. Genom ett beslut av stabiliserings- och associeringsrådet, som inte skall påverka eventuella rättigheter eller skyldigheter enligt bilaterala avtal som föreskriver en mer gynnsam behandling, skall därför följande bestämmelser införas:

- Alla perioder under vilka sådana arbetstagare har varit försäkrade, anställda eller bosatta i olika medlemsstater skall läggas samman med avseende på pensioner och livräntor som utbetalas på grund av ålderdom, invaliditet och dödsfall samt med avseende på sjukvård för sådana arbetstagare och familjemedlemmar.
- Alla pensioner och livräntor som utbetalas på grund av ålderdom, dödsfall, arbetsolycka eller yrkessjukdom eller invaliditet till följd av dessa, med undantag för icke avgiftsfinansierade förmåner, skall kunna överföras fritt till den ersättningsnivå som tillämpas enligt lagstiftningen i gäldenärsmedlemsstaten eller gäldenärsmedlemsstaterna.
- De berörda arbetstagarna skall få familjebidrag för sina familjemedlemmar enligt definitionen ovan.

2. Albanien skall ge arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat och lagligen anställda på dess territorium samt deras familjemedlemmar som är lagligen bosatta där en behandling som motsvarar den som anges i första stycket andra och tredje strecksatserna.

## KAPITEL II

### ETABLERING

#### ARTIKEL 49

För tillämpning av detta avtal gäller följande:

a) Med gemenskapsbolag respektive albanskt bolag avses ett bolag som har bildats i överensstämmelse med en medlemsstats respektive Albanien lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet på gemenskapens respektive Albanien territorium. Om emellertid ett bolag som har bildats i överensstämmelse med en medlemsstats respektive Albanien lagstiftning endast har sitt säte på gemenskapens respektive Albanien territorium, skall bolaget anses vara ett gemenskapsbolag respektive ett albanskt bolag om dess verksamhet har faktisk och fortlöpande förbindelse med ekonomin i någon av medlemsstaterna respektive Albanien.

b) Med ett bolags dotterbolag avses ett bolag som faktiskt kontrolleras av det förstnämnda bolaget.

c) Med ett bolags filial avses ett lokalkontor som inte är en juridisk person och som ger intryck av att vara permanent, t.ex. ett moderbolags utvidgning av verksamheten, som har en administration och som är så utrustat att det kan föra affärsförhandlingar med tredje part så att denna, trots att den vet att det vid behov kommer att finnas ett rättsligt band med moderbolaget, vars huvudkontor ligger utomlands, inte behöver ha direkta kontakter

med moderbolaget, utan kan göra affärer med det lokalkontor som utgör en utvidgning av verksamheten.

d) Med etablering avses följande:

i) För medborgare, rätten att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare och att etablera företag, särskilt bolag, som de faktiskt kontrollerar. Medborgares förvärvs- eller affärsverksamhet skall inte omfatta sökande eller tagande av anställning på en annan parts arbetsmarknad eller ge rätt till tillträde till en annan parts arbetsmarknad. Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte medborgare som inte uteslutande är egenföretagare.

ii) För gemenskapsbolag och albanska bolag, rätten att starta förvärvsverksamhet genom att etablera dotterbolag och filialer i Albanien respektive gemenskapen.

e) Med verksamhet avses utövandet av förvärvsverksamhet.

f) Med förvärvsverksamhet avses framför allt verksamhet inom industri, handel och hantverk och inom de fria yrkena.

g) Med medborgare i gemenskapen respektive medborgare i Albanien avses en fysisk person som är medborgare i en av medlemsstaterna respektive i Albanien.

h) När det gäller internationell sjötransport, inbegripet kombinerad transport med en sjöetapp, skall bestämmelserna i detta kapitel och kapitel III även tillämpas på medborgare i en medlemsstat och medborgare i Albanien som är etablerade utanför gemenskapen respektive Albanien samt på rederier som är etablerade utanför gemenskapen eller Albanien men som kontrolleras av medborgare i en medlemsstat respektive medborgare i Albanien, om deras fartyg är registrerade i den medlemsstaten respektive i Albanien i överensstämmelse med respektive stats lagstiftning.

i) Med finansiella tjänster avses sådan verksamhet som definieras i bilaga IV.



Stabiliserings- och associeringsrådet får utvidga och ändra tillämpningsområdet för den bilagan.

#### ARTIKEL 50

1. Albanien skall på sitt territorium underlätta för gemenskapsbolag och medborgare i gemenskapen att inleda verksamhet. I detta syfte skall landet från och med detta avtals ikraftträdande

i) när det gäller etablering av gemenskapsbolag, bevilja en behandling som inte är mindre gynnsam än den som landet ger sina egna bolag eller bolag från tredjeländer, beroende på vilken som är mest gynnsam, och

ii) när det gäller drivandet av dotterbolag och filialer till gemenskapsbolag etablerade i Albanien, bevilja en behandling som inte är mindre gynnsam än den som landet ger sina egna bolag och filialer eller dotterbolag och filialer till bolag från tredjeländer, beroende på vilken som är mest gynnsam.

2. Parterna får inte anta några nya regler eller åtgärder som skulle medföra att gemenskapsbolag respektive albanska bolag diskrimineras i förhållande till respektive parts egna bolag med avseende på etablering på dess territorium och verksamhet när de väl är etablerade.

3. Från och med detta avtals ikraftträdande skall gemenskapen och dess medlemsstater

i) när det gäller etablering av albanska bolag, bevilja en behandling som inte är mindre gynnsam än den som medlemsstaterna ger sina egna bolag eller bolag från tredjeländer, beroende på vilken som är mest gynnsam, och

ii) när det gäller drivandet av dotterbolag och filialer till albanska bolag etablerade på deras territorium, bevilja en behandling som inte är mindre gynnsam än den som medlemsstaterna ger sina egna bolag och filialer eller dotterbolag och filialer till bolag från tredjeländer som är etablerade på deras

territorium, beroende på vilken som är mest gynnsam.

4. Fem år efter detta avtals ikraftträdande skall stabiliserings- och associeringsrådet fastställa förfaringssätt för att utvidga giltigheten av bestämmelserna ovan så att de även gäller etablering av medborgare från de båda parterna i syfte att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare.

5. Trots bestämmelserna i denna artikel skall

a) dotterbolag och filialer till gemenskapsbolag från och med detta avtals ikraftträdande ha rätt att bruka och hyra fast egendom i Albanien,

b) dotterbolag och filialer till gemenskapsbolag även ha samma rätt att förvärva och samma möjlighet att utnyttja äganderätt till fast egendom som albanska bolag och, i fråga om kollektiva nyttigheter/nyttigheter av gemensamt intresse, ha samma rättigheter som albanska bolag, om dessa rättigheter är nödvändiga för att utöva den förvärvsverksamhet för vilka de har etablerats, dock med undantag av naturtillgångar, jordbruksmark, skog och skogsbruksmark. Sju år efter detta avtals ikraftträdande skall stabiliserings- och associeringsrådet fastställa förfaringssätt för att utvidga rättigheterna enligt denna punkt så att de även omfattar de undantagna sektorerna.

#### ARTIKEL 51

1. Om inte annat följer av artikel 50 och med undantag av de finansiella tjänster som definieras i bilaga IV, får var och en av parterna reglera etableringen och verksamheten för bolag och medborgare på sitt territorium i den mån som denna reglering inte medför diskriminering av den andra partens bolag och medborgare i förhållande till partens egna bolag och medborgare.

2. När det gäller finansiella tjänster skall, utan hinder av andra bestämmelser i detta

avtal, ingenting hindra en part från att vidta åtgärder av försiktighetsskäl, däribland åtgärder för att skydda investerare, insättare, försäkringstagare eller personer gentemot vilka en leverantör av finansiella tjänster har förvaltningskyldigheter, eller för att säkra det finansiella systemets integritet och stabilitet. Dessa åtgärder får inte användas som ett sätt att undgå partens skyldigheter enligt detta avtal.

3. Ingenting i detta avtal skall tolkas som en skyldighet för en part att lämna ut information om enskilda kunders affärer och konton eller sådan förtrolig information eller information rörande egendomsförhållanden som innehas av offentliga organ.

#### ARTIKEL 52

1. Utan hinder av det multilaterala avtalet om upprättandet av ett gemensamt europeiskt luftrum (ECAA) skall bestämmelserna i detta kapitel inte tillämpas på lufttransporttjänster, transporttjänster på inre vattenvägar och sjötransporttjänster genom cabotage.

2. Stabiliserings- och associeringsrådet får lämna rekommendationer för förbättring av möjligheterna till etablering och verksamhet på de områden som avses i punkt 1.

#### ARTIKEL 53

1. Bestämmelserna i artiklarna 50 och 51 utesluter inte att en part tillämpar särskilda regler för etableringen och verksamheten på sitt territorium för filialer till sådana bolag från en annan part som inte finns på den första partens territorium, om dessa regler är berättigade med hänsyn till rättsliga eller tekniska skillnader mellan sådana filialer och filialer till bolag som finns på dess territorium eller, när det gäller finansiella tjänster, av försiktighetsskäl.

2. Skillnaden i behandling får inte gå utöver vad som är absolut nödvändigt till följd av sådana rättsliga eller tekniska

skillnader eller, när det gäller finansiella tjänster, av försiktighetsskäl.

#### ARTIKEL 54

För att underlätta för medborgare i gemenskapen och medborgare i Albanien att starta och utöva reglerad yrkesverksamhet i Albanien respektive gemenskapen skall stabiliserings- och associeringsrådet undersöka vilka åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra ett ömsesidigt erkännande av kvalifikationer. Stabiliserings- och associeringsrådet får vidta alla nödvändiga åtgärder i detta syfte.

#### ARTIKEL 55

1. Ett gemenskapsbolag eller ett albanskt bolag som är etablerat på Albanien respektive gemenskapens territorium skall ha rätt att, i enlighet med den gällande lagstiftningen i värdlandet för etableringen, anställa eller låta något av sina dotterbolag eller någon av sina filialer anställa medborgare i gemenskapens medlemsstater respektive i Albanien, under förutsättning att dessa anställda är nyckelpersonal enligt punkt 2 och att de är anställda endast av sådana bolag, dotterbolag eller filialer. Dessa anställdas uppehålls- och arbetstillstånd får endast omfatta tiden för en sådan anställning.

2. Som anställda i nyckelställning hos ovan avsedda bolag, nedan kallade "organisationer", betraktas anställda som förflyttas internt enligt definitionen i led c för följande kategorier, under förutsättning att organisationen är en juridisk person och att de berörda personerna har varit anställda av organisationen eller delägare i organisationen (andra än majoritetsaktieägare) i minst ett år omedelbart innan de förflyttades:

a) Personer i ledande ställning i en organisation, vilka företrädesvis leder etableringens administration och vilka huvudsakligen står under allmänt överinseende av och får instruktioner från styrelsen eller bolagets aktieägare eller motsvarande samt vilka huvudsakligen

- leder etableringen eller en avdelning eller underavdelning av den,
- övervakar och kontrollerar det arbete som utförs av annan tillsyns- eller ledningspersonal eller personal med särskilda fackkunskaper, har behörighet att personligen anställa och avskeda eller tillstyrka anställning, avskedande och andra personalåtgärder.

b) Personer som är anställda i en organisation och som har ovanliga kunskaper som är väsentliga för etableringens funktion, forskningsutrustning, metoder eller administration. Utvärderingen av sådana kunskaper får, bortsett från kunskaper som är specifika för etableringen, återspegla en hög kvalifikationsnivå för en typ av arbete eller bransch som kräver särskilt tekniskt kunnande, inbegripet en officiellt godkänd yrkestillhörighet.

c) Med anställda som förflyttas internt avses fysiska personer som arbetar i en organisation på en parts territorium och som tillfälligt förflyttas inom ramen för förvärvsverksamhet på den andra partens territorium. Den berörda organisationen skall ha sin huvudsakliga verksamhet på en parts territorium och förflyttningen skall ske till en etablering (filial, dotterbolag) som hör till den organisationen och som aktivt utövar liknande förvärvsverksamhet på den andra partens territorium.

3. Medborgare i Albanien respektive i gemenskapen skall tillåtas att resa in i och tillfälligt uppehålla sig på gemenskapens respektive Albanien territorium när dessa bolagsföreträdare är personer i överordnad ställning enligt punkt 2 a i ett bolag och ansvarar för att etablera ett gemenskapsdotterbolag eller en gemenskapsfilial till ett albanskt bolag eller ett albanskt dotterbolag eller en albansk filial till ett gemenskapsbolag i en av medlemsstaterna respektive i Albanien, och när

- dessa företrädare inte arbetar med direktförsäljning eller tillhandahållande av tjänster, och
- bolaget har sin huvudsakliga verksamhetsort utanför gemenskapen respektive Albanien och inte har några andra företrädare, kontor, filialer eller dotterbolag i den medlemsstaten respektive i Albanien.

#### ARTIKEL 56

Under de första fem åren efter detta avtals ikraftträdande får Albanien införa övergångsåtgärder som avviker från bestämmelserna i detta kapitel i fråga om etablering av gemenskapsbolag och medborgare i gemenskapen inom vissa industrigrenar som

- genomgår omstrukturering eller står inför allvarliga svårigheter, särskilt då dessa medför allvarliga sociala problem i Albanien, eller
- står inför en eliminering eller en drastisk minskning av den totala marknadsandel som albanska bolag eller medborgare i Albanien har inom en viss sektor eller industrigren i Albanien, eller
- är industrigrenar som håller på att växa fram i Albanien.

Sådana åtgärder skall

- i) upphöra att gälla senast sju år räknat från detta avtals ikraftträdande,
- ii) vara rimliga och nödvändiga för att förbättra situationen, och
- iii) inte, i förhållande till albanska bolag och medborgare i Albanien, medföra någon diskriminering av verksamheten för de gemenskapsbolag eller medborgare i gemenskapen som redan är etablerade i Albanien när en viss åtgärd vidtas.

När Albanien utformar och tillämpar sådana åtgärder skall landet när så är möjligt bevilja gemenskapsbolag och medborgare i gemenskapen förmånsbehandling, och under inga omständigheter en behandling som är mindre gynnsam än den som landet ger bolag eller medborgare från tredjeländer. Innan Albanien antar dessa åtgärder skall landet samråda med stabiliserings- och associeringsrådet och inte sätta dem i kraft förrän tidigast en månad efter det att de konkreta åtgärder som landet tänker införa har anmälts till stabiliserings- och associeringsrådet, utom i det fall risken för irreparabel skada kräver snabba insatser, i vilket fall Albanien skall samråda med stabiliserings- och associeringsrådet omedelbart efter det att åtgärderna antagits.

Efter utgången av det femte året efter detta avtals ikraftträdande får Albanien införa eller bibehålla sådana åtgärder endast med stabiliserings- och associeringsrådets tillåtelse och på de villkor som fastställs av detta.

### KAPITEL III

## TILLHANDAHÅLLANDE AV TJÄNSTER

### ARTIKEL 57

1. I enlighet med följande bestämmelser åtar sig parterna att vidta nödvändiga åtgärder för att gradvis möjliggöra tillhandahållande av tjänster som utförs av gemenskapsbolag och medborgare i gemenskapen samt albanska bolag och medborgare i Albanien som är etablerade i en annan part än den där den person för vilken tjänsterna är avsedda är etablerad.

2. I takt med den liberaliseringsprocess som avses i punkt 1 skall parterna tillåta tillfällig rörlighet för de fysiska personer som tillhandahåller tjänsten eller som är anställda av tjänsteproducenten som anställda i nyckelställning enligt definitionen i artikel 55, inbegripet fysiska personer som är företrädare för ett gemenskapsbolag eller en medborgare i gemenskapen eller för ett

albanskt bolag eller en medborgare i Albanien och som ansöker om tillfälligt inresetillstånd för att förhandla om försäljning av tjänster eller för att ingå avtal om försäljning av tjänster för tjänsteproducentens räkning, om dessa företrädare inte kommer att arbeta med direktförsäljning till allmänheten eller med att tillhandahålla tjänsterna själva.

3. Fem år efter detta avtals ikraftträdande skall stabiliserings- och associeringsrådet vidta nödvändiga åtgärder för att gradvis genomföra bestämmelserna i punkt 1. Hänsyn skall tas till de framsteg som parterna gjort i tillnärmningen av sin respektive lagstiftning.

### ARTIKEL 58

1. Parterna får inte vidta några åtgärder som betydligt begränsar villkoren för tillhandahållandet av tjänster för gemenskapsbolag eller medborgare i gemenskapen eller för albanska bolag eller medborgare i Albanien som är etablerade i en annan part än den där den person för vilken tjänsterna är avsedda är etablerad, i jämförelse med den situation som rådde dagen före den dag då detta avtal trädde i kraft.

2. Om en av parterna anser att åtgärder som införts av den andra parten sedan detta avtals ikraftträdande leder till en situation som betydligt begränsar tillhandahållandet av tjänster i jämförelse med den situation som rådde den dag då detta avtal trädde i kraft, får den förstnämnda parten begära samråd med den andra parten.

### ARTIKEL 59

Beträffande tillhandahållandet av transporttjänster mellan gemenskapen och Albanien skall följande bestämmelser gälla:

1. När det gäller landtransporter regleras förhållandet mellan parterna av bestämmelserna i protokoll 5, vars syfte är att säkerställa i synnerhet en oinskränkt

transittrafik på väg genom Albanien och gemenskapen som helhet, en effektiv tillämpning av principen om icke-diskriminering och en gradvis harmonisering av Albanien's transportlagstiftning med gemenskapens.

2. När det gäller internationell sjötransport åtar sig parterna att på ett verksamt sätt tillämpa principen om obegränsat tillträde, på kommersiella grunder, till den internationella marknaden för sjötransport och till internationell sjöfart samt respektera internationella och europeiska skyldigheter när det gäller sjösäkerhet, sjöfartsskydd och miljönormer. Parterna bekräftar att fri konkurrens enligt dem är ett väsentlig inslag i internationell sjötransport.

3. Vid tillämpningen av principerna i punkt 2

a) skall parterna inte införa lastfördelningsbestämmelser i framtida bilaterala avtal med tredjeländer,

b) skall parterna vid detta avtals ikraftträdande avskaffa alla ensidiga åtgärder och administrativa, tekniska och andra hinder som skulle kunna få en restriktiv eller diskriminerande verkan på det fria tillhandahållandet av tjänster inom internationell sjötransport.

c) Varje part skall, bland annat när det gäller tillträde till hamnar som är öppna för internationell handel, utnyttjande av infrastruktur och andra sjöfartstjänster i hamnarna och därtill knutna avgifter samt i fråga om tullfaciliteter och tilldelning av hamnplatser och faciliteter för lastning och lossning, bevilja fartyg som drivs av medborgare eller bolag från den andra parten en behandling som inte är mindre gynnsam än den som ges partens egna fartyg.

4. I syfte att säkerställa en samordnad utveckling och gradvis liberalisering av transporterna mellan parterna, anpassad till deras ömsesidiga handelsbehov, skall parterna reglera villkoren för ömsesidigt tillträde till marknaderna för lufttransport i

särskilda avtal som skall förhandlas fram mellan parterna.

5. Innan de avtal som avses i punkt 4 ingås får parterna inte vidta några åtgärder som är mer restriktiva eller diskriminerande än de som gäller innan detta avtal träder i kraft.

6. Albanien skall anpassa sin lagstiftning, inklusive administrativa, tekniska och andra regler, till den vid varje tidpunkt gällande gemenskapslagstiftningen för luft-, sjö- och landtransport, om detta gagnar liberaliseringen och det ömsesidiga tillträdet till parternas marknader samt underlättar passagerar- och godstrafiken.

7. I takt med de gemensamma framstegen när det gäller att uppnå månen för detta kapitel skall stabiliserings- och associeringsrådet undersöka vilka möjligheter som finns att skapa de nödvändiga förutsättningarna för ökad frihet att tillhandahålla luft- och landtransporttjänster.

## KAPITEL IV

### LÖPANDE BETALNINGAR OCH KAPITALRÖRELSER

#### ARTIKEL 60

Parterna åtar sig att i enlighet med bestämmelserna i artikel VIII i stadgan för Internationella valutafonden tillåta alla betalningar och överföringar på betalningsbalansens avräkningskonto i fritt konvertibel valuta mellan gemenskapen och Albanien.

#### ARTIKEL 61

1. När det gäller transaktioner på betalningsbalansens kapitalräkning och konto för finansiella transaktioner skall parterna, från och med detta avtals ikraftträdande, garantera fri rörlighet för kapital i samband med direkta investeringar i bolag som bildats i överensstämmelse med värdlandets

lagstiftning och investeringar som görs i överensstämmelse med bestämmelserna i kapitel II i avdelning V samt omvandling till likvida medel eller repatriering av dessa investeringar och eventuell vinst därav.

2. Beträffande transaktioner på betalningsbalansens kapitalräkning och konto för finansiella transaktioner skall parterna, från och med detta avtals ikraftträdande, garantera fri rörlighet för kapital i samband med krediter vid sådana affärstransaktioner eller sådant tillhandahållande av tjänster där någon som är bosatt på en parts territorium deltar och i samband med finansiella lån och krediter med en löptid på över ett år.

Från och med detta avtals ikraftträdande skall Albanien, genom en fullständig och ändamålsenlig tillämpning av sin rättsliga ram och sina förfaranden, tillåta medborgare i Europeiska unionens medlemsstater att förvärva fast egendom i Albanien, med undantag av de begränsningar som anges i Albaniens bindningslista över särskilda åtaganden inom ramen för Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS). Under de sju år som följer på detta avtals ikraftträdande skall Albanien gradvis anpassa sin lagstiftning rörande rätten för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater att förvärva fast egendom i Albanien i syfte att säkerställa att de beviljas en behandling som inte är mindre gynnsam än den som ges medborgare i Albanien. Fem år efter detta avtals ikraftträdande skall stabiliserings- och associeringsrådet undersöka hur sådana begränsningar gradvis kan avskaffas.

Från och med det femte året efter detta avtals ikraftträdande skall parterna dessutom säkerställa fri rörlighet för kapital i samband med portföljinvesteringar och finansiella lån och krediter med en löptid på mindre än ett år.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 får parterna inte införa några nya restriktioner för kapitalrörelser och löpande betalningar mellan personer som är bosatta i gemenskapen och i Albanien, och de får inte göra de gällande bestämmelserna mer restriktiva.

4. Utan att det påverkar bestämmelserna i artikel 60 och den här artikeln får gemenskapen respektive Albanien – om kapitalrörelser mellan gemenskapen och Albanien under särskilda omständigheter orsakar eller riskerar att orsaka allvarliga svårigheter vid bedrivandet av valuta- eller penningpolitiken i gemenskapen eller Albanien – vidta säkerhetsåtgärder med avseende på kapitalrörelser mellan gemenskapen och Albanien under en period på högst ett år, förutsatt att sådana åtgärder är absolut nödvändiga.

5. Bestämmelserna ovan skall inte på något sätt hindra parternas ekonomiska aktörer från att omfattas av en mer gynnsam behandling som eventuellt föreskrivs i gällande bilaterala eller multilaterala avtal som inbegriper parterna i det här avtalet.

6. I syfte att främja målen i detta avtal skall parterna samråda för att underlätta kapitalrörelser mellan gemenskapen och Albanien.

## ARTIKEL 62

1. Under de tre första åren efter detta avtals ikraftträdande skall parterna vidta åtgärder för att skapa de nödvändiga förutsättningarna för en gradvis utvidgad tillämpning av gemenskapens regler om fri rörlighet för kapital.

2. Vid utgången av det tredje året efter detta avtals ikraftträdande skall stabiliserings- och associeringsrådet fastställa förfaringssätt för en fullständig tillämpning av gemenskapens regler om fri rörlighet för kapital.

## KAPITEL V

### ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

## ARTIKEL 63

1. Bestämmelserna i denna avdelning skall tillämpas med förbehåll för begränsningar

som är motiverade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

2. De skall inte omfatta verksamhet på någondera partens territorium som, ens tillfälligt, har anknytning till myndighetsutövning.

#### ARTIKEL 64

Vid tillämpning av denna avdelning skall ingenting i detta avtal hindra parterna från att tillämpa sina egna lagar och förordningar på fysiska personers inresa och vistelse, anställning, arbetsvillkor och etablering samt på tillhandahållande av tjänster, under förutsättning att de inte tillämpar dem på ett sätt som innebär att fördelarna för någon av parterna enligt villkoren i en särskild bestämmelse i detta avtal upphävs eller begränsas. Denna bestämmelse skall inte påverka tillämpningen av artikel 63.

#### ARTIKEL 65

Bolag som kontrolleras och uteslutande ägs gemensamt av albanska bolag eller medborgare i Albanien och gemenskapsbolag eller medborgare i gemenskapen skall också omfattas av bestämmelserna i denna avdelning.

#### ARTIKEL 66

1. Den MGN-behandling som ges enligt bestämmelserna i denna avdelning skall inte gälla för de skatteförmåner som parterna beviljar eller kommer att bevilja i framtiden på grundval av avtal för att undvika dubbelbeskattning eller för andra skattearrangemang.

2. Ingen bestämmelse i denna avdelning skall tolkas så att den hindrar parterna från att anta eller genomföra en åtgärd som syftar till att förhindra skatteundandragande eller skatteflykt enligt skattebestämmelserna i avtal för att undvika dubbelbeskattning, andra skattearrangemang eller nationell skattela gästiftning.

3. Ingen bestämmelse i denna avdelning skall tolkas så att den hindrar

medlemsstaterna eller Albanien att vid tillämpning av relevanta bestämmelser i sin skattelagstiftning skilja mellan skattebetalare som inte befinner sig i identiska situationer, särskilt i fråga om bosättningsort.

#### ARTIKEL 67

1. Parterna skall där så är möjligt sträva efter att undvika att införa restriktiva åtgärder, inbegripet åtgärder som rör import, för betalningsbalanssyften. En part som inför sådana åtgärder skall snarast möjligast förelägga den andra parten en tidsplan för deras upphävande.

2. Om en eller flera medlemsstater eller Albanien har allvarliga svårigheter med betalningsbalansen eller står inför en överhängande risk för detta, får gemenskapen eller Albanien, beroende på vem som berörs, i överensstämmelse med de villkor som fastställts inom ramen för WTO-avtalet vidta restriktiva åtgärder, inbegripet åtgärder som rör import, vilka skall vara tidsbegränsade och inte får gå utöver vad som är absolut nödvändigt för att avhjälpa problemet med betalningsbalansen. Gemenskapen eller Albanien, beroende på vem som berörs, skall genast underrätta den andra parten om detta.

3. Eventuella restriktiva åtgärder får inte tillämpas på överföringar i samband med investeringar, särskilt inte på repatrieringen av belopp som investerats eller återinvesterats eller någon form av avkastning av detta.

#### ARTIKEL 68

Bestämmelserna i denna avdelning skall gradvis anpassas, särskilt mot bakgrund av de krav som uppkommer till följd av artikel V i Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS).

#### ARTIKEL 69

Bestämmelserna i detta avtal skall inte hindra någon av parterna från att vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra kringgående av dess åtgärder när det gäller

trejeländers tillträde till dess marknad i kraft av bestämmelserna i detta avtal.

#### AVDELNING VI

### TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNINGEN, KONTROLL AV DESS EFTERLEVAD SAMT KONKURRENSBESTÄMMELSER

#### ARTIKEL 70

1. Parterna erkänner betydelsen av att Albanien skall säkerställa att dess gällande lagstiftning närmas till gemenskapens och genomförs effektivt. Albanien skall sträva efter att dess gällande och framtida lagstiftning gradvis bringas i överensstämmelse med gemenskapens regelverk. Albanien skall säkerställa att dess nu gällande och framtida lagstiftning genomförs och dess efterlevnad övervakas på ett korrekt sätt.

2. Denna tillnärmning skall inledas den dag då detta avtal undertecknas och den skall gradvis utvidgas, fram till utgången av den period som anges i artikel 6, till att omfatta alla de delar av gemenskapens regelverk som avses i detta avtal.

3. Under den första etapp som anges i artikel 6 skall tillnärmningen avse grundläggande delar av gemenskapens regelverk för den inre marknaden samt andra viktiga områden såsom konkurrens, immateriella, industriella och kommersiella rättigheter, offentlig upphandling, standarder och certifiering, finansella tjänster, land- och sjötransport (med särskild tonvikt på säkerhets- och miljönormer och sociala aspekter), bolagsrätt, redovisning, konsumentskydd, uppgiftsskydd, hälsa och säkerhet i arbetet samt lika möjligheter. Under den andra etappen skall Albanien att inrikta sig på återstående delar av gemenskapens regelverk.

Tillnärmningen kommer att ske genom ett program som skall överenskommas mellan Europeiska gemenskapernas kommission och Albanien.

4. Albanien skall också, i samförstånd med Europeiska gemenskapernas kommission, fastställa förfaringssätt för att övervaka genomförandet av lagstiftningstillnärmningen och de åtgärder för kontroll av lagstiftningens efterlevnad som skall vidtas.

#### ARTIKEL 71

#### *Konkurrensbestämmelser och andra ekonomiska bestämmelser*

1. Följande skall vara oförenligt med detta avtals korrekta tillämpning, i den utsträckning det kan påverka handeln mellan gemenskapen och Albanien:

i) Alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden mellan företag som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen.

ii) Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på gemenskapens eller Albanien territorium som helhet eller inom en väsentlig del av detta.

iii) Allt statligt stöd som snedvrیدer eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller vissa produkter.

2. Alla förfaranden som strider mot denna artikel skall utvärderas på grundval av de kriterier som följer av tillämpningen av gemenskapens gällande konkurrensbestämmelser, i synnerhet artiklarna 81, 82, 86 och 87 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och de rättsakter för tolkning av dessa bestämmelser som antagits av gemenskapsinstitutionerna.

3. Parterna skall säkerställa att ett offentligt organ som till sin funktion är oberoende ges behörighet att till fullo tillämpa punkt 1 i och 1 ii när det gäller privata och offentliga företag och företag som beviljats särskilda rättigheter.

4. Albanien skall inrätta en myndighet som till sin funktion är oberoende och som är



behörig att till fullo tillämpa punkt 1 iii inom fyra år räknat från den dag då detta avtal träder i kraft. Denna myndighet skall bland annat ha befogenhet att tillåta statliga stödsystem och enskilda fall av stöd i överensstämmelse med punkt 2 och att beordra återkallande av statligt stöd som beviljats olagligen.

5. Båda parterna skall sörja för öppenhet på området statligt stöd, bland annat genom att årligen lämna den andra parten en rapport eller motsvarande som följer metoden och upplägget i gemenskapens översikt avseende statligt stöd. På begäran av den ena parten skall den andra parten lämna upplysningar om särskilda enskilda fall av offentligt stöd.

6. Albanien skall upprätta en heltäckande förteckning över stödordningar som införts före inrättandet av den myndighet som avses i punkt 4 och skall anpassa sådana stödordningar till de kriterier som avses i punkt 2 inom en period på högst fyra år räknat från den dag då detta avtal träder i kraft.

7. a) För tillämpning av punkt 1 iii medger parterna att allt offentligt stöd som beviljas av Albanien under de första tio åren efter detta avtals ikraftträdande skall utvärderas med hänsyn till att Albanien skall betraktas som ett område som är jämförbart med de områden i gemenskapen som beskrivs i artikel 87.3 a i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Inom fem år räknat från detta avtals ikraftträdande skall Albanien till Europeiska gemenskapernas kommission lämna uppgifter som harmoniserats på NUTS II-nivå om sin BNP per capita. Den myndighet som avses i punkt 4 och Europeiska gemenskapernas kommission skall därefter tillsammans utvärdera om regionerna i Albanien är stödberättigade och den maximala stödnivån för dem, i syfte att upprätta en regionalstödskarta på grundval av gemenskapens relevanta riktlinjer.

8. Med avseende på de produkter som avses i avdelning IV kapitel II

– gäller inte bestämmelsen i punkt 1 iii,

– skall alla förfaranden som strider mot punkt 1 i utvärderas enligt de kriterier som gemenskapen fastställer på grundval av artiklarna 36 och 37 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och särskilda gemenskapsrättsakter som antagits på grundval av dessa artiklar.

9. Om en av parterna finner att ett särskilt förfarande är oförenligt med villkoren i punkt 1, får den parten vidta lämpliga åtgärder efter samråd inom stabiliserings- och associeringsrådet eller efter 30 arbetsdagar räknat från det att frågan hänskjutits för sådant samråd. Denna artikel skall inte på något sätt förhindra eller påverka någondera partens vidtagande av antidumpnings- eller utjämningsåtgärder enligt relevanta artiklar i GATT 1994 eller i WTO-avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder eller därtill anknuten intern lagstiftning.

## ARTIKEL 72

### *Offentliga företag*

I fråga om offentliga företag och företag som har beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter skall Albanien före utgången av det tredje året efter detta avtals ikraftträdande tillämpa principerna i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 86.

De särskilda rättigheterna för offentliga företag under övergångsperioden skall inte innefatta möjligheten att införa kvantitativa begränsningar eller åtgärder med motsvarande verkan på import från gemenskapen till Albanien.

## ARTIKEL 73

### *Immateriella, industriella och kommersiella rättigheter*

1. I enlighet med denna artikel och bilaga V bekräftar parterna den vikt de fäster vid att säkerställa ett lämpligt och effektivt skydd för och hävdande av immateriella, industriella och kommersiella rättigheter.

2. Albanien skall vidta nödvändiga åtgärder för att senast fyra år efter detta avtals ikraftträdande garantera en skyddsnivå för immateriella, industriella och kommersiella rättigheter som motsvarar den som finns i gemenskapen, inklusive effektiva medel för att hävda dessa rättigheter.

3. Albanien åtar sig att inom fyra år efter detta avtals ikraftträdande ansluta sig till de multilaterala konventioner om immateriell, industriell och kommersiell äganderätt som anges i bilaga V punkt 1. Stabiliserings- och associeringsrådet får besluta att ålägga Albanien att ansluta sig till särskilda multilaterala konventioner på detta område.

4. Om det på området immateriella, industriella och kommersiella rättigheter skulle uppstå problem som påverkar handelsvillkoren skall dessa problem, på begäran av någon av parterna, skyndsamt hänskjutas till stabiliserings- och associeringsrådet i syfte att nå en för båda parter tillfredsställande lösning.

#### ARTIKEL 74

##### *Offentliga upphandlingskontrakt*

1. Parterna anser det vara ett eftersträvansvärt mål att öppna tilldelningen av offentliga upphandlingskontrakt på en icke-diskriminerande och ömsesidig grundval, särskilt inom ramen för WTO.

2. Albanska bolag skall, oavsett om de är etablerade i gemenskapen eller inte, från och med detta avtals ikraftträdande ges tillträde till upphandlingsförfaranden inom gemenskapen enligt gemenskapens upphandlingsregler på villkor som inte är mindre gynnsamma än de villkor som gäller för gemenskapsbolag.

.Bestämmelserna ovan skall också gälla för kontrakt inom sektorn för allmännyttiga

tjänster så snart Albanien regering har antagit lagstiftning som inför gemenskapsreglerna på detta område. Gemenskapen skall regelbundet undersöka om Albanien faktiskt har infört sådan lagstiftning.

3. Gemenskapsbolag som inte är etablerade i Albanien skall senast fyra år efter detta avtals ikraftträdande ges tillträde till upphandlingsförfaranden i Albanien enligt den albanska lagen om offentlig upphandling på villkor som inte är mindre gynnsamma än de villkor som gäller för albanska bolag.

4. Stabiliserings- och associeringsrådet skall med jämna mellanrum undersöka möjligheten för Albanien att ge alla gemenskapsbolag tillträde till upphandlingsförfaranden i Albanien.

.Gemenskapsbolag som är etablerade i Albanien enligt bestämmelserna i avdelning V kapitel II skall från och med detta avtals ikraftträdande ges tillträde till upphandlingsförfaranden på villkor som inte är mindre gynnsamma än de villkor som gäller för albanska bolag.

5. Bestämmelserna i artiklarna 46–69 är tillämpliga på etablering, verksamhet och tillhandahållande av tjänster mellan gemenskapen och Albanien samt på anställning av och rörlighet för arbetskraft i samband med fullgörande av offentliga upphandlingskontrakt.

#### ARTIKEL 75

##### *Standardisering, metrologi, ackreditering och bedömning av överensstämmelse*

1. Albanien skall vidta nödvändiga åtgärder för att gradvis uppnå överensstämmelse med de tekniska föreskrifterna i gemenskapen och med europeiska förfaranden för standardisering, metrologi, ackreditering och bedömning av överensstämmelse.

2. I detta syfte skall parterna redan i ett tidigt skede

- främja användningen av gemenskapens tekniska föreskrifter och europeiska standarder och förfaranden för bedömning av överensstämmelse,
- lämna stöd för att främja utvecklingen av högkvalitativ infrastruktur för standardisering, metrologi, ackreditering och bedömning av överensstämmelse,
- främja Albanien deltagande i arbetet inom organisationer med anknytning till standardisering, bedömning av överensstämmelse, metrologi och liknande uppgifter (främst CEN, Cenelec, ETSI, EA, Welmec, Euromet),
- vid behov ingå europeiska protokoll om bedömning av överensstämmelse så snart Albanien lagstiftning och förfaranden i tillräckligt hög grad anpassats till gemenskapens lagstiftning och förfaranden och tillräcklig sakkunskap finns att tillgå.

#### ARTIKEL 76

##### *Konsumentskydd*

Parterna skall samarbeta för att anpassa nivån på konsumentskyddet i Albanien till nivån i gemenskapen. Ett effektivt konsumentskydd är nödvändigt för att säkerställa en välfungerande marknadsekonomi och kommer att vara beroende av utvecklingen av administrativa strukturer för att säkerställa marknadsövervakning och övervakning av att lagstiftningen efterlevs på detta område.

I detta syfte och med hänsyn till deras gemensamma intressen skall parterna främja och sörja för

- en strategi för ett aktivt konsumentskydd i enlighet med gemenskapsrätten,
- harmonisering av den albanska konsumentlagstiftningen med gemenskapens gällande lagstiftning,

- ett effektivt rättsskydd för konsumenterna i syfte att förbättra kvaliteten på konsumtionsvaror och upprätthålla godtagbara säkerhetsnormer,
- övervakning från behöriga myndigheters sida av att reglerna efterlevs samt möjlighet till rättslig prövning i samband med tvister.

#### ARTIKEL 77

##### *Arbetsvillkor och lika möjligheter*

Albanien skall gradvis harmonisera sin lagstiftning med gemenskapens lagstiftning på områdena arbetsvillkor (särskilt hälsa och säkerhet i arbetet) och lika möjligheter.

#### AVDELNING VII

### **RÄTTVISA, FRIHET OCH SÄKERHET**

#### KAPITEL I

##### **INLEDNING**

#### ARTIKEL 78

##### *Förstärkning av institutioner och rättsstaten*

I sitt samarbete i rättsliga och inrikes frågor skall parterna fästa särskild vikt vid att rättsstatsprinciperna befasts och att institutionerna förstärks på alla nivåer inom förvaltningen i allmänhet och när det gäller brottsbekämpning och rättsskipning i synnerhet. Samarbetet skall

särskilt inriktas på att stärka domstolsväsendets oberoende och att öka dess effektivitet, förbättra

polisväsendets och andra rättsvårdande organs sätt att fungera, tillhandahålla lämplig utbildning och

bekämpa korruption och organiserad brottslighet.

## ARTIKEL 79

*Skydd av personuppgifter*

Albanien skall vid avtalets ikraftträdande harmonisera sin lagstiftning om skydd av personuppgifter med gemenskrättsliga och andra europeiska och internationella bestämmelser om personlig integritet. Albanien skall inrätta oberoende tillsynsorgan med tillräckliga ekonomiska och mänskliga resurser för att de effektivt skall kunna övervaka och garantera att den nationella lagstiftningen om skydd av personuppgifter efterlevs. Parterna skall samarbeta för att nå detta mål.

## KAPITEL II

**SAMARBETE NÄR DET GÄLLER FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER**

## ARTIKEL 80

*Visering, gränskontroll, asyl och migration*

Parterna skall samarbeta när det gäller visering, gränskontroll, asyl och migration och skall upprätta en ram för detta samarbete, även på regional nivå, varvid andra befintliga initiativ på detta område kommer att beaktas och, när så är lämpligt, till fullo utnyttjas.

Samarbetet i de frågor som avses i första stycket skall bygga på samråd och nära samordning mellan parterna och bör inbegripa tekniskt och administrativt bistånd för

- utbyte av information om lagstiftning och praxis,
- utarbetande av lagstiftning,
- förbättring av institutionernas effektivitet,
- personalutbildning,

- säkerhet när det gäller resehandlingar samt avslöjande av falska handlingar,

- gränskontroll.

Samarbetet skall särskilt inriktas på följande:

– När det gäller asyl: tillämpning av den nationella lagstiftningen så att normerna i 1951 års Genèvekonvention och 1967 års New York-protokoll uppfylls, för att på så sätt sörja för att såväl principen om "non-refoulement" som andra rättigheter för asylsökande och flyktingar respekteras.

– När det gäller laglig migration: bestämmelser om rätt till inresa samt rättigheter och rättslig ställning för dem som tillåts resa in i landet. I fråga om migration är parterna överens om att de medborgare från andra länder som är lagligen bosatta på deras territorier skall åtnjuta en rättvis behandling och om att främja en integrationspolitik som syftar till att bevilja dessa personer rättigheter och skyldigheter som är jämförbara med de rättigheter och skyldigheter som parternas medborgare har.

## ARTIKEL 81

*Förebyggande och stävande av illegal invandring, och återtagande*

1. Parterna skall samarbeta för att förebygga och stävja illegal invandring. I detta syfte är parterna överens om att Albanien och medlemsstaterna på begäran och utan ytterligare formaliteter skall

- återta alla sina medborgare som olagligen uppehåller sig på den andra partens territorium,
- återta tredjeländers medborgare samt statslösa personer som olagligen uppehåller sig på den andra partens territorium och som har kommit in på Albanien territorium genom eller från en medlemsstat eller som har kommit in på en medlemsstats territorium genom eller från Albanien.

2. Europeiska unionens medlemsstater och Albanien skall förse sina medborgare med lämpliga identitetshandlingar och skall låta dem få tillgång till de administrativa resurser som behövs för detta.

3. Särskilda förfaranden för återtagande av egna medborgare, tredjeländers medborgare och statslösa personer fastställs i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Albanien om återtagande av personer utan uppehållstillstånd, undertecknat den 14 april 2005.

4. Albanien samtycker till att ingå avtal om återtagande med de andra länder som ingår i stabiliserings- och associeringsprocessen och åtar sig att vidta alla åtgärder som krävs för att alla sådana avtal skall kunna genomföras snabbt och smidigt.

5. Stabiliserings- och associeringsrådet skall fastställa andra gemensamma insatser som kan göras för att förebygga och motarbeta illegal invandring, inbegripet människohandel och nätverk för illegal invandring.

### KAPITEL III

#### **SAMARBETE NÄR DET GÄLLER BEKÄMPNING AV PENNINGTVÄTT, FINANSIERING AV TERRORISM, NARKOTIKA SAMT NÄR DET GÄLLER BEKÄMPNING AV TERRORISM**

##### ARTIKEL 82

###### *Penningtvätt och finansiering av terrorism*

1. Parterna skall samarbeta för att förhindra att deras finansiella system används för att tvätta intäkter från brottslig verksamhet i allmänhet och från narkotikabrott i synnerhet, eller för finansiering av terrorism.

2. Samarbetet på detta område får omfatta administrativt och tekniskt bistånd som särskilt utformats för att förbättra genomförandet av föreskrifter och införa lämpliga, välfungerande normer och metoder för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, vilka är likvärdiga med dem

som antagits av gemenskapen och internationella forum på detta område, särskilt arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt (FATF).

##### ARTIKEL 83

###### *Samarbete rörande narkotikabekämpning*

1. Parterna skall, inom ramen för sina respektive befogenheter och sin respektive behörighet, samarbeta för att säkerställa en balanserad och integrerad strategi för narkotikafrågor. Politiken när det gäller narkotika och de åtgärder som vidtas inom ramen för denna skall syfta till att minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika samt till en effektivare kontroll av prekursorer.

2. Parterna skall komma överens om de samarbetsmetoder som är nödvändiga för att uppnå dessa mål. Åtgärderna skall grundas på gemensamt överenskomna principer i enlighet med EU:s strategi för narkotikabekämpning.

##### ARTIKEL 84

###### *Bekämpning av terrorism*

Parterna är överens om att, i överensstämmelse med internationella konventioner i vilka de är parter och med sina respektive lagar och andra författningar, samarbeta för att förebygga och bekämpa terroristhandlingar och deras finansiering, särskilt terroristhandlingar som inbegriper gränsöverskridande verksamhet. De skall göra detta särskilt

- inom ramen för ett fullständigt genomförande av Förenta nationernas säkerhetsråds resolution 1373 (2001) om hot mot internationell fred och säkerhet genom terroristhandlingar och andra relevanta FN-resolutioner, internationella konventioner och instrument,

- genom utbyte av information om terroristgrupper och deras stödnätverk i enlighet med internationell och nationell rätt,
- genom utbyte av erfarenheter när det gäller medel och metoder för att bekämpa terrorism, även vad beträffar teknik och utbildning, och genom utbyte av erfarenheter när det gäller att förebygga terrorism.

#### KAPITEL IV

### SAMARBETE I STRAFFRÄTTSLIGA FRÅGOR

#### ARTIKEL 85

##### *Förebyggande och bekämpning av organiserad brottslighet och annan olaglig verksamhet*

Parterna skall samarbeta för att bekämpa och förebygga brottslighet och annan olaglig verksamhet, organiserad eller inte, t.ex.

- människosmuggling och människohandel,
- olaglig ekonomisk verksamhet, särskilt valutaförfalskning samt olaglig handel som rör t.ex. industriavfall, radioaktivt material och olagliga eller varumärkesförfalskade varor,
- korruption, inom både den offentliga och den privata sektorn, särskilt i samband med bristande insyn i administrativ praxis,
- skattebedrägeri,
- olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen,
- smuggling,
- olaglig handel med vapen,

- örfalskning av dokument, – olaglig handel med bilar,
- Internetrelaterad brottslighet.

Regionalt samarbete och iakttagande av erkända internationella normer vid bekämpningen av organiserad brottslighet skall främjas.

#### AVDELNING VIII

### SAMARBETE PÅ OLIKA OMRÅDEN

#### ARTIKEL 86

##### *Allmänna bestämmelser om samarbete på olika områden*

1. Gemenskapen och Albanien skall etablera ett nära samarbete med sikte på att bidra till Albaniens utvecklings- och tillväxtpotentialer. Detta samarbete skall stärka de befintliga ekonomiska förbindelserna på bredast möjliga grund till nytta för båda parter.

2. Politiska handlingsprogram och andra åtgärder skall syfta till att få till stånd en hållbar ekonomisk och social utveckling i Albanien. Man bör se till att miljöaspekter till fullo integreras i dessa program redan från början och att de är knutna till kraven på en harmonisk social utveckling.

3. Samarbetet skall integreras i en regional ram för samarbete. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åtgärder som kan främja samarbete mellan Albanien och dess grannländer, inklusive medlemsstater, för att på så sätt bidra till regional stabilitet. Stabiliserings- och associeringsrådet får fastställa prioriteringar mellan och inom de samarbetsområden som beskrivs nedan.

#### ARTIKEL 87

##### *Ekonomisk politik och handelspolitik*

1. Gemenskapen och Albanien skall underlätta den ekonomiska reformprocessen

genom att samarbeta för att förbättra förståelsen för grunddragen i deras respektive ekonomier och för hur den ekonomiska politiken utformas och genomförs i marknadsekonomier.

2. På begäran av myndigheterna i Albanien kan gemenskapen tillhandahålla bistånd som är utformat för att stödja Albanien ansträngningar att utveckla en fungerande marknadsekonomi och gradvis närma sin politik till den stabilitetsinriktade politik som förs inom ramen för den europeiska ekonomiska och monetära unionen.

3. Samarbetet skall också syfta till att genom en stabil och icke-diskriminerande handelslagstiftning förbättra rättssäkerheten inom näringslivet.

4. Samarbetet på detta område skall inbegripa ett informellt informationsutbyte om den ekonomiska och monetära unionens principer och funktionssätt.

#### ARTIKEL 88

##### *Statistiksamarbete*

Samarbetet mellan parterna skall främst inriktas på prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på statistikområdet. Det skall bl.a. syfta till att utveckla ett effektivt och hållbart statistiksystem som skall kunna tillhandahålla sådan jämförbar, tillförlitlig, objektiv och korrekt statistik som behövs för att planera och övervaka övergångs- och reformprocessen i Albanien. Samarbetet skall även göra det möjligt för Albanien statistikinstitut att bättre tillgodose sina nationella och internationella kunders behov (både den offentliga förvaltningens och den privata sektorns). Statistiksystemet skall vara förenligt med de grundläggande principer rörande statistik som utfärdats av Förenta nationerna, uppförandekoden för europeisk statistik och bestämmelserna i den europeiska statistiklagstiftningen samt

utvecklas i riktning mot gemenskapens regelverk.

#### ARTIKEL 89

##### *Bank- och försäkringstjänster och andra finansiella tjänster*

Samarbetet mellan parterna skall inriktas på prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk rörande bank- och försäkringstjänster och andra finansiella tjänster. Parterna skall samarbeta i syfte att upprätta och utveckla ett lämpligt ramverk för att understödja sektorerna för bank- och försäkringstjänster och andra finansiella tjänster i Albanien.

#### ARTIKEL 90

##### *Samarbete i fråga om revision och finansiell kontroll*

Samarbetet mellan parterna skall inriktas på prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk rörande intern finansiell kontroll inom den offentliga sektorn samt extern revision. Parterna skall samarbeta i synnerhet i syfte att i Albanien utveckla effektiva system för intern finansiell kontroll inom den offentliga sektorn och för extern revision i enlighet med internationellt godtagna normer och metoder och med bästa praxis inom EU.

#### ARTIKEL 91

##### *Främjande och skydd av investeringar*

Samarbetet mellan parterna på detta område skall, inom ramen för deras respektive behörighet, syfta till att skapa ett gynnsamt klimat för privata investeringar, både inhemska och utländska, vilket är en förutsättning för den ekonomiska och industriella återhämtningen i Albanien.

#### ARTIKEL 92

##### *Industriellt samarbete*

1. Samarbetet skall syfta till att främja modernisering och omstrukturering av industrin och enskilda sektorer i Albanien samt till industriellt samarbete mellan ekonomiska aktörer, med sikte på att stärka den privata sektorn på villkor som garanterar att miljön skyddas.

2. De initiativ som tas inom det industriella samarbetet skall avspegla båda parterns prioriteringar. I dessa initiativ skall regionala aspekter på industriell utveckling beaktas och transnationella partnerskap vid behov främjas. Initiativen skall i synnerhet vara inriktade på att upprätta lämpliga strukturer för företag, förbättra ledarskap och sakkunskap, stödja marknader samt främja större öppenhet på marknader och ett bättre företagsklimat.

3. I detta samarbete kommer vederbörlig hänsyn att tas till gemenskapens regelverk på det industriepolitiska området.

#### ARTIKEL 93

##### *Små och medelstora företag*

Samarbetet mellan parterna skall syfta till att utveckla och stärka små och medelstora företag inom den privata sektorn, och vederbörlig hänsyn skall tas till prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk rörande små och medelstora företag samt till principerna i Europeiska stadgan för småföretag.

#### ARTIKEL 94

##### *Turism*

1. Samarbetet mellan parterna i fråga om turism skall främst syfta till att förbättra informationsflödet om turismen (genom internationella nät, databaser osv.) och till att överföra kunskap (genom utbildning, utbyten och seminarier). I samarbetet skall vederbörlig hänsyn tas till gemenskapens regelverk med anknytning till denna sektor.

2. Samarbetet kan integreras i en regional ram för samarbete.

#### ARTIKEL 95

##### *Jordbruk och den agroindustriella sektorn*

Samarbetet mellan parterna skall inriktas på prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på jordbruksområdet. Samarbetet skall särskilt inriktas på modernisering och omstrukturering av jordbruket och den agroindustriella sektorn i Albanien och på stöd till en gradvis tillnärmning av landets lagstiftning och praxis till gemenskapens bestämmelser och normer.

#### ARTIKEL 96

##### *Fiske*

Parterna skall undersöka möjligheterna att fastställa områden av gemensamt intresse inom fiskesektorn där båda parterna kan dra nytta av samarbete. I samarbetet skall vederbörlig hänsyn tas till prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på fiskeområdet, inbegripet iakttagande av internationella skyldigheter i samband med internationella och regionala fiskeorganisationers regler för förvaltning och bevarande av fiskeresurser.

#### ARTIKEL 97

##### *Tull*

1. Parterna skall upprätta samarbete på detta område i syfte att säkerställa att de bestämmelser som kommer att antas på handelsområdet efterlevs och i syfte att få till stånd en tillnärmning av Albaniens tullsystem till gemenskapens; detta kommer att bidra till att bana väg för de liberaliseringsåtgärder som planeras inom ramen för detta avtal och för en gradvis tillnärmning av Albaniens tulllagstiftning till gemenskapens regelverk.



2. I samarbetet skall vederbörlig hänsyn tas till prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på tullområdet.

3. I protokoll 6 fastställs regler för ömsesidigt administrativt bistånd mellan parterna i tullfrågor.

## ARTIKEL 98

### *Skatt*

1. Parterna skall upprätta samarbete på skatteområdet, inbegripet åtgärder som syftar till en ytterligare reformering av skattesystemet och omstrukturering av skatteförvaltningen i syfte att säkerställa en effektiv skatteuppbörd samt bekämpning av skattebedrägerier.

2. I samarbetet skall vederbörlig hänsyn tas till prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på skatteområdet och rörande bekämpning av skadlig skattekonkurrens. I detta sammanhang erkänner parterna vikten av att öka insynen och förbättra informationsutbytet mellan Europeiska unionens medlemsstater och Albanien i syfte att underlätta genomdrivandet av åtgärder för att förhindra skatteundandragande eller skatteflykt. Vidare skall parterna från och med den dag då detta avtal träder i kraft samråda i syfte att undanröja skadlig skattekonkurrens mellan Europeiska unionens medlemsstater och Albanien för att säkerställa lika villkor på området för företagsbeskattning.

## ARTIKEL 99

### *Samarbete i sociala frågor*

1. Parterna skall samarbeta för att underlätta en reform av Albanien sysselsättningspolitik inom ramen för en förstärkt ekonomisk reform och integration. Detta samarbete skall även syfta till att stödja anpassningen av Albanien sociala trygghetssystem till de nya ekonomiska och sociala kraven, och det skall innefatta såväl

en anpassning av den albanska lagstiftningen om arbetsvillkor och lika möjligheter för kvinnor som en förbättring av skyddet av arbetstagares hälsa och säkerhet, med utgångspunkt i den skyddsnivå som råder inom gemenskapen.

2. I samarbetet kommer vederbörlig hänsyn att tas till prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på detta område.

## ARTIKEL 100

### *Utbildning*

1. Parterna skall samarbeta i syfte att höja nivån på den allmänna utbildningen och yrkesutbildningen i Albanien samt på landets politik och praktiska arbete i ungdomsfrågor. En prioritering när det gäller systemen för högre utbildning skall vara att målen i Bolognadeklarationen skall uppnås.

2. Parterna skall också samarbeta för att säkerställa att tillträdet till utbildning och yrkesutbildning på alla nivåer i Albanien inte påverkas av diskriminering på grund av kön, hudfärg, etniskt ursprung eller religion.

3. Relevanta gemenskapsprogram och gemenskapsinstrument skall bidra till att förbättra utbildningsstrukturerna och verksamheten på utbildningsområdet i Albanien.

4. I samarbetet skall vederbörlig hänsyn tas till prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på detta område.

## ARTIKEL 101

### *Kulturellt samarbete*

Parterna förbinder sig att främja det kulturella samarbetet. Syftet med detta samarbete är bland annat att förbättra den ömsesidiga förståelsen och respekten mellan

individer, samhällen och folk. Parterna åtar sig också att samarbeta för att främja den kulturella mångfalden, särskilt inom ramen för Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.

#### ARTIKEL 102

##### *Samarbete på det audiovisuella området*

1. Parterna skall samarbeta för att främja den audiovisuella industrin i Europa och uppmuntra till samproduktion på film- och televisionsområdet.

2. Samarbetet kan bland annat omfatta program och resurser för utbildning av journalister och personer inom andra medieyrken samt tekniskt bistånd till medier, både offentliga och privata, för att stärka deras oberoende och professionalism och deras kontakter med medier i EU.

3. Albanien skall anpassa sin politik när det gäller reglering av innehållet i gränsöverskridande radio- och televisionssändningar till gemenskapens politik på detta område och harmonisera sin lagstiftning med gemenskapens regelverk. Albanien skall ägna särskild uppmärksamhet åt frågor med anknytning till förvärv av immateriella rättigheter avseende program som sänds via satellit, marksändare och kabel.

#### ARTIKEL 103

##### *Informationssamhället*

1. Samarbetet skall främst inriktas på prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk rörande informationssamhället. Det skall huvudsakligen stödja en gradvis anpassning av Albanien politik och lagstiftning inom denna sektor till gemenskapens.

2. Parterna skall också samarbeta i syfte att vidareutveckla informationssamhället i Albanien. De övergripande målen skall vara

att förbereda samhället som helhet för den digitala tidsåldern, att dra till sig investeringar och att skapa driftskompatibilitet mellan nät och tjänster.

#### ARTIKEL 104

##### *Elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster*

1. Samarbetet skall främst inriktas på prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på detta område.

2. Parterna kommer i synnerhet att utöka samarbetet i fråga om elektroniska kommunikationsnät och tillhörande tjänster med sikte på att Albanien ett år efter detta avtals ikraftträdande skall anta gemenskapens regelverk inom dessa sektorer.

#### ARTIKEL 105

##### *Information och kommunikation*

Gemenskapen och Albanien skall vidta de åtgärder som krävs för att stimulera det ömsesidiga informationsutbytet. Program som syftar till att ge allmänheten grundläggande information om gemenskapen och tillhandahållande av mera specialiserad information till fackkretsar i Albanien skall prioriteras.

#### ARTIKEL 106

##### *Transport*

1. Samarbetet mellan parterna skall inriktas på prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på transportområdet.

2. Samarbetet kan bl.a. syfta till omstrukturering och modernisering av transportsätten i Albanien, främjande av fri rörlighet för passagerare och varor, förbättrat tillträde till transportmarknaden och transportanläggningar, däribland hamnar och flygplatser, stöd till utveckling av multimodala infrastrukturer med anknytning

till de viktigaste transeuropeiska näten, särskilt i syfte att stärka de regionala förbindelserna, införande av driftsstandarder som är jämförbara med gemenskapens driftsstandarder, utveckling av ett transportsystem i Albanien som är förenligt med och anpassat till gemenskapens transportsystem samt förbättring av miljöskyddet på transportområdet.

#### ARTIKEL 107

##### *Energi*

Samarbetet skall inriktas på prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på energiområdet, däribland vid behov kärnsäkerhetsaspekter. Samarbetet skall återspegla de marknadsekonomiska principerna, grundas på det regionala fördrag om upprättande av en energigemenskap som undertecknats samt utvecklas i riktning mot en gradvis integrering av Albanien i Europas energimarknader.

#### ARTIKEL 108

##### *Miljö*

1. Parterna skall utveckla och stärka sitt samarbete i den viktiga uppgiften att bekämpa miljöförstöringen, i syfte att främja en miljömässigt hållbar utveckling.

2. Samarbetet skall främst inriktas på prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på miljöområdet.

#### ARTIKEL 109

##### *Samarbete i fråga om forskning och teknisk utveckling*

1. Parterna skall främja samarbete inom civil vetenskaplig forskning och teknisk utveckling på grundval av principen om ömsesidig nytta samt, inom ramen för tillgängliga resurser, adekvat tillträde till parternas respektive program, med förbehåll för att en tillräckligt hög grad av effektivt

skydd för immateriella, industriella och kommersiella rättigheter garanteras.

2. I samarbetet skall vederbörlig hänsyn tas till prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på området för forskning och teknisk utveckling.

3. Samarbetet skall genomföras i enlighet med särskilda arrangemang som skall förhandlas fram och beslutas i enlighet med respektive parts förfaranden.

#### ARTIKEL 110

##### *Regional och lokal utveckling*

1. Parterna skall sträva efter att stärka sitt samarbete när det gäller regional och lokal utveckling i syfte att bidra till den ekonomiska utvecklingen och minska regionala obalanser. Särskild uppmärksamhet skall ägnas gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete.

2. I samarbetet skall vederbörlig hänsyn tas till prioriterade områden med anknytning till gemenskapens regelverk på området för regional utveckling.

#### ARTIKEL 111

##### *Offentlig förvaltning*

1. Samarbetet skall syfta till att säkerställa utvecklingen av en effektiv och ansvarig offentlig förvaltning i Albanien, särskilt i syfte att stödja rättsstatsprincipens tillämpning, de statliga institutionernas korrekta funktionssätt till förmån för hela den albanska befolkningen samt en friktionsfri utveckling av förbindelserna mellan Europeiska unionen och Albanien.

2. Samarbetet på detta område skall främst inriktas på institutionell uppbyggnad, inbegripet utveckling och tillämpning av

öppna och opartiska rekryteringsförfaranden, personalförvaltning, karriärutveckling inom den offentliga förvaltningen, fortbildning, främjande av etiska principer inom den offentliga förvaltningen samt e-förvaltning. Samarbetet skall omfatta förvaltningen på både central och lokal nivå.

#### AVDELNING IX

### FINANSIELLT SAMARBETE

#### ARTIKEL 112

För att uppnå målen i detta avtal och i enlighet med artiklarna 3, 113 och 115 kan Albanien få finansiellt stöd från gemenskapen i form av gåvobistånd och lån, inbegripet lån från Europeiska investeringsbanken. Gemenskapens stöd kommer att vara beroende av att principerna och villkoren i slutsatserna från rådets (allmänna frågor) möte den 29 april 1997 uppfylls, med beaktande av resultatet från de årliga översynerna rörande länderna i stabiliserings- och associeringsprocessen, av de europeiska partnerskapen och av andra rådsslutsatser som i synnerhet rör iakttagandet av anpassningsprogram. Stödet till Albanien skall inriktas på konstaterade behov och valda prioriteringar och anpassas efter landets förmåga att absorbera och återbetala stödet och efter de åtgärder som vidtagits för att reformera och omstrukturera ekonomin.

#### ARTIKEL 113

Finansiellt stöd i form av gåvobistånd skall ges inom ramen för verksamhetsåtgärder som fastställs i den relevanta rådsförordningen inom ramen för ett vägledande flerårigt program som gemenskapen upprättar efter samråd med Albanien.

Det finansiella stödet kan omfatta alla samarbetsområden, i synnerhet rättvisa, frihet och säkerhet, tillnärmning av lagstiftning och ekonomisk utveckling.

#### ARTIKEL 114

På begäran av Albanien kan gemenskapen, om särskilda behov föreligger, i samordning med internationella finansiella institut undersöka möjligheten att på vissa villkor i undantagsfall bevilja landet makroekonomiskt stöd, med beaktande av alla tillgängliga ekonomiska resurser. Detta stöd skulle frigöras under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda, vilka skulle fastställas i ett program som skulle överenskommas mellan Albanien och Internationella valutafonden (IMF).

#### ARTIKEL 115

För att på ett optimalt sätt kunna utnyttja alla tillgängliga resurser skall parterna se till att gemenskapens bidrag ges i nära samordning med bidrag från andra källor, till exempel medlemsstaterna, andra länder och internationella finansiella institut.

I detta syfte skall parterna regelbundet utbyta information om alla biståndskällor.

#### AVDELNING X

### INSTITUTIONELLA OCH ALLMÄNNA BESTÄMMELSER SAMT SLUTBESTÄMMELSER

#### ARTIKEL 116

Härmed inrättas ett stabiliserings- och associeringsråd. Det skall ha till uppgift att övervaka tillämpningen och genomförandet av detta avtal. Det skall regelbundet och när omständigheterna så kräver sammanträda på lämplig nivå för att undersöka alla frågor av betydelse som uppkommer inom ramen för detta avtal och alla andra bilaterala eller internationella frågor av gemensamt intresse.

#### ARTIKEL 117

1. Stabiliserings- och associeringsrådet skall bestå av medlemmarna av Europeiska unionens råd och ledamöter av Europeiska gemenskapernas kommission, å ena sidan,

och medlemmar av den albanska regeringen, å andra sidan.

2. Stabiliserings- och associeringsrådet skall anta sin egen arbetsordning.

3. Medlemmarna i stabiliserings- och associeringsrådet får låta sig representeras i enlighet med de villkor som skall fastställas i dess arbetsordning.

4. Ordförandeskapet i stabiliserings- och associeringsrådet skall växelvis innehas av en företrädare för gemenskapen och en företrädare för Albanien, i enlighet med de bestämmelser som skall fastställas i dess arbetsordning.

5. I ärenden som rör Europeiska investeringsbanken skall banken delta i stabiliserings- och associeringsrådets arbete som observatör.

#### ARTIKEL 118

Stabiliserings- och associeringsrådet skall, i syfte att uppnå målen i detta avtal, ha befogenhet att fatta beslut inom ramen för detta avtal i de fall som föreskrivs i detta. De beslut som fattas skall vara bindande för parterna, som skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra besluten. Stabiliserings- och associeringsrådet får även vid behov utfärda rekommendationer. Det skall upprätta sina beslut och rekommendationer i samförstånd mellan parterna.

#### ARTIKEL 119

Var och en av parterna skall till stabiliserings- och associeringsrådet hänskjuta alla tvister avseende tillämpningen eller tolkningen av detta avtal. Stabiliserings- och associeringsrådet får bilägga tvisten genom ett bindande beslut.

#### ARTIKEL 120

1. Stabiliserings- och associeringsrådet skall vid utförandet av sina uppgifter biträdas av en stabiliserings- och

associeringskommitté som skall bestå av företrädare för Europeiska unionens råd och företrädare för Europeiska gemenskapernas kommissionen, å ena sidan, och av företrädare för Albanien, å andra sidan.

2. I sin arbetsordning skall stabiliserings- och associeringsrådet fastställa stabiliserings- och associeringskommitténs uppgifter, vilka skall inbegripa förberedelse av stabiliserings- och associeringsrådets sammanträden, och besluta om kommitténs arbete.

3. Stabiliserings- och associeringsrådet får delegera vilken som helst av sina befogenheter till stabiliserings- och associeringskommittén. I sådana fall skall stabiliserings- och associeringskommittén fatta beslut i enlighet med villkoren i artikel 118.

4. Stabiliserings- och associeringsrådet får besluta att inrätta andra särskilda kommittéer eller organ som kan biträda det i dess arbete. Stabiliserings- och associeringsrådet skall i sin arbetsordning fastställa dessa kommittéers eller organs sammansättning, uppgifter och arbetssätt.

#### ARTIKEL 121

Stabiliserings- och associeringskommittén får inrätta underkommittéer.

Före utgången av det första året efter detta avtals ikraftträdande skall stabiliserings- och associeringskommittén inrätta de underkommittéer som är nödvändiga för detta avtals korrekta tillämpning. När stabiliserings- och associeringskommittén fattar beslut om inrättande av underkommittéer och fastställande av deras mandat skall den ta vederbörlig hänsyn till vikten av ett korrekt handläggande av migrationsrelaterade frågor, särskilt med avseende på tillämpningen av bestämmelserna i artiklarna 80 och 81 i detta avtal och övervakningen av EU:s handlingsplan för Albanien och angränsande områden.

#### ARTIKEL 122

Härmed inrättas en parlamentarisk stabiliserings- och associeringskommitté. Den skall vara ett forum för ledamöterna av det albanska parlamentet och Europaparlamentet där de kan sammanträda och utbyta åsikter. Kommittén skall själv fastställa hur ofta den skall sammanträda.

Den parlamentariska stabiliserings- och associeringskommittén skall bestå av ledamöter av Europaparlamentet, å ena sidan, och ledamöter av det albanska parlamentet, å andra sidan.

Den parlamentariska stabiliserings- och associeringskommittén skall anta sin egen arbetsordning.

Ordförandeskapet i den parlamentariska stabiliserings- och associeringskommittén skall växelvis innehas av Europaparlamentet och det albanska parlamentet, i enlighet med de bestämmelser som skall fastställas i dess arbetsordning.

#### ARTIKEL 123

Inom ramen för detta avtal åtar sig vardera parten att säkerställa att fysiska och juridiska personer från den andra parten, utan diskriminering i förhållande till de egna medborgarna, har tillgång till parternas behöriga domstolar och administrativa organ för att kunna försvara sina personliga rättigheter och sin äganderätt.

#### ARTIKEL 124

Ingenting i detta avtal skall hindra en part från att vidta åtgärder som

a) den anser nödvändiga för att förhindra utlämnandet av upplysningar som kan skada dess väsentliga säkerhetsintressen,

b) rör produktionen av eller handeln med vapen, ammunition eller krigsmateriel eller som rör forskning, utveckling eller produktion som är oumbärlig för försvarsändamål, under förutsättning att sådana åtgärder inte försämrar

konkurrensvillkoren för de produkter som inte är avsedda för särskilda militära ändamål,

c) den anser väsentliga för sin egen säkerhet i händelse av allvarliga inre störningar som påverkar upprätthållandet av lag och ordning, under krig eller allvarlig internationell spänning som utgör ett krigshot, eller för att uppfylla förpliktelser som den har godtagit i syfte att upprätthålla fred och internationell säkerhet.

#### ARTIKEL 125

1. Inom de områden som omfattas av detta avtal och utan att det påverkar tillämpningen av särskilda bestämmelser i detta skall de ordningar som

– Albanien tillämnar med avseende på gemenskapen inte ge upphov till någon diskriminering mellan medlemsstaterna, deras medborgare eller deras bolag eller andra företag,

– gemenskapen tillämnar med avseende på Albanien inte ge upphov till någon diskriminering mellan medborgare i Albanien eller albanska bolag eller andra företag.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall inte påverka parternas rätt att tillämpa sådana bestämmelser i sin skattelagstiftning som skiljer mellan skattebetalare som har olika bostadsort.

#### ARTIKEL 126

1. Parterna skall vidta alla allmänna eller särskilda åtgärder som krävs för fullgörandet av deras skyldigheter enligt detta avtal. De skall se till att de mål som uppställs i detta avtal uppnås.

2. Om en part anser att den andra parten har underlåtit att uppfylla någon av sina skyldigheter enligt detta avtal får den vidta lämpliga åtgärder. Innan den gör detta skall den, förutom i särskilt brådskande fall, förse

stabiliserings- och associeringsrådet med alla relevanta upplysningar som erfordras för en grundlig undersökning av situationen i syfte att finna en för båda parter godtagbar lösning.

3. Vid valet av åtgärder skall i första hand de åtgärder tillgripas som minst stör tillämpningen av detta avtal. Dessa åtgärder skall omedelbart anmälas till stabiliserings- och associeringsrådet och skall på begäran av den andra parten bli föremål för samråd inom stabiliserings- och associeringsrådet.

#### ARTIKEL 127

Parterna är överens om att på begäran av endera parten snarast via lämpliga kanaler samråda om alla frågor som rör tolkningen eller tillämpningen av detta avtal och andra relevanta aspekter av förbindelserna mellan parterna.

Bestämmelserna i denna artikel skall inte på något sätt påverka tillämpningen av artiklarna 31, 37, 38, 39 och 43.

#### ARTIKEL 128

Detta avtal skall inte beröra de rättigheter som garanteras enskilda personer och marknadsaktörer genom befintliga avtal som är bindande för en eller flera medlemsstater, å ena sidan, och Albanien, å andra sidan, förrän motsvarande rättigheter för dessa har uppnåtts enligt detta avtal.

#### ARTIKEL 129

Bilagorna I-V och protokollen 1, 2, 3, 4, 5 och 6 skall utgöra en integrerad del av detta avtal. Ramavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Albanien om de allmänna principerna för Republiken Albanien deltagande i gemenskapsprogram, undertecknat den 22 november 2004, och bilagan till detta skall utgöra en integrerad del av detta avtal. Den översyn som avses i artikel 8 i ramavtalet skall göras inom

stabiliserings- och associeringsrådet, som skall ha befogenhet att vid behov ändra ramavtalet.

#### ARTIKEL 130

Detta avtal ingås på obestämd tid.

Varje part får säga upp detta avtal genom en anmälan till den andra parten. Avtalet skall upphöra att gälla sex månader efter dagen för en sådan anmälan.

#### ARTIKEL 131

I detta avtal avses med parter gemenskapen eller dess medlemsstater eller gemenskapen och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive befogenheter, å ena sidan, och Albanien, å andra sidan.

#### ARTIKEL 132

Detta avtal skall tillämpas på de territorier där fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen är tillämpliga och i enlighet med de villkor som fastställs i dessa fördrag, å ena sidan, och på Albanien territorium, å andra sidan.

#### ARTIKEL 133

Generalsekreteraren för Europeiska unionens råd skall vara depositarie för detta avtal.

#### ARTIKEL 134

Detta avtal har upprättats i dubbla exemplar på vart och ett av parternas officiella språk, vilka samtliga texter är lika giltiga.

#### ARTIKEL 135

Parterna skall ratificera eller godkänna detta avtal i enlighet med sina egna förfaranden.

Ratificerings- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Europeiska unionens råds generalsekretariat. Detta avtal träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då det sista ratificerings- eller godkännandeinstrumentet har deponerats.

#### ARTIKEL 136

##### *Interimsavtal*

Om, i avvaktan på att de förfaranden som är nödvändiga för detta avtals ikraftträdande avslutas, bestämmelserna i vissa delar av detta avtal, särskilt bestämmelserna om fri rörlighet för varor och de relevanta transportbestämmelserna, sätts i kraft genom ett interimsavtal mellan gemenskapen och Albanien, är parterna överens om att

uttrycket den dag då detta avtal träder i kraft under sådana omständigheter och såvitt avser avdelning IV och artiklarna 40, 71, 72, 73 och 74 i detta avtal samt protokollen 1, 2, 3, 4 och 6 och relevanta bestämmelser i protokoll 5 till detta avtal skall avse den dag då det relevanta interimsavtalet träder i kraft med avseende på förpliktelseerna enligt nämnda bestämmelser.

#### ARTIKEL 137

Från och med dess ikraftträdande skall detta avtal ersätta avtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Republiken Albanien om handel och kommersiellt och ekonomiskt samarbete, undertecknat i Bryssel den 11 maj 1992. Detta skall inte påverka sådana rättigheter, skyldigheter eller rättsliga omständigheter för parterna som uppstått genom tillämpningen av det avtalet.



## FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR

|             |   |
|-------------|---|
| Bilaga I    | Albaniens tullmedgivanden för industriprodukter från gemenskapen  |
| Bilaga II a | Albaniens tullmedgivanden för jordbruksråvaror och andra varor med ursprung i gemenskapen (enligt artikel 27.3 a) |
| Bilaga II b | Albaniens tullmedgivanden för jordbruksråvaror och andra varor med ursprung i gemenskapen (enligt artikel 27.3 b) |
| Bilaga II c | Albaniens tullmedgivanden för jordbruksråvaror och andra varor med ursprung i gemenskapen (enligt artikel 27.3 c) |
| Bilaga III  | Gemenskapens medgivanden för fiskeriprodukter från Albanien   |
| Bilaga IV   | Etablering: Finansiella tjänster  |
| Bilaga V    | Immateriella, industriella och kommersiella rättigheter   |

---

Stabiliserings- och associeringsavtalets bilaga III och protokoll 14 publiceras inte i bilagorna till denna proposition. Texterna är tillgängliga i Europeiska unionens råds offentliga register över rådets handlingar "<http://register.concilium.europa.eu>".

**ETABLERING: FINANSIELLA TJÄNSTER**  
(som avses i avdelning V kapitel II)

**1. FINANSIELLA TJÄNSTER:  
DEFINITIONER**

En finansiell tjänst är varje tjänst av finansiell karaktär som tillhandahålls av ett företag från någon av parterna som tillhandahåller finansiella tjänster.

I. Finansiella tjänster omfattar följande verksamhet:

A. Alla försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster:

1. Direkt försäkring (innefattande koassurans):

- i) Livförsäkring.
- ii) Skadeförsäkring.

2. Återförsäkring och retrocession.

3. Försäkringsförmedling, såsom mäklari och agenturverksamhet.

4. Försäkringsrelaterade tjänster, såsom konsult-, aktuarie-, riskprövnings- och skaderegleringstjänster.

B. Banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster):

1. Mottagande av insättningar och andra återbetalningspliktiga medel från allmänheten.

2. Utlåning av alla slag, inklusive konsumentkrediter, hypotekskrediter, factoring och finansiering av affärstransaktioner.

3. Finansiell leasing.

4. Alla betalnings- och penningförmedlingstjänster, inbegripet betal- och kreditkort, resecheckar och bankväxlar.

5. Garantier och åtaganden.

6. Handel för egen eller annans räkning, på en börs, på en OTC-marknad eller på annat sätt, med följande: a) Penningmarknadsinstrument (checkar, växlar, bankcertifikat osv.). b) Utländsk valuta. c) Derivatinstrument, innefattande, men inte begränsade till, terminer och optioner.

d) Valuta- och ränteinstrument, innefattande sådana produkter som svappar, ränteterminer (forward rate agreements) osv.

e) Överlåtbara värdepapper.

f) Andra överlåtbara instrument och finansiella tillgångar, inklusive guld- och silvertackor.

7. Medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och serviceverksamhet i samband med sådana emissioner.

8. Penningmäklari.

9. Förvaltning av tillgångar, såsom kassa- eller portföljförvaltning, förvaltning av alla former av kollektiva investeringar, förvaltning av pensionsfonder, förvaring och förvaltning av anförtrodda medel.

10. Reglering och clearing av finansiella tillgångar, däribland värdepapper, derivat och andra överlåtbara instrument.

11. Tillhandahållande och överföring av finansiella upplysningar, finansiell databehandling och tillhörande programvara som andra leverantörer av finansiella tjänster tillhandahållit.

12. Rådgivnings- och förmedlingstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster med avseende på all verksamhet enligt punkterna 1–11 ovan, däribland kreditupplysning och kreditanalys, undersökningar och rådgivning i samband med investeringar och portföljer, rådgivning om förvärv samt omstrukturering av företag och företagsstrategier.

II. Följande typer av verksamhet undantas från definitionen av finansiella tjänster:

a) Verksamhet som bedrivs av centralbanker eller någon annan offentlig institution inom ramen för penning- eller valutakurspolitik.

b) Verksamhet som bedrivs av centralbanker, statliga organ eller myndigheter eller offentliga institutioner för statens räkning eller med statlig garanti, utom i de fall då denna verksamhet kan bedrivas av företag som tillhandahåller finansiella tjänster i konkurrens med sådana offentliga organ.

c) Verksamhet som ingår i lagstadgade sociala trygghets- eller pensionssystem, utom i de fall då denna verksamhet kan bedrivas av företag som tillhandahåller finansiella tjänster i konkurrens med offentliga organ eller privata institutioner.

IMMATERIELLA, INDUSTRIELLA OCH KOMMERSIELLA RÄTTIGHETER (som avses i artikel 73)

1. Artikel 73.3 avser följande multilaterala konventioner som medlemsstaterna är parter i eller faktiskt tillämpar:

- WIPO-fördraget om upphovsrätt (Genève, 1996).
- Konventionen om skydd för framställare av fonogram mot otillåten kopiering av deras fonogram (Genève, 1971).
- Internationella konventionen för skydd av växtförädlingsprodukter (tilläggsakt i Genève, 1991).

Stabiliserings- och associeringsrådet får besluta att artikel 73.3 skall tillämpas på andra multilaterala konventioner.

2. Parterna bekräftar den vikt de fäster vid de skyldigheter som följer av följande multilaterala konventioner:

- Internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag (Rom, 1961).
- Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten (Stockholmsakten, 1967, ändrad 1979).
- Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk (Paristexten 1971).
- WIPO-fördraget om framföranden och fonogram (Genève, 1996).
- Madridöverenskommelsen om internationell registrering av varumärken

(Stockholmsakten, 1967, ändrad 1979).

- Budapestkonventionen om internationellt erkännande av deponering av mikroorganismer för patentändamål (1977, ändrad 1980).
- Protokollet till Madridöverenskommelsen om internationell registrering av varumärken (Madrid, 1989).
- Konventionen om patentsamarbete (Washington, 1970, ändrad 1979 och 1984).
- Niceöverenskommelsen rörande den internationella klassificeringen av varor och tjänster för vilka varumärken gäller (Genève 1977, ändrad 1979).
- Europeiska patentkonventionen.
- Patenträttskonventionen (WIPO).
- Avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPs).

3. Från och med ikraftträdandet av detta avtal kommer Albanien i fråga om erkännande och skydd av immateriella, industriella och kommersiella rättigheter att bevilja företag och medborgare i gemenskapen behandling som inte är mindre förmånlig än den som beviljas tredjeländer enligt bilaterala avtal.

## FÖRTECKNING ÖVER PROTOKOLL

Protokoll 1 om järn- och stålprodukter

Protokoll 2 om handel mellan Albanien och gemenskapen med bearbetade jordbrukprodukter

Protokoll 3 om ömsesidiga förmånsmedgivanden för vissa viner och om ömsesidigt erkännande och skydd och ömsesidig kontroll av namn på viner, spritdrycker och aromatiserade viner

Protokoll 4 om definition av begreppet ”ursprungsprodukter” och om metoder för administrativt samarbete

Protokoll 5 om landtransporter

Protokoll 6 om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor

## PROTOKOLL 5

### OM LANDTRANSPORTER

#### ARTIKEL 1

##### *Syfte*

Syftet med detta protokoll är att främja samarbete mellan parterna när det gäller landtransporter, i synnerhet transittrafik, och att för detta ändamål trygga en samordnad utveckling av transporter mellan och genom parternas territorier genom fullständig och ömsesidig tillämpning av alla bestämmelser i detta protokoll.

#### ARTIKEL 2

##### *Tillämpningsområde*

1. Samarbetet skall omfatta landtransporter, särskilt väg- och järnvägstransporter samt kombinerade transporter och därtill hörande infrastruktur.

2. Detta protokoll skall härvid särskilt omfatta följande:

- Infrastruktur på transportområdet inom något av parternas territorier i den omfattning som är nödvändig för att syftet med detta protokoll skall uppnås.
- Ömsesidigt marknadstillträde vad gäller vägtransporter.
- Grundläggande rättsliga och administrativa stödåtgärder, däribland åtgärder på handels- och skatteområdet samt på det sociala och tekniska området.
- Samarbete för utveckling av ett transportsystem som svarar mot miljökrav.

- Ett regelbundet informationsutbyte om hur parternas transportpolitik utvecklas, särskilt med avseende på infrastrukturen på transportområdet.

#### ARTIKEL 3

##### *Definitioner*

I detta protokoll gäller följande definitioner:

a) gemenskapens transittrafik: ett inom gemenskapen etablerat transportföretags transitering av gods genom albanskt territorium till eller från någon av gemenskapens medlemsstater.

b) albansk transittrafik: ett i Albanien etablerat transportföretags transitering av gods från Albanien genom gemenskapens territorium till ett tredjeland eller från ett tredjeland till Albanien.

c) kombinerade transporter: godstransporter i fall då lastbilen, släpvagnen, påhängsvagnen, med eller utan dragbil, utbytescontainer eller en sådan container som är minst 20 fot lång, används för transport på väg den inledande eller avslutande vägsträckan, och fraktas på järnväg, inre vattenvägar eller till havs den mellanliggande sträckan, om den mellanliggande sträckan är minst 100 kilometer fågelvägen och den inledande eller avslutande vägtransporten sker

– mellan den plats där godset lastas och närmast lämpliga järnvägsstation för lastning när det gäller den inledande delen, och mellan närmast lämpliga järnvägsstation för lossning och den plats där godset lossas när det gäller den avslutande delen, eller

- inom en radie av högst 150 km fågelvägen från lastnings- eller lossningshamnen.

#### AVDELNING I

### INFRASTRUKTUR

#### ARTIKEL 4

##### *Allmänna bestämmelser*

Parterna skall vidta inbördes samordnade åtgärder för att utveckla ett infrastrukturnät för multimodala transporter som en väsentlig förutsättning för att lösa de problem som berör befordran av varor genom Albanien, särskilt i den alleuropeiska transportkorridoren VIII, på nord-sydaxeln och anslutningarna till det adriatiskt/joniska alleuropeiska transportområdet.

#### ARTIKEL 5

##### *Planering*

Utvecklingen av ett regionalt transportnät för multimodala transporter på albanskt territorium, vilket uppfyller Albanien och sydöstra Europas behov och omfattar de viktigaste väg- och järnvägssträckorna, inre vattenvägarna, inlandshamnarna, hamnarna, flygplatserna och andra relevanta knutpunkter i nätet, är av särskilt intresse för gemenskapen och Albanien. Detta nät definierades i ett samförståndsavtal om utveckling av sydöstra Europas huvudnätverk för regionala transporter som undertecknades av regionens ministrar och Europeiska kommissionen i juni 2004. Utvecklingen av detta nätverk och fastställandet av prioriteringar kommer att handhas av en förvaltningskommitté bestående av företrädare från båda avtalsparterna.

#### ARTIKEL 6

##### *Ekonomiska frågor*

1. Enligt artikel 112 i avtalet skall gemenskapen bidra ekonomiskt till det nödvändiga infrastrukturarbete som avses i

artikel 5 i detta protokoll. Detta ekonomiska bidrag kan ges i form av lån från Europeiska investeringsbanken och genom andra former av finansiering som kan tillföra ytterligare medel.

2. För att påskynda arbetet skall kommissionen så långt det är möjligt stimulera till användning av kompletterande medel, till exempel genom att vissa av medlemsstaterna investerar på bilateral basis eller genom investeringar finansierade av allmänna eller privata medel.

#### AVDELNING II

### JÄRNVÄGSTRANSPORTER OCH KOMBINERADE TRANSPORTER

#### ARTIKEL 7

##### *Allmän bestämmelse*

Parterna skall vidta de inbördes samordnade åtgärder som är nödvändiga för utveckling och främjande av järnvägstransporter och kombinerade transporter som ett sätt att för framtiden trygga att en betydande del av de bilaterala transporterna och transiteringarna genom Albanien sker under mera miljövänliga förhållanden.

#### ARTIKEL 8

##### *Särskilda aspekter rörande infrastruktur*

Som en del av moderniseringen av järnvägarna i Albanien skall erforderliga åtgärder vidtas för att anpassa systemet till kombinerade transporter, särskilt i fråga om upprustning eller byggande av godsterminaler, spårvidd i tunnlar och kapacitet, vilket kräver stora investeringar.

#### ARTIKEL 9

##### *Stödåtgärder*

Parterna skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att främja utvecklingen av kombinerade

transporter.

Syftet med sådana åtgärder skall vara att

- stimulera användare och avsändare att använda kombinerade transporter,
- göra de kombinerade transporterna konkurrenskraftiga med vägtransporter, särskilt genom ekonomiskt stöd från gemenskapen eller Albanien inom ramen för deras respektive lagstiftning,
- främja användningen av kombinerade transporter på långa sträckor och särskilt främja användningen av utbytescontainrar, containrar och obeledsagade transporter i allmänhet,
- öka de kombinerade transporternas snabbhet och tillförlitlighet, och särskilt
- öka godstågens turtäthet för att tillgodose avsändarnas och användarnas behov,
- förkorta väntetiderna på godsterminalerna och att öka deras produktivitet,
- på lämpligt sätt undanröja alla hinder från tillfartsvägarna för att förbättra de kombinerade transporternas tillgänglighet,
- att, där så är nödvändigt, harmonisera vikter, mått och tekniska egenskaper för specialutrustning, framför allt för att trygga nödvändig överensstämmelse mellan spårvidderna, och att vidta samordnade åtgärder för att beställa och ta i bruk sådan utrustning som krävs i förhållande till trafikintensiteten, och
- i allmänhet anta andra lämpliga beslut.

#### ARTIKEL 10

##### *Järnvägarnas roll*

Inom ramen för statens respektive järnvägsbolagens befogenheter skall parterna rekommendera sina respektive järnvägsbolag

att för såväl person- som godstransporternas vidkommande

- stärka samarbetet inom alla områden såväl bilateralt som multilateralt och inom ramen för de internationella järnvägsorganisationerna, särskilt vad gäller förbättringar av transporttjänsternas kvalitet och säkerhet,
- gemensamt försöka organisera järnvägssystemet för att stimulera avsändarna till att sända gods med järnväg i stället för på väg, särskilt vad gäller transittrafiken, i enlighet med principerna om sund konkurrens och valfrihet för användarna,
- förbereda Albanien deltagande i genomförandet och den framtida utvecklingen av gemenskapens regelverk på området utveckling av järnvägar.

### AVDELNING III

## VÄGTRANSPORTER

### ARTIKEL 11

#### *Allmänna bestämmelser*

1. Vad gäller det ömsesidiga tillträdet till transportmarknaderna skall parterna, i ett inledande skede och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2, vidmakthålla sådana ordningar som härrör från bilaterala avtal eller andra gällande internationella bilaterala överenskommelser som har ingåtts mellan gemenskapens medlemsstater och Albanien eller, om sådana avtal eller överenskommelser inte finns, som härrör från den faktiska situationen 1991.

I avvaktan på att det ingås ett avtal mellan gemenskapen och Albanien om tillträde till vägtransportmarknaden i enlighet med artikel 12, liksom ett avtal om vägskatter i enlighet med artikel 13.2, skall Albanien samarbeta med medlemsstaterna för att ändra dessa bilaterala avtal eller instrument så att de anpassas till detta protokoll.



2. Parterna skall bevilja oinskränkt tillträde för gemenskapens transittrafik genom Albanien och för albansk transittrafik genom gemenskapen med verkan från den dag då avtalet träder i kraft.

3. Om gemenskapsåkeriernas transittrafik till följd av de rättigheter som ges i enlighet med punkt 2 skulle öka så mycket att den vållar eller hotar att vålla allvarlig skada på väginfrastrukturen eller trafikflödet på de huvudvägar som anges i artikel 5, och om det på grund av samma omständigheter uppstår problem på gemenskapens territorium i närheten av gränsen till Albanien, skall ärendet läggas fram för stabiliserings- och associeringsrådet i enlighet med artikel 118 i avtalet. Parterna får föreslå särskilda tillfälliga, icke-diskriminerande åtgärder som är nödvändiga för att begränsa eller lindra sådan skada.

4. Om Europeiska gemenskapen upprättar regler i syfte att minska föroreningarna från tunga lastbilar som är registrerade i Europeiska unionen och för att förbättra trafiksäkerheten skall likvärdiga regler gälla för tunga lastbilar registrerade i Albanien som en person önskar köra genom gemenskapens territorium. Stabiliserings- och associeringsrådet skall besluta om de nödvändiga bestämmelserna.

5. Parterna skall avstå från att vidta ensidiga åtgärder som kan leda till diskriminering mellan gemenskapens och Albanien transportföretag eller fordon. Varje part skall vidta de åtgärder som krävs för att underlätta vägtransporter till eller genom den andra partens territorium.

#### ARTIKEL 12

##### *Marknadstillträde*

Parterna skall inom ramen för sina respektive interna bestämmelser prioritera ett samarbete för att uppnå

- sådana tillvägagångssätt som sannolikt kan främja utvecklingen av ett

transportsystem som svarar mot parternas behov och som är förenligt med fullbordandet av gemenskapens inre marknad och genomförandet av den gemensamma transportpolitiken, å ena sidan, och Albanien ekonomiska politik och transportpolitik, å andra sidan, och

- ett slutgiltigt system som på ömsesidig grund reglerar de framtida förbindelserna mellan parterna när det gäller tillträdet till vägtransportmarknaden.

#### ARTIKEL 13

##### *Beskattnings, vägavgifter och andra avgifter*

1. Parterna godtar att beskattning av vägfordon, vägavgifter och andra avgifter måste vara icke-diskriminerande hos båda parter.

2. Parterna skall inleda förhandlingar i syfte att nå en överenskommelse om vägskatt så snart som möjligt på grundval av de bestämmelser inom detta område som antagits av gemenskapen. Syftet med en sådan överenskommelse skall framför allt vara att trygga det fria trafikflödet över gränserna, successivt avveckla skillnaderna mellan de avtalslutande parternas olika vägskattesystem och undanröja de konkurrenssnedvridningar som uppstår på grund av sådana skillnader.

3. I avvaktan på att de förhandlingar som avses i punkt 2 slutförs skall parterna undanröja diskriminering mellan gemenskapsåkare och åkare från Albanien med avseende på uttag av skatter och avgifter för framförande eller ägande av tunga lastbilar samt skatter eller avgifter som tas ut för transporter inom parternas territorier. Albanien skall på begäran underrätta Europeiska gemenskapernas kommission om de skatter, vägavgifter och andra avgifter som landet tillämpar, liksom om metoden för att beräkna dem.

4. Till dess att de avtal som avses i punkt 2 och artikel 12 har ingåtts, skall samråd i

förväg äga rum om varje ändring som efter stabiliserings- och associeringsavtalets ikraftträdande föreslås när det gäller skattesatser, vägavgifter eller andra avgifter, inbegripet systemen för att ta ut dessa, som kan komma att tillämpas på gemenskapens transittrafik genom Albanien.

#### ARTIKEL 14

##### *Vikt och mått*

1. Albanien skall godta att vägfordon som uppfyller gemenskapens normer vad gäller vikt och mått utan hinder fritt får framföras på de vägar som omfattas av artikel 5. Under sex månader efter avtalets ikraftträdande får vägfordon som inte uppfyller gällande albanska normer beläggas med en särskild icke-diskriminerande avgift som motsvarar den skada som deras högre axeltryck vållar.

2. Albanien skall eftersträva att till utgången av det femte året efter avtalets ikraftträdande harmonisera sina gällande bestämmelser och normer för vägbygge med den lagstiftning som gäller i gemenskapen, och skall göra stora ansträngningar för att förbättra de befintliga vägar som omfattas av artikel 5 så att de uppfyller dessa nya bestämmelser och normer inom den föreslagna tiden, i överensstämmelse med sina ekonomiska möjligheter.

#### ARTIKEL 15

##### *Miljö*

1. För att skydda miljön skall parterna eftersträva att införa sådana normer för gas- och partikelformiga utsläpp och bullernivåer för tunga lastbilar som tillförsäkrar en hög skyddsnivå.

2. För att förse industrin med tydlig information och för att stimulera till samordning i fråga om forskning, planering och produktion skall avvikande nationella normer undvikas inom detta område. Fordon som uppfyller de normer som fastställs genom internationella avtal på miljöområdet

får användas på parternas territorier utan ytterligare restriktioner.

3. Vid införande av nya normer skall parterna samarbeta för att uppnå ovannämnda mål.

#### ARTIKEL 16

##### *Sociala aspekter*

1. Albanien skall harmonisera sin lagstiftning rörande utbildning av personal som arbetar med godstransporter på väg, särskilt med avseende på transport av farligt gods, med gemenskapsnormerna.

2. Albanien, såsom en avtalslutande part i Europeiska överenskommelsen om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter (AETR), och gemenskapen skall i största möjliga utsträckning samordna sin politik rörande förarnas körtider, avbrott och viloperioder samt besättningarnas sammansättning, när det gäller den framtida utvecklingen av den sociala lagstiftningen på detta område.

3. Parterna skall samarbeta när det gäller genomförandet och kontrollen av efterlevnaden av den sociala lagstiftningen på vägtransportområdet.

4. Med sikte på ömsesidigt erkännande skall parterna se till att deras respektive lagstiftning om rätt att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg är likvärdiga.

#### ARTIKEL 17

##### *Bestämmelser om trafik*

1. Parterna skall utbyta erfarenheter och sträva efter att harmonisera sin lagstiftning för att förbättra trafikflödet under trafikintensiva perioder (veckoslut, helger och semestertider).

2. Parterna skall generellt stimulera införande, utveckling och samordning av ett informationssystem för vägtrafik.

3. Parterna skall sträva efter att harmonisera sin lagstiftning rörande transport av lättfördärliga varor, levande djur och farliga ämnen.

4. Parterna skall även sträva efter att harmonisera den tekniska hjälp som ges till förarna, spridandet av väsentlig trafikinformation och annan information som kan vara av intresse för turister och räddningstjänsten, däribland ambulanstransporter.

#### ARTIKEL 18

##### *Trafiksäkerhet*

1. Albanien skall till utgången av det femte året efter detta avtals ikraftträdande harmonisera sin lagstiftning om trafiksäkerhet, särskilt med avseende på transport av farligt gods, med gemenskapens lagstiftning.

2. Albanien, såsom en avtals slutande part i den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR-överenskommelsen), och gemenskapen skall i största möjliga utsträckning samordna sin politik rörande transport av farligt gods.

3. Parterna skall samarbeta när det gäller genomförandet och kontrollen av efterlevnaden av trafiksäkerhetslagstiftningen, särskilt beträffande körkort och åtgärder för att minska antalet trafikolyckor.

#### AVDELNING IV

### **FÖRENKLING AV FORMALITETER**

#### ARTIKEL 19

##### *Förenkling av formaliteter*

1. Parterna är eniga om att förenkla godsflödet både med järnväg och på väg vad gäller såväl bilateral transport som transittrafik.

2. Parterna är eniga om att inleda förhandlingar i syfte att ingå avtal om underlättande av kontroller och formaliteter vad gäller godstransport.

3. Parterna är eniga om att så långt som det är nödvändigt gemensamt verka för och stimulera till att ytterligare förenklande åtgärder vidtas.

#### AVDELNING V

### **SLUTBESTÄMMELSER**

#### ARTIKEL 20

##### *Utvidgning av protokollets räckvidd*

Om endera av parterna på grundval av erfarenheter från tillämpningen av detta protokoll drar den slutsatsen att andra åtgärder, som inte faller inom ramen för protokollet, skulle kunna gagna en samordnad europeisk transportpolitik och framför allt hjälpa till att lösa de problem som är förbundna med transittrafiken, skall den för den andra parten lägga fram förslag om detta.

#### ARTIKEL 21

##### *Genomförande*

1. Samarbetet mellan parterna skall äga rum inom ramen för en särskild underkommitté som skall inrättas i enlighet med artikel 121 i avtalet.

2. Denna underkommitté skall särskilt

a) upprätta planer för samarbete vad gäller järnvägstransport, kombinerade transporter, transportforskning och miljö,

b) analysera tillämpningen av besluten enligt detta protokoll och vid eventuella problem rekommendera lämpliga åtgärder till stabiliserings- och associeringskommittén,

c) två år efter det att avtalet trätt i kraft göra en utvärdering av situationen vad gäller

förbättringen av infrastrukturen och följderna av en fri transittrafik, och

d) samordna övervakning av, prognoser för och annat statistiskt arbete rörande internationell transport, särskilt transittrafik.

## PROTOKOLL 6

### OM ÖMSESIDIGT ADMINISTRATIVT BISTÅND I TULLFRÅGOR

#### ARTIKEL 1

##### *Definitioner*

I detta protokoll gäller följande definitioner:

a) tullagstiftning: alla lagar och författningar som gäller på parternas territorier och som

reglerar import, export och transitering av varor och hänförande av varor till alla andra slags tullförfaranden, inbegripet åtgärder avseende förbud, begränsning och kontroll.

b) begärande myndighet: behörig administrativ myndighet som för detta ändamål utsetts av en part och som gör en framställan om bistånd på grundval av detta protokoll.

c) anmodad myndighet: behörig administrativ myndighet som för detta ändamål utsetts av en part och som tar emot en framställan om bistånd på grundval av detta protokoll.

d) personuppgifter: alla uppgifter avseende en identifierad eller identifierbar enskild individ.

e) överträdelse av tullagstiftningen: varje överträdelse eller försök till överträdelse av tullagstiftningen.

#### ARTIKEL 2

##### *Räckvidd*

1. Parterna skall inom ramen för sina befogenheter bistå varandra på det sätt och i enlighet med de villkor som fastställs i detta

protokoll för att sörja för en korrekt tillämpning av tullagstiftningen, särskilt genom att förebygga, utreda och beivra verksamhet som innebär överträdelse av denna lagstiftning.

2. Bistånd i tullfrågor i enlighet med detta protokoll skall vara tillämpligt på varje administrativ myndighet hos parterna som är behörig att tillämpa detta protokoll. Det skall inte påverka bestämmelserna om ömsesidigt bistånd i brottmål. Det skall inte heller tillämpas på information som erhållits med stöd av befogenheter som utövats på framställan av en rättslig myndighet, utom när överlämnandet av sådan information har godkänts av samma rättsliga myndighet.

3. Bistånd vid uppbörd av tullar, skatter och böter skall inte omfattas av detta protokoll.

#### ARTIKEL 3

##### *Bistånd på begäran*

1. På framställan av den begärande myndigheten skall den anmodade myndigheten lämna alla relevanta upplysningar som kan göra det möjligt för den begärande myndigheten att sörja för en korrekt tillämpning av tullagstiftningen, inbegripet upplysningar om konstaterade eller planerade aktiviteter som innebär eller skulle kunna innebära en överträdelse av tullagstiftningen.

2. På framställan av den begärande myndigheten skall den anmodade myndigheten informera den begärande myndigheten om huruvida

a) de varor som har exporterats från den ena partens territorium på ett korrekt sätt har importerats till den andra partens territorium och, vid behov, ange vilket tullförfarande som har tillämpats på varorna,

b) de varor som importerats till den ena partens territorium på ett korrekt sätt har exporterats från den andra partens territorium och, vid behov, ange vilket tullförfarande som har tillämpats på varorna.

3. På framställan av den begärande myndigheten skall den anmodade myndigheten inom ramen för sina lagar och andra författningar vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att särskild övervakning sker av

a) fysiska eller juridiska personer som skäligen kan antas vara eller ha varit inblandade i verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen,

b) platser där lager av varor har inrättats eller skulle kunna inrättas på ett sådant sätt att det finns skälig grund att anta att dessa varor är avsedda för verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen,

c) varor som är under transport eller som skulle kunna transporteras på ett sådant sätt att det finns skälig grund att anta att de är avsedda för verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen, och

d) transportmedel som används eller kan komma att användas på ett sådant sätt att det finns skälig grund att anta att de är avsedda för verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen.

#### ARTIKEL 4

##### *Spontant bistånd*

Parterna skall, på eget initiativ och i enlighet med sina egna lagar och författningar, bistå varandra om de anser detta vara nödvändigt för en korrekt tillämpning av tullagstiftningen, särskilt

genom att tillhandahålla sådan information som de får om

- aktiviteter som är eller som förefaller att vara en verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen och som kan vara av intresse för den andra parten,
- nya medel eller metoder som används för att utföra en verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen,
- varor som enligt vad som är känt är föremål för en verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen,
- fysiska eller juridiska personer som skäligen kan antas vara eller ha varit inblandade i verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen, och
- transportmedel som skäligen kan antas ha använts, användas eller kan komma att användas i verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen.

#### ARTIKEL 5

##### *Överlämnande och meddelande*

På framställan av den begärande myndigheten skall den anmodade myndigheten, i enlighet med de lagar och andra författningar som gäller för den, vidta alla nödvändiga åtgärder för att

- överlämna alla handlingar, eller
- meddela alla beslut,

som härrör från den begärande myndigheten och som faller inom detta protokolls räckvidd och är ställda till en mottagare som är bosatt eller etablerad inom den anmodade myndighetens territorium.

En framställan om överlämnande av handlingar eller om delgivning av beslut skall ske skriftligen på ett av den anmodade myndighetens officiella språk eller på ett språk som kan godtas av denna myndighet.

## ARTIKEL 6

### *Form och innehåll i en framställan om bistånd*

1. En framställan om bistånd enligt detta protokoll skall göras skriftligen. Den skall åtföljas av de handlingar som behövs för att den skall kunna tillmötesgå. I brådskande fall kan en muntlig framställan godtas, men denna måste i så fall omgående bekräftas skriftligen.

2. En framställan enligt punkt 1 skall innehålla följande information:

- a) Begärande myndighet.
- b) Den åtgärd som begärs.
- c) Syftet med och skälet till framställan.
- d) De lagar och andra författningar samt andra rättsliga bestämmelser som berörs.
- e) Så exakta och fullständiga upplysningar som möjligt om de fysiska eller juridiska personer

som är föremål för undersökningarna. f) En sammanfattning av relevanta fakta och av de undersökningar som redan har gjorts.

3. En framställan skall vara avfattad på ett av den anmodade myndighetens officiella språk eller på ett språk som kan godtas av denna myndighet. Detta krav skall inte gälla sådana handlingar som åtföljer framställan enligt punkt 1.

4. Om en framställan inte uppfyller dessa formella krav får rättelse eller komplettering av den begäras; under tiden får säkerhetsåtgärder vidtas.

## ARTIKEL 7

### *Handläggning av en framställan om bistånd*

1. För att tillmötesgå en framställan om bistånd skall den anmodade myndigheten

inom ramen för sin behörighet och sina tillgängliga resurser förfara på samma sätt som om den handlade för egen räkning eller på framställan av andra myndigheter hos samma part, och lämna den information som den redan förfogar över eller utföra eller låta utföra lämpliga undersökningar. Denna bestämmelse skall även gälla varje annan myndighet till vilken den anmodade myndigheten har lämnat en framställan när denna myndighet inte kan handla på egen hand.

2. En framställan om bistånd skall handläggas i enlighet med den anmodade partens lagar och andra författningar.

3. En parts bemyndigade tjänstemän får, med den andra partens samtycke och på de villkor som denna ställer, infinna sig hos den anmodade myndigheten eller hos varje annan myndighet som berörs i enlighet med punkt 1 för att från dessa erhålla sådan information om aktiviteter som är eller som skulle kunna vara verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen vilken den begärande myndigheten behöver för tillämpningen av detta protokoll.

4. En parts bemyndigade tjänstemän får, med den andra partens samtycke och på de villkor som denna ställer, närvara vid undersökningar som genomförs inom den senare partens territorium.

## ARTIKEL 8

### *Form för meddelande av information*

1. Den anmodade myndigheten skall skriftligen till den begärande myndigheten översända resultatet av gjorda undersökningar tillsammans med relevanta handlingar, bestyrkta kopior eller andra föremål.

2. Sådan information kan lämnas i datoriserad form.

3. Originalhandlingar skall överlämnas endast på framställan härom, när bestyrkta

kopior är otillräckliga. Dessa originalhandlingar skall återlämnas så snart som möjligt.

## ARTIKEL 9

### *Undantag från skyldigheten att lämna bistånd*

1. Bistånd får vägras eller underkastas vissa villkor eller krav i de fall då en part anser att bistånd enligt detta protokoll

a) sannolikt skulle kränka Albaniens suveränitet eller, om en medlemsstat har ombetts att lämna bistånd enligt detta protokoll, denna medlemsstats suveränitet, eller

b) sannolikt skulle skada allmän ordning, säkerhet eller andra väsentliga intressen, särskilt i de fall som avses i artikel 10.2, eller

c) skulle medföra att industri, affärs- eller yrkeshemligheter röjdes.

2. Biståndet får uppskjutas av den anmodade myndigheten om det skulle påverka en pågående undersökning, rättslig åtgärd eller annat förfarande. I så fall skall den anmodade myndigheten samråda med den begärande myndigheten för att fastställa om bistånd kan lämnas på de villkor som den anmodade myndigheten eventuellt kräver.

3. Om den begärande myndigheten söker sådant bistånd som den själv inte skulle ha kunnat tillhandahålla om den hade fått en sådan framställan, skall den ange detta i sin framställan. Det ankommer då på den anmodade myndigheten att avgöra hur den skall förhålla sig till en sådan framställan.

4. I de fall som avses i punkterna 1 och 2 skall den begärande myndigheten snarast underrättas om den anmodade myndighetens beslut och skälen för detta.

## ARTIKEL 10

### *Informationsutbyte och konfidentialitet*

1. All information som, oavsett i vilken form det sker, överlämnas i enlighet med detta protokoll skall behandlas som konfidentiell eller begränsad, beroende på de tillämpliga bestämmelserna hos respektive part. Den skall omfattas av bestämmelserna om sekretess och åtnjuta det skydd som gäller för liknande information enligt tillämplig lagstiftning hos den part som mottar informationen och enligt motsvarande bestämmelser som gäller för gemenskapens organ.

2. Personuppgifter får endast utbytas under förutsättning att den part som mottar uppgifterna åtar sig att tillämpa en skyddsnivå som minst motsvarar den som i det särskilda fallet tillämpas av den part som lämnar uppgifterna. För detta ändamål skall parterna överlämna information till varandra om de bestämmelser som är tillämpliga hos dem, inbegripet, i förekommande fall, gällande rättsliga bestämmelser i gemenskapens medlemsstater.

3. Att i rättsliga eller administrativa förfaranden som inlets i fråga om verksamhet som innebär överträdelse av tullagstiftningen använda information som erhållits i enlighet med detta protokoll skall anses svara mot syftet med detta protokoll. Parterna får därför i uppteckningar av bevismaterial, rapporter och vittnesmål samt i mål inför domstol som bevis använda den information de har erhållit och de handlingar de har tagit del av i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll. Den behöriga myndighet som har lämnat denna information eller givit tillgång till handlingarna skall underrättas om sådan användning.

4. Den information som erhållits får endast användas för de syften som anges i detta protokoll. Om någon av parterna önskar använda sådan information för andra syften, skall den parten inhämta ett skriftligt förhandsmedgivande från den myndighet som tillhandahöll informationen. Sådan användning skall då omfattas av de



eventuella restriktioner som den myndigheten fastställt.

## ARTIKEL 11

### *Experter och vittnen*

En tjänsteman vid en anmodad myndighet får bemyndigas att inom ramen för detta bemyndigande inställa sig som expert eller vittne vid rättsliga eller administrativa förfaranden rörande frågor som omfattas av detta protokoll och framlägga de föremål, handlingar eller bestyrkta kopior därav som kan behövas i förfarandena. I en framställan om inställelse skall anges inför vilken rättslig eller administrativ myndighet som denne tjänsteman skall inställa sig samt om vilka frågor och i vilken egenskap tjänstemannen skall höras.

## ARTIKEL 12

### *Kostnader för bistånd*

Parterna skall gentemot varandra avstå från alla krav på ersättning för kostnader som är en följd av tillämpningen av detta protokoll, förutom när det gäller kostnader för experter och vittnen samt för tolkar och översättare som inte är offentligt anställda.

## ARTIKEL 13

### *Tillämpning*

1. Albanien tullmyndigheter, å ena sidan, och de behöriga avdelningarna vid Europeiska gemenskapernas kommission och i förekommande fall medlemsstaternas tullmyndigheter, å andra sidan, skall ansvara för tillämpningen av detta protokoll. De skall besluta om alla praktiska åtgärder och arrangemang som är nödvändiga för tillämpningen och därvid beakta gällande bestämmelser, särskilt bestämmelserna om dataskydd. De får framföra förslag till de

behöriga organen om ändringar som de anser bör göras i detta protokoll.

2. Parterna skall samråda med varandra och hålla varandra underrättade om de närmare tillämpningsföreskrifter som antas i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll.

## ARTIKEL 14

### *Andra avtal*

1. Med beaktande av gemenskapens och dess medlemsstaters respektive befogenheter skall bestämmelserna i detta protokoll

- inte inverka på parternas förpliktelser enligt andra internationella avtal och konventioner,
- anses komplettera de avtal om ömsesidigt bistånd som har ingåtts eller kan komma att ingås mellan enskilda medlemsstater och Albanien, och
- inte inverka på gemenskapsbestämmelserna om överlämnande mellan de behöriga avdelningarna hos Europeiska gemenskapernas kommission och medlemsstaternas tullmyndigheter av information som erhållits inom ramen för detta protokoll och som kan vara av intresse för gemenskapen.

2. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 1 skall bestämmelserna i detta protokoll ha företräde framför bestämmelser i sådana bilaterala avtal om ömsesidigt bistånd som har ingåtts eller kan komma att ingås mellan enskilda medlemsstater och Albanien i de fall då bestämmelserna i de senare är oförenliga med bestämmelserna i detta protokoll.

3. När det gäller frågor om tillämpligheten av detta protokoll skall parterna samråda med varandra för att lösa dessa inom ramen för den stabiliserings- och associeringskommitté som inrättats i enlighet med artikel 120 i stabiliserings- och associeringsavtalet.